

ಅಮರ್ ಕೊಂಕಣಿ

अमर कोंकणी



AMAR KONKANI

A HALF YEARLY JOURNAL OF KONKANI LANGUAGE AND CULTURE

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಚೆಂ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಚೆಂ ಪಣ್ವಾಸಿಕ್ ಪ್ರಕಟಣ್

VOL. 11

NO. 2

Editor : ALBAN CASTELINO

JULY 1992



ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಥೆ
ಸಾಂ ಲುವಿಸ್ ಕೊಲೆಜ್
ಮಂಗೂರ್.

INSTITUTE OF KONKANI
ST. ALOYSIUS COLLEGE
MANGALORE.

ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಥೆ
ಸಾಂ. ಲುವಿಸ್ ಕೊಲೆಜ್

ಮಂಗ್ಲೂರ್ - 575 003.

ಹ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥಾನ್ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಲಿಂ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಘೆಯಾ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಥಾಕ್ ತುಮ್ಮೊ ಆಧಾರ್ ದಿಯಾ. ಚಡಿತ್ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಘೆತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಡಿಸ್ಕೌಂಟ್ ಆಸಾ.

- | | ರು. ಪೈ. |
|---|---------|
| 1. ಕಮಲಾಚೆಂ ಘರ್ ಭರ್ಲಲೊ ಆಚೊ
(ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಕಾದಂಬರಿ)
ಬರವ್ಪಿ : ಜೊ. ಸಾ. ಆಲ್ವರಿಸ್. | 10 - 00 |
| 2. ಗೊಲ್ಗೊಥಾ - (ಸೊಮ್ಮಾಚ್ಯಾ ಕಷ್ಟಾಚೊ ವಿವರ್)
ಭಾಷಾಂತರ್ : ಎಡ್ವರ್ಡ್ ನೊರೊನ್ಹಾ. | 5 - 00 |
| 3. ಅರ್ಥಾಭರಿತ್ ಸಾಂಗೊಣಿ
(ರುಚಿಕ್ ಕಾಣಿಯಾಂ ಸಂಗಿಂ ಸಾಂಗ್ಲಾಚೊ ವಿವರ್)
ಬರವ್ಪಿ : ಶ್ರೀ ದಿನೇಶ್ ಪೈ. | 3 - 00 |
| 4. ವೊನಿಯೊ ಆನಿ ವೇರ್ಸ್
(ಹಜಾರಾವಯ್ರ್ ಪೊವಿಯೊ, ವೇರ್ಸಾಚೊ ಸಂಗ್ರಹ್)
ಸಂಪಾದ್ಪಿ : ಶ್ರೀ ಆಲ್ವನ್ ಕಾಸ್ತೆಲಿನ್. | 8 - 50 |

ಹ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥಾ ಧಾವ್ನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಚಿ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚಿ ಅರ್ಥ್-ವಾರ್ಷಿಕ್ ಪತ್ರಿಕಾ
“ಅಮರ್ ಕೊಂಕಣಿ” ಪ್ರಕಟ ಜಾತಾ
ವಾರ್ಷಿಕ್ ವರ್ಗಣಿ ರು. 20 - 00

ಸಂಪರ್ಕ್ ಕರುಂಕ್ ವಾ ವರ್ಗಣಿ ಧಾಡುಂಕ್ ವಿಳಾಸ್ :

THE DIRECTOR
INSTITUTE OF KONKANI
ST. ALOYSIUS COLLEGE
MANGALORE-575 003.

अखिल भारत कोंकणी साहित्य सम्मेलन

ಅಖಿಲ್ ಭಾರತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ

१९९२ फेब्रेर ८ वेर कारवारांतल्या माधव मंजुनाथ शानभाग नगरांत (ठागोर रंगमंदिर) इकरावें अ. भा. कोंकणी साहित्य सम्मेलन प्रसिद्ध कन्नड साहिती श्री. शिवराम कारंतात उगतायलें। “कोंकणी साहित्य उतपादक एकच लिपी जायजय म्हण ना। विविध प्रदेशांनी जियेवच्या कोंकणी लोकान, त्या प्रदेशांत चालू आसलले लिपींत कोंकणी साहित्य उतपादन केल्यार कोंकणी साहित्य गिरेस्त जांवक पावतले”, अशें श्री. कारंतान सांगलें।

सम्मेलनाचो अध्यक्ष श्री. एडविन जे. एफ. डि'सोजा हाणें “कोंकणीक लिपी नातल्ले वरवीं, कोंकण्यांक कसलेंय उणेपण भगूंक ना आनी तांचे मधल्या संपरकांत कसलोय दोष येवक ना। कोंकणीक एक लिपी आसूंक जाय, तिका आटवे वोळेरेंत स्थान मेळोंक जाय इत्यादी कारणांक लागून कोंकणिची एदोळची साहित्यीक आनी सांस्कृतीक गिरेस्तकाय कलबेंवक सोडची नाका। सर्व कोंकण्यां मधें आपले मायभाषेची जाग्रती उबजोंक जाय आनी तांणी एका मनान आनी व्हडे उर्भेंत कोंकणिचो मोग उगत्यान दाकंवक जाय”, असो उगत्यान उलो दिलो।

मंगळूर कोंकणी भाषा मंडळाचो अध्यक्ष श्री. पौल मोरास हाणे आपल्या भाषणांत, “देशाच्या हरयेका क्षेत्रांत आनी वावरांत कोंकणे मुकार आसताना, तांचे भाषेक आपल्या हक्काचें स्थान—मान आनी अकाडेमी लाबाजय” म्हण सांगलें आनी त्या खातीर एक मनवी कर्नाटका सरकाराचो कानून मंत्री श्री. ब्लेसियस डि'सोजा हाका अपिली।

कला, साहित्य आनी संस्कृते थावन पयस रावलेल्यांक परत लागीं हाडून चड हुमेदीन भाषेचे उदरगते खातीर तांणी वावरूंक प्रचोधन दिवच्याक

1992 फेब्रु 8 वर् कारवारान्तल्या माधव मंजुनाथ शानभाग नगरांत (ठागोर रंगमं दिर) इक्रावें अ. भा. कोंकण संहित्य सम्मेलन प्रसिद्ध कन्नड संहिति त्री शिवराम कारंतान लुग्या य्ले. “कोंकण संहित्य लुग्यादुंक् ँकड लुडि जळय्युय म्हुण ना, विविध प्रदेशानि जियेव्ळ्या कोंकण लोकां, त्रा प्रदशेत चालु आसलले लिपींत कोंकणी संहित्य उतपादन केल्यार कोंकणी संहित्य गिरेस्त जांवक पावतले”, अशें श्री. कारंतान सांग्लें.

सम्मेलनाचो अध्यक्ष त्री एडविन जे. एफ. डि'सोजा हाणें “कोंकणिक लिपी नातल्ले वरवीं, कोंकण्यांक कसलेंय उणेपण भगूंक ना आनी तांचे मधल्या संपरकांत कसलोय दोष येवक ना. कोंकणिक एक लिपी आसूंक जाय, तिका आटवे वोळेरेंत स्थान मेळोंक जाय इत्यादी कारणांक लागून कोंकणिची एदोळची साहित्यीक आनी सांस्कृतीक गिरेस्तकाय कलबेंवक सोडची नाका। सर्व कोंकण्यां मधें आपले मायभाषेची जाग्रती उबजोंक जाय आनी तांणी एका मनान आनी व्हडे उर्भेंत कोंकणिचो मोग उगत्यान दाकंवक जाय”, असो उगत्यान उलो दिलो।

मंगळूर कोंकणी भाषा मंडळाचो अध्यक्ष श्री. पौल मोरास हाणे आपल्या भाषणांत, “देशाच्या हरयेका क्षेत्रांत आनी वावरांत कोंकणे मुकार आसताना, तांचे भाषेक आपल्या हक्काचें स्थान—मान आनी अकाडेमी लाबाजय” म्हण सांगलें आनी त्या खातीर एक मनवी कर्नाटका सरकाराचो कानून मंत्री श्री. ब्लेसियस डि'सोजा हाका अपिली।

कला, साहित्य आनी संस्कृते थावन पयस रावलेल्यांक परत लागीं हाडून चड हुमेदीन भाषेचे उदरगते खातीर तांणी वावरूंक प्रचोधन दिवच्याक

साहित्य सम्मेलनां आनी विचार गोष्ठी उपकाराक पडतात। साहितीं मधें आसल्ले वेगवेगळे अभिप्राय तर्कांक घालून तांचेमधें एकवट आसा करच्याक आनी भाषाभिवृद्धेचीं नवीं योजनां हातीं घेवच्याक हीं सम्मेलनां आधार दितात।

मुखेल सयरो जावन आयिल्ल्या कानून मंत्री श्री. ब्लेसियस डि'सोजा हाणे "तरंग", "मोग-मोगारे" आनी "व्हडलीमांयचें गोंय"—हीं पुस्तकां उगतायलीं। उत्तर आनी दक्षिण कन्नडांतल्या शाळांनी कोंकणी भाषेचें शिक्षण आरंभ करूंक तशेंच कन्नड लिपींत उतपाधन केल्ल्या कोंकणी साहित्यीक कृत्यांक केंद्र साहित्य अकाडेमी थावन मानन्यता मेळोंक ताणे उलो दिलो।

अ. भा. कोंकणी साहित्य परिषदेचो अध्यक्ष प्रो. आर. के. राव हाणे सम्मेलनाचें स्मरण पुस्तक उगतायलें आनी कोंकणिच्या मुख्य साहितीक स्हाल पांगरून सनमान केलो। श्री. मंजुनाथ माधव शानुभाग हाणे पुस्तक प्रदर्शन उगतायलें। उपरांत दत्त दामोदर नायकाच्या अध्यक्षपणार कवी सम्मेलन चलयतच कोंकणी नाटकां खेळोन दाकयलीं।

दुसऱ्या दिसा फेब्रेर ९ तारिकेर भाशेक सम्मंद जाल्ल्या मुख्य विषयांचेर "कोंकणी साहित्य आज परयांत", "कोंकणी साहित्याचे उदरगतेक आडकळी आनी मुकली योजनां", वेवेगळ्या संस्थां थावन कोंकणी साहित्याक पाटवो" आनी "कोंकणी साहित्याचे उदरगते खातीर युवजणांचो पात्र" ह्या विषयांवयर भाषणां चललीं। डॉ. विल्यम माडूत, जेजवित बाप म्याथ्यू आलमेडा आनी हेरांनी कोंकणी भाषेच्या योजनांविशी भाषणां केलीं। सगळें पळेताना, सम्मेलनांत वेळाची परिमिती नातल्ल्या भाषणांचो व्हाळोच व्हाळो। भाषणां उणीं आसोन, प्रतिनिधिनी तर्क करून घेवच्याक चडीत आस्पद आसल्लीं कार्यक्रमां मांडून डाडचें बरें। प्रतिनिधिनी तर्क करूंक चड आस्पद दिल्लो तर, हें सम्मेलन चडीत यशस्वी जातें आसलें।

को साहित्य सಮ್ಮेलनां आनी विचार गोष्ठी उपकाराक पडतात. साहित्य मधें आसल्ले वेगवेगळे अभिप्राय तर्कांक घालून तांचेमधें एकवट आसा करच्याक आनी भाषाभिवृद्धेचीं नवीं योजनां हातीं घेवच्याक हीं सम्मेलनां आधार दितात.

मुंबईचे सयरो जावन आयिल्ल्या कानून मंत्री श्री. ब्लेसियस डि'सोजा हाणे "तरंग", "मोग-मोगारे" आनी "व्हडलीमांयचें गोंय"—हीं पुस्तकां उगतायलीं. उत्तर आनी दक्षिण कन्नडांतल्या शाळांनी कोंकणी भाषेचें शिक्षण आरंभ करूंक तशेंच कन्नड लिपींत उतपाधन केल्ल्या कोंकणी साहित्यीक कृत्यांक केंद्र साहित्य अकाडेमी थावन मानन्यता मेळोंक ताणे उलो दिलो.

अ. भा. कोरक साहित्य परिषदेचो अध्यक्ष प्रो. आर. के. राव हाणे सम्मेलनाचें स्मरण पुस्तक उगतायलें आनी कोरकच्या मुख्य साहित्यीक स्हाल पांगरून सनमान केलो। श्री. मंजुनाथ माधव शानुभाग हाणे पुस्तक प्रदर्शन उगतायलें। उपरांत दत्त दामोदर नायकाच्या अध्यक्षपणार कवी सम्मेलन चलयतच कोरक नाटकां खेळोन दाकयलीं।

दुसऱ्या दिसा फेब्रेर 9 तारिकेर भाशेक सम्मंद जाल्ल्या मुख्य विषयांचेर "कोरक साहित्य आज परयांत", "कोरक साहित्याचे उदरगतेक आडकळी आनी मुकली योजनां", वेवेगळ्या संस्थां थावन कोरक साहित्याक पाटवो" आनी "कोरक साहित्याचे उदरगते खातीर युवजणांचो पात्र" ह्या विषयांवयर भाषणां चललीं. डॉ. विल्यम माडूत, जेजवित बाप म्याथ्यू आलमेडा आनी हेरांनी कोरक भाषेच्या योजनांविशी भाषणां केलीं। सगळें पळेताना, सम्मेलनांत वेळाची परिमिती नातल्ल्या भाषणांचो व्हाळोच व्हाळो। भाषणां उणीं आसोन, प्रतिनिधिनी तर्क करून घेवच्याक चडीत आस्पद आसल्लीं कार्यक्रमां मांडून डाडचें बरें। प्रतिनिधिनी तर्क करूंक चड आस्पद दिल्लो तर, हें सम्मेलन चडीत यशस्वी जातें आसलें।

ಶ್ರೀ. ವೀ. ವೀ. ಶೇಣಯ, ಹಾಣೆ ದೊಣ್ ಪರಾವ್ ಮಂಡನ್ ಕೆಲೆ. 1. ಭಾರತೀ ಸಂವಿಧಾನಾಚೆ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ಮೊಕೆರೆಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಕ್ ಸ್ಟಾನ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ ನಾ ತರ್ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ಮೊಕೆರೆಂತ್ ರಿಜ್ ರದ್ಡ್ ಕರುನ್ ಭೇದ್ ನಾ ಕರ್ಯೊ. 2. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಕೃತೆ ಆನಿ ವಿಕಾಸಾ ಖಾತಿರ್ ರಾಜ್ಯ್ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕರುಂಕ್ ಕೊಂಕಣಿ ಲೊಕಾಕ್ ಸಹಕಾರ್ ದಿಂವ್ಚೊ.

ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕ ಸ್ಪರ್ಧೆ:

“ಡಾ. ಟಿ. ಎಮ್. ಎ. ಪೈ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ, ಮಣಿಪಾಲ್” ಹ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥಾನಾನ್ ಉಡುಪಿಚ್ಯಾ “ರಂಗಭೂಮಿ (ರಿ.)” ಸಂಸ್ಥಾನ್ ಮುಖಾಂತಿ ತಿಸರೆ ಪಾವಟಿನ್ ಉಡುಪಿನ್ 1992 ಜನವರಿ 21 ಥಾವನ್ 29 ಪರ್ಯಾಂತ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಚಲವನ್ ವ್ಹೆಲೊ. ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ ಭಾಗ ಘೆತಲ್ಯಾ ಪಂಗಡಾಂನಿ—ಗೊಯ್ನ್ ಥಾವನ್ 4, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಥಾವನ್ 3, ಆನಿ ಬೆಂಗಳೂರ್ ಥಾವನ್ 1—ಅಶೆಂ ಒಟ್ಟು ಸಾತ್ ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕ ಉಡುಪಿ ರಂಗಮಂಟಪಾಂತ್ ಪ್ರದರ್ಶಿತ್ ಕೆಲೆ. ಮಂಗ್ಳೂರ್ ಥಾವನ್ ಒಕೊ ನಾಟಕ ಪಂಗಡಾನ್ ಹ್ಯಾ ಸ್ಪರ್ಧಾಂತ್ ಭಾಗ್ ಘೆವ್ನ್ ನಾ ಮ್ಹಣ್ಪಾಚಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಾಚಿ ಸಂಗತ್. ತರೀ ಇತ್ಲೆ ನಾಟಕ ಸ್ಪರ್ಧಾಂತ್ ಪ್ರದರ್ಶಿತ್ ಜಾಲೆ ಮ್ಹಣತಚ್, ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ ಭಾಗ ಘೆತಲ್ಯಾ ಪಂಗಡಾಂಚೊ ಉತಸಾಹ್ ಚಡೊನ್ ಆಯಲಾ ಮ್ಹಣ್ಪಾಚೆಂ ಖಾತ್ರಿ ಜಾನ್ತಾ.

ಗೊಯ್ನ್ ಥಾವನ್ 4 ನಾಟಕಾಂನಿ ಗೊಯ್ನ್ ಪ್ರಚಲಿತ್ ಆಸಲ್ಲೆ ವಿವಿಧ್ ಪ್ರಕಾರಾಂಚೆ ಭಾಸ್ ಆಯ್ಲೊಂಕ್ ಮೆಳ್ಳಿ. ತಶೆಂಚ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ಲಾ ನಾಟಕಾಂನಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಾಂತ್ ಜಿಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಸಾರಸ್ವತ ಕೊಂಕಣಿ ಮಧೆ ಆನಿ ಮಂಗ್ಳೂರಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ಚೆ ಮಧೆ ಚಾಲ್ ಆಸಲ್ಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸಯಿ ಆಯ್ಲೊಂಕ್ ಮೆಳ್ಳಿ. ವಿವಿಧ್ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ಲಾ ನಾಟಕ ಪಂಗಡಾಂನಿ ಆಸಲ್ಯಾ ಸ್ಪರ್ಧಾಂನಿ ಭಾಗ ಘೆತಲ್ಯಾರ್, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೆಚೆ ವೆಗವೆಗ್ಲೆ ಪ್ರಕಾರ್ ಪ್ರೇಕ್ಷಕಾಂಕ್ ಕಡಿತ ಜಾತಾತ್. ಗೊಯ್ನ್ ಭಾಶೆಂತ್ ಭರ್ಸುನ್ ಆಸ್ಲೆ ಮರಾಠಿ ಆನಿ ಪರ್ತುಗೀಸ್ ಸಬ್, ತಶೆಂಚ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ಲಾ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೆಂತ್ ಭರ್ಸುನ್ ಆಸ್ಲೆ ಕಾನಡಿ ಉತ್ರಾಂ, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೆಕ್ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ಲಾ ವೆಗ್ಲೆ ರೂಪ್ ದೊವ್ಕ ಸಕ್ತಾತ್. ತರೀ ಹಾಂನಿ ಹಾಂನಿ ಸಗಲಾಂನಿ ಲೊಂಕಿ ಭಾಸ ಕೊಂಕಣಿಚ್. ಭವತಣಿಚ್ಯಾ ಪರಿಸರಾಂನಿ ಚಾಲ್ ಆಸಲ್ಯಾ ಭಾಸಾಂಚಿ ಉತ್ರಾಂ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ರಿಗೊನ್, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ ಗಿರೆಸ್ತ ಜಾಲ್ಯಾ ಆನಿ ಒಕೊ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ಲಾ ಲೊಕಾಂಕ್, ಕೊಂಕಣಾಂತ್ಲಾ

ಶ್ರೀ. ವಿ. ವಿ. ಶೇಣಯ, ಹಾಣೆ ದೊಣ್ ಪರಾವ್ ಮಂಡನ್ ಕೆಲೆ. 1. ಭಾರತೀ ಸಂವಿಧಾನಾಚೆ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ಮೊಕೆರೆಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಕ್ ಸ್ಟಾನ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ ನಾ ತರ್ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ಮೊಕೆರೆಂತ್ ರಿಜ್ ರದ್ಡ್ ಕರುನ್ ಭೇದ್ ನಾ ಕರ್ಯೊ. 2. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಕೃತೆ ಆನಿ ವಿಕಾಸಾ ಖಾತಿರ್ ರಾಜ್ಯ್ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕರುಂಕ್ ಕೊಂಕಣಿ ಲೊಕಾಕ್ ಸಹಕಾರ್ ದಿಂವ್ಚೊ.

ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕ ಸ್ಪರ್ಧೆ:

“ಡಾ. ಟಿ. ಎಮ್. ಎ. ಪೈ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ, ಮಣಿಪಾಲ್” ಹ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥಾನ್ ಉಡುಪಿಚ್ಯಾ “ರಂಗಭೂಮಿ (ರಿ.)” ಸಂಸ್ಥಾನ್ ಮುಖಾಂತಿ ತಿಸರೆ ಪಾವಟಿನ್ ಉಡುಪಿನ್ 1992 ಜನವರಿ 21 ಥಾವನ್ 29 ಪರ್ಯಾಂತ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಚಲವ್ನ್ ಮೆಲ್ಲೊ. ಸ್ಪರ್ಧಾಂತ್ ಭಾಗ್ ಘೆವ್ನ್ ಪಂಗಡಾಂನಿ—ಗೊಯ್ನ್ ಥಾವನ್ 4, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಥಾವನ್ 3 ಆನಿ ಬೆಂಗಳೂರ್ ಥಾವನ್ 1—ಅಶೆಂ ಒಟ್ಟು ಸಾತ್ ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕ ಉಡುಪಿ ರಂಗಮಂಟಪಾಂತ್ ಪ್ರದರ್ಶಿತ್ ಕೆಲೆ. ಮಂಗ್ಳೂರ್ ಥಾವನ್ ಒಕೊ ನಾಟಕ ಪಂಗಡಾನ್ ಹ್ಯಾ ಸ್ಪರ್ಧಾಂತ್ ಭಾಗ್ ಘೆವ್ನ್ ನಾ ಮ್ಹಣ್ಪಾಚಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಾಚಿ ಸಂಗತ್. ತರೀ ಇತ್ಲೆ ನಾಟಕ ಸ್ಪರ್ಧಾಂತ್ ಪ್ರದರ್ಶಿತ್ ಜಾಲೆ ಮ್ಹಣ್ಪಾಚ್, ಸ್ಪರ್ಧಾಂತ್ ಭಾಗ್ ಘೆವ್ನ್ ಪಂಗಡಾಂಚೊ ಉತಸಾಹ್ ಚಡೊನ್ ಆಯ್ಲೊ ಮ್ಹಣ್ಪಾಚೆಂ ಖಾತ್ರಿ ಜಾತಾ.

ಗೊಯ್ನ್ ಥಾವನ್ 4 ನಾಟಕಾಂನಿ ಗೊಯ್ನ್ ಪ್ರಚಲಿತ್ ಆಸ್ಲೆ ವಿವಿಧ್ ಪ್ರಕಾರಾಂಚೆ ಭಾಸ್ ಆಯ್ಲೊಂಕ್ ಮೆಳ್ಳಿ. ತಶೆಂಚ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ಲಾ ನಾಟಕಾಂನಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಾಂತ್ ಜಿಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಸಾರಸ್ವತ ಕೊಂಕಣಿ ಮಧೆ ಆನಿ ಮಂಗ್ಳೂರಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ಚೆ ಮಧೆ ಚಾಲ್ ಆಸಲ್ಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸಯಿ ಆಯ್ಲೊಂಕ್ ಮೆಳ್ಳಿ. ವಿವಿಧ್ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ಲಾ ನಾಟಕ ಪಂಗಡಾಂನಿ ಆಸಲ್ಯಾ ಸ್ಪರ್ಧಾಂನಿ ಭಾಗ್ ಘೆವ್ನ್ ಪಂಗಡಾಂನಿ ಆಸಲ್ಯಾರ್, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೆಚೆ ವೆಗವೆಗ್ಲೆ ಪ್ರಕಾರ್ ಪ್ರೇಕ್ಷಕಾಂಕ್ ಕಡಿತ ಜಾತಾತ್. ಗೊಯ್ನ್ ಭಾಶೆಂತ್ ಭರ್ಸುನ್ ಆಸ್ಲೆ ಮರಾಠಿ ಆನಿ ಪರ್ತುಗೀಸ್ ಸಬ್, ತಶೆಂಚ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ಲಾ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೆಂತ್ ಭರ್ಸುನ್ ಆಸ್ಲೆ ಕಾನಡಿ ಉತ್ರಾಂ, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೆಕ್ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ಲಾ ವೆಗ್ಲೆ ರೂಪ್ ದೊವ್ಕ ಸಕ್ತಾತ್. ತರೀ ಹಾಂನಿ ಹಾಂನಿ ಸಗಲಾಂನಿ ಲೊಂಕಿ ಭಾಸ ಕೊಂಕಣಿಚ್. ಭವತಣಿಚ್ಯಾ ಪರಿಸರಾಂನಿ ಚಾಲ್ ಆಸಲ್ಯಾ ಭಾಸಾಂಚಿ ಉತ್ರಾಂ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ರಿಗೊನ್, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ ಗಿರೆಸ್ತ ಜಾಲ್ಯಾ ಆನಿ ಒಕೊ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ಲಾ ಲೊಕಾಂಕ್, ಕೊಂಕಣಾಂತ್ಲಾ

कोंकणींतल्या आनयेका प्रदेशार जियेंवच्या कोंकण्यांनी उलोवची भास वेगळीच दिस्ता तें असल्या स्पर्ध्यां मुखान्त्र जाणा जाकयेत। त्याच पर्माणे विविध पंगडांनी वापरल्ली प्रदर्शनाची आनी रंरमंच सजवणेची रीतयी समजोन घेवयेत।

गोंयच्या अंत्रुस्त ललितक पंगडान सादर केल्ल्या “रथोत्सव” नाटकाक ह्या स्पर्ध्यांत प्रदर्शनाचें प्रथम बहुमान आनी पर्याय फलक फावो जालें। ह्या नाटकाच्या निर्देशकाकी प्रथम बहुमान मेळ्ळें। गोवा वोळवायीच्या रंगमाची पंगडान सादर केल्ल्या “रक्त खेव” नाटकाक प्रदर्शनाचें दुसरें बहुमान आनी हाच्या निर्देशकाक तिसरें बहुमान लाबलें। बेंगळूरंतल्या रंजना आर्ट्स पंगडान सादर केल्ल्या “जगाली झांकी” नाटकाक प्रदर्शनाचें तिसरें बहुमान आनी हाच्या निर्देशकाक दुसरें बहुमान मेळ्ळें।

कोंकणी भास, साहित्य आनी नाटक कला— हाचे एळिगे खातीर नाटकांचे स्पर्धे उपकाराक पडतात। देकुन, हो स्पर्धो मांडून हाडल्ल्या डॉ. टी. एम. ए. पै प्रतिष्ठान, मणिपाल संस्थ्याक अभिनंदन फावो। सांगाताच चाता तितल्या चडीत कोंकणी उलोवपी लोकान आपली जातमत विसरून ह्या स्पर्ध्याच्या नाटकांक हाजर जावन स्पर्ध्यांत भाग घेतल्ल्या नाटक पंगडांक प्रोतसाव दिवचें अवश्य। तेदना मात्र असले नाटक स्पर्धे मांडून हाडल्लो उद्देश सार्थक जातलो।

कोंकणी पुस्तकांक प्रशस्ती:

गोंयचो प्रसिद्ध कोंकणी साहिती आनी पत्रकर्त श्री. चंद्रकांत केणी, हाका १९९० वरसाची डॉ. टी. एम. ए. पै प्रतिष्ठानाची श्रेष्ठ कोंकणी पुस्तक प्रशस्ती लाबल्या। श्री. केणीन बवरन उजवाडायल्ल्या “बिब-पडबिब” कोंकणी कृतियेक हे प्रशस्ते बाबतीन धा हजार रुपय नगद आनी एक प्रशस्ती पत्र फावो जाता। केंद्र साहित्य अकाडेमी थावन प्रशस्ती जोडल्ल्या श्री. केणी हाची ही कोंकणी कृती देवनागरी लिपींत आसीन कोंकणी साहित्यीक लेखनांचें एक संकलन जावन प्रगटल्या।

अन्येका प्रदेशार जियेंवच्या कोंकण्यांनी उलोवची भास वेगळीच दिस्ता तें असल्या स्पर्ध्यां मुखान्त्र जाणा जाकयेत. त्याच पर्माणे विविध पंगडांनी वापरल्ली प्रदर्शनाची आनी रंरमंच सजवणेची रीतयी समजोन घेवयेत।

गोंयच्या अंत्रुस्त ललितक पंगडान सादर केल्ल्या “रथोत्सव” नाटकाक ह्या स्पर्ध्यांत प्रदर्शनाचें प्रथम बहुमान आनी पर्याय फलक फावो जालें। ह्या नाटकाच्या निर्देशकाकी प्रथम बहुमान मेळ्ळें। गोवा वोळवायीच्या रंगमाची पंगडान सादर केल्ल्या “रक्त खेव” नाटकाक प्रदर्शनाचें दुसरें बहुमान आनी हाच्या निर्देशकाक तिसरें बहुमान लाबलें। बेंगळूरंतल्या रंजना आर्ट्स पंगडान सादर केल्ल्या “जगाली झांकी” नाटकाक प्रदर्शनाचें तिसरें बहुमान आनी हाच्या निर्देशकाक दुसरें बहुमान मेळ्ळें।

कोंकणी भास, साहित्य आनी नाटक कला— हाचे एळिगे खातीर नाटकांचे स्पर्धे उपकाराक पडतात। देकुन, हो स्पर्धो मांडून हाडल्ल्या डॉ. टी. एम. ए. पै प्रतिष्ठान, मणिपाल संस्थ्याक अभिनंदन फावो। सांगाताच चाता तितल्या चडीत कोंकणी उलोवपी लोकान आपली जातमत विसरून ह्या स्पर्ध्याच्या नाटकांक हाजर जावन स्पर्ध्यांत भाग घेतल्ल्या नाटक पंगडांक प्रोतसाव दिवचें अवश्य। तेदना मात्र असले नाटक स्पर्धे मांडून हाडल्लो उद्देश सार्थक जातलो।

कोंकणी पुस्तकांक प्रशस्ती:

गोंयचो प्रसिद्ध कोंकणी साहिती आनी पत्रकर्त श्री. चंद्रकांत केणी, हाका 1990 वर्साची डॉ. टी. एम. ए. पै प्रतिष्ठानाची श्रेष्ठ कोंकणी पुस्तक प्रशस्ती लाबल्या। श्री. केणीन बवरन उजवाडायल्ल्या “बिब-पडबिब” कोंकणी कृतियेक हे प्रशस्ते बाबतीन धा हजार रुपय नगद आनी एक प्रशस्ती पत्र फावो जाता। केंद्र साहित्य अकाडेमी थावन प्रशस्ती जोडल्ल्या श्री. केणीची ही कोंकणी कृती देवनागरी लिपींत आसीन कोंकणी साहित्यीक लेखनांचें एक संकलन जावन प्रगटल्या।

ह्याच संदर्भार मंगळुरांतल्या श्री. जे. एन. डि'सिल्व (जेरी, कुलशेखर) हाच्या "घराचो दिवो" कोंकणी कादंबरीक तशेंच ताणे कोंकणी साहित्याक दिल्ली सेवा मानून घेवन ताका तीन हजार रुपयांचो अयवज नगदान आनी एक प्रशस्ती पत्र मणिपालाच्या प्रतिष्ठानान भासायलां । श्री. चंद्रकांत केणी आनी श्री. जे. एन. डि'सिल्व, हांकां दोगांयकी "अमर कोंकणी" शुभाशय पाटयता आनी तांचो कोंकणी साहित्याचो वावर भरान मुकारुन वचोदो म्हण आंवडेता ।

"कोकम" — त्री भाषा सम्मेलन :

कोंकणी, कन्नड आनी मराठी—ह्यो तीन भारती भासो, हांकां लागशिलो संबंध आसा । कोंकणी आनी मराठी एकाच मुळा थावन उज्जल्ल्यो जाल्यार, कोंकणी भास कानही लिपीन बरयतात आनी कानडी भाशेचे धाराळ सव्द कोंकणींत घोळतात । हो संबंध मानून घेवन ह्या तीन भासांचें साहित्य एके वेदिकेर थावन सादर करचें प्रयतन कारवार लागशिल्या "बाड" सुवातेर गणेश उत्सवाच्या संदर्भार शिवराम तेलंग हाणे केल्लें । दी. बा. बोरकार हाणे तीन भासांचीं प्रथम अक्षरां गुंतुन "कोकम" उतर घडलें । आतां बोंबयच्या "विवेक व्यासपीठ" संस्थान असलें सम्मेलन प्रती वरस चलवचो निरधार घेतला । पकलें "कोकम" सम्मेलन थाणेच्या "गडकरी रंगयतन" हांतुं चलयलें ।

हें कार्यक्रम डॉ. शिवराम कारंतान उदघाटन केलें । सम्मेलनाची अध्यक्ष डॉ. गाडगीळ हाणे कोंकणी, कन्नड, मराठी हांचे संस्कृते मधलो संबंध उल्लेखून भाषण केलें । राजकारणिनी ह्या भासां मधलो संबंध विभाडुचें प्रयतन चलयलां । पुण "कोकम" तसलीं सम्मेलनां असलो संबंध बळिष्ठ कळंक पावतलीं म्हण ताणे सांगलें । वेदिकेचेर तीन भासांची संस्कृती आटापचीं दृश्यां आनी गीतां प्रदर्शन केलीं । तीन भासांच्या साहितीक सनमान करचें कार्यक्रम उगतावणाच्या कार्यासंगीं चलयलें । आख्खो दीस चलयल्ल्या कार्यक्रमांत पयली विचारगोष्टी — हांतुं कोंकणी

ह्याच्या संदर्भावर मंगळुरांतल्या श्री. जे. एन. डि'सिल्व (जेरी, कुलशेखर) हाच्या "घराचो दिवो" कोंकणी कादंबरीक तशेंच ताणे कोंकणी साहित्याक दिल्ली सेवा मानून घेवन ताका तीन हजार रुपयांचो अयवज नगदान आनी एक प्रशस्ती पत्र मणिपालाच्या प्रतिष्ठानान भासायलां । श्री. चंद्रकांत केणी आनी श्री. जे. एन. डि'सिल्व, हांकां दोगांयकी "अमर कोंकणी" शुभाशय पाटयता आनी तांचो कोंकणी साहित्याचो वावर भरान मुकारुन वचोदो म्हण आंवडेता ।

"कोकम" त्रिभाषा सम्मेलन :

कोंकणी, कन्नड आनी मराठी—ह्यो तीन भारती भासो, हांकां लागशिलो संबंध आसा । कोंकणी आनी मराठी एकाच मुळा थावन उज्जल्ल्यो जाल्यार, कोंकणी भास कानही लिपीन बरयतात आनी कानडी भाशेचे धाराळ सव्द कोंकणींत घोळतात । हो संबंध मानून घेवन ह्या तीन भासांचें साहित्य एके वेदिकेर थावन सादर करचें प्रयतन कारवार लागशिल्या "बाड" सुवातेर गणेश उत्सवाच्या संदर्भार शिवराम तेलंग हाणे केल्लें । दी. बा. बोरकार हाणे तीन भासांचीं प्रथम अक्षरां गुंतुन "कोकम" उतर घडलें । आतां बोंबयच्या "विवेक व्यासपीठ" संस्थान असलें सम्मेलन प्रती वरस चलवचो निरधार घेतला । पकलें "कोकम" सम्मेलन थाणेच्या "गडकरी रंगयतन" हांतुं चलयलें ।

हें कार्यक्रम डॉ. शिवराम कारंतान उदघाटन केलें । सम्मेलनाची अध्यक्ष डॉ. गाडगीळ हाणे कोंकणी, कन्नड, मराठी हांचे संस्कृते मधलो संबंध उल्लेखून भाषण केलें । राजकारणिनी ह्या भासां मधलो संबंध विभाडुचें प्रयतन चलयलां । पुण "कोकम" तसलीं सम्मेलनां असलो संबंध बळिष्ठ कळंक पावतलीं म्हण ताणे सांगलें । वेदिकेचेर तीन भासांची संस्कृती आटापचीं दृश्यां आनी गीतां प्रदर्शन केलीं । तीन भासांच्या साहितीक सनमान करचें कार्यक्रम उगतावणाच्या कार्यासंगीं चलयलें । आख्खो दीस चलयल्ल्या कार्यक्रमांत पयली विचारगोष्टी — हांतुं कोंकणी

साहित्या विषयांत उदय भेंब्रो, कन्नड साहित्या विषयांत डॉ. वामत बेंद्रे आनी मराठी साहित्या विशीं प्रा. राम शेवलकर हांणीं भाषणां केलीं । हे गोष्टिचें अध्यक्ष स्थान मराठिचो प्रसिद्ध साहिती प्रा. श्रवणकुमार लिंबाळ हाणे घेतलें ।

कोंकणी कवी डॉ. मनोहर राय मरदेसाय हाचे अध्यक्षते खाल कवी सम्मेलन चलयलें । हांतुं कोंकणी कविनीं वाचल्लीं कवनां आनी तांचो समर्पक मराठी सारांश सादर करची मांडावळ आसल्ली । प्रसिद्ध कन्नड आनी मराठी कवीं सांगाता कोंकणिचे कवी श्री. आनंद वर्टी आनी श्री. जे. बी. मोरायस हांणीं भाग घेतलो । तीनी भासांच्या प्रदेशांचीं नृत्यां, संगीत आनी नाटकाचे भाग आटापुंचें कार्यक्रम सादर करून “कोकम” सम्मेलन संपयलें । मुकल्या वरसाचें “कोकम” सम्मेलन कर्नाटकांत चलवंचो निर्धार घेतला ।

डॉ. विष्णूराव लुदय भोंबो, कन्नड साहित्या विष्णूराव डॉ. वामन बेंद्रे आनी मराठी साहित्या विष्णूराव राम शैवलकर हांणीं भाषणां केलीं. हे गौण्डि बों अर्धक सान मराठीचो प्रसिद्ध साहित्य प्रवणकुमार लंबाळ हाणे फेतलें.

कौण्डिन कवि डॉ. मनोहर राय मरदेसाय हाचे अध्यक्षते खाल कवि सम्मेलन चलयलें. हांतुं कौण्डिन कविनीं वाचल्लीं कवनां आनी तांचो समर्पक मराठी सारांश सादर करची मांडावळ आसल्ली. प्रसिद्ध कन्नड आनी मराठी कवि सांगाता कौण्डिचे कवि श्री. आनंद वर्टी आनी श्री. जे. बी. मोरायस हांणीं भाग घेतलो. तीनी भासांच्या प्रदेशांचीं नृत्यां, संगीत आनी नाटकाचे भाग आटापुंचें कार्यक्रम सादर करून “कोकम” सम्मेलन संपयलें. मुकल्या वरसाचें “कोकम” सम्मेलन कर्नाटकांत चलवंचो निर्धार घेतला.

—आलबन कास्तेलिन

—अल्बन कास्तेलिन

किसरां

मस्त्या पावसान
म्हज्या पोल्यार थापट माल्लें
ओलें, ओलें ।

X X X X

ही एकचाकी सायकल
सूर्याची
कुटकुटत चलता
निमणी दर्यांत बुडटा ।

X X X X

कोणें केल्या हे
वेळाचे वांटे ?
घडयाळीचे कांटे
म्हज्या काळजाक तोंपतात ।

X X X X

किसरां

मस्त्या पावसान
म्हज्या पोल्यार थापट माल्लें
ओलें, ओलें.

X X X X

ही एकचाकी सायकल
सूर्याची
कुटकुटत चलता
निमणी दर्यांत बुडटा ।

X X X X

कोणें केल्या हे
वेळाचे वांटे ?
घडयाळीचे कांटे
म्हज्या काळजाक तोंपतात ।

X X X X

ಫಾಂತೋಡೆರ್ ದೊಂಗ್ರಾವೆಲ್ಯಾನ್
ಸೂರ್ಯಾ ಉಡಕಿ ಮಾರತಾ
ತೆನ್ನಾ ಬ್ರಾಡಾಂ ತಾಳೊ ಪೆಟ್ಟಾತ್.

X X X X

ಹಾಂವ್ ಸೊಡೂನ್
ತುಂ ಸಗಲ್ಯಾಲಾಗಿಂ ಉಲಯ್ಲಿ
ತುಜಿ-ಮ್ಹಜಿ ಗುಪಿತ ಗಜಾಲ್
ಸಗಲ್ಯಾಂಕ್ ಕಳ್ಳಿ.

X X X X

ಏಕುಚ್ ಗುಣ್—
ಸೊನ್ಯಾಚೊ ಆನಿ ತುಜೊ
ಖಾಯ್ ಶೆಡ್, ಭಿತರ್ ಉಜಾ.

X X X X

ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಕಾಡಜಾಚೊ ಕಾವಳೊ
ಸಕಾಡ್ ಪಸುನ್ ರಡತ್ ಆಸಾ
ತೀ ಯೆತಲೀಶಿ ದಿಸತಾ

X X X X

ಫಾಂತೋಡೆಚೊ ಸೂರ್ಯಾ
ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಹಾಂಥಣಾವೆಲ್ಯೊ
ಮಿರಯೊ ಪಡತಾ
ಆನಿ ಹಾಂಸತ್ ಮುಖಾರ್ ವೆತಾ

X X X X

ಮಾಗನಾಸತಾನಾ ಮೆಲಟಾ
ತಾಜೆ ಮೊಲ್ ಕೊಣಾಕ್ ಕಡಟಾ ?

X X X X

ಪಾತಶಾ !
ತುವೆಂ ತುಜೊ ಮೊಗ್ ರಾಖಲಾ
ಫಾಂತರಾಂನಿ
ಹಾಂವೆಂ ಮ್ಹಜೊ ಮೊಗ್ ವಾಟಲಾ
ಉತರಾಂನಿ

X X X X

ಕಾಡಜಾಕ್ ತೊಂಪಿಲ್ಲೊ ಕಾಂಟೊ
ಕಾಡುಂಕ್ ವೆತಾಂ, ತೆನ್ನಾ
ಕಾಡುಂಕ್ ಹುಮಟಾ

X X X X

ಫಾಂತೋಡೆರ್ ದೊಂಗ್ರಾವೆಲ್ಯಾನ್
ಸೂರ್ಯಾ ಉಡಕಿ ಮಾರತಾ
ತೆನ್ನಾ ಬ್ರಾಡಾಂ ತಾಳೊ ಪೆಟ್ಟಾತ್.

X X X X

ಹಾಂವ್ ಸೊಡೂನ್
ತುಂ ಸಗಲ್ಯಾಲಾಗಿಂ ಉಲಯ್ಲಿ
ತುಜಿ-ಮ್ಹಜಿ ಗುಪಿತ ಗಜಾಲ್
ಸಗಲ್ಯಾಂಕ್ ಕಳ್ಳಿ.

X X X X

ಏಕುಚ್ ಗುಣ್—
ಸೊನ್ಯಾಚೊ ಆನಿ ತುಜೊ
ಖಾಯ್ ಶೆಡ್, ಭಿತರ್ ಉಜಾ.

X X X X

ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಕಾಡಜಾಚೊ ಕಾವಳೊ
ಸಕಾಡ್ ಪಸುನ್ ರಡತ್ ಆಸಾ
ತೀ ಯೆತಲೀಶಿ ದಿಸತಾ

X X X X

ಫಾಂತೋಡೆಚೊ ಸೂರ್ಯಾ
ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಹಾಂಥಣಾವೆಲ್ಯೊ
ಮಿರಯೊ ಪಡತಾ
ಆನಿ ಹಾಂಸತ್ ಮುಖಾರ್ ವೆತಾ

X X X X

ಮಾಗನಾಸತಾನಾ ಮೆಲಟಾ
ತಾಜೆ ಮೊಲ್ ಕೊಣಾಕ್ ಕಡಟಾ ?

X X X X

ಪಾತಶಾ !
ತುವೆಂ ತುಜೊ ಮೊಗ್ ರಾಖಲಾ
ಫಾಂತರಾಂನಿ
ಹಾಂವೆಂ ಮ್ಹಜೊ ಮೊಗ್ ವಾಟಲಾ
ಉತರಾಂನಿ

X X X X

ಕಾಡಜಾಕ್ ತೊಂಪಿಲ್ಲೊ ಕಾಂಟೊ
ಕಾಡುಂಕ್ ವೆತಾಂ, ತೆನ್ನಾ
ಕಾಡುಂಕ್ ಹುಮಟಾ

X X X X

तुवे दिल्ले गुलाबाचे फूल
गळून पडलें
आतां काळीज
कांटयांर तोलतां ।

तुमं दिल्लें गुलाबाचें फूल
गळून पडलें
आतां काळीज
कांटयांर तोलतां.

— मनोहरराय सरदेसाय

— मुनीश्वर राय सदैवराय

एक नवी जाग्रती

[इकरावो अखिल भारतीय कोंकणी साहित्य सम्मेलन, कारवार—१९९२ फेब्रेर ८ आनी ९ तारिकेर—हाचो अध्यक्ष श्री. एडविन जे. एफ. डि'सोजा हाणे केल्ल्या भाषणाचो सारांश]

कारवारांतल्या इकराव्या अ. भा. कोंकणी साहित्य सम्मेलनाच्या अध्यक्ष स्थानार थावन सबार सितिमेंतां आनी उमाळयांनी भरून हांव उलयतां । पाटल्या सोळा वरसांनी हांव पर्गावांत जियेताना, हांवें लिखलेल्या वरपां मुखांत तुमचेलागीं संपर्क दवरल्लो । अखिल भारत मट्टार, ह्या सम्मेलनाचो अध्यक्ष म्हाका करताना, तुमचेलागीं म्हाका उलंवक जाय आनी पाटल्या सोळा वरसांनी केल्ली प्रगती समजून घेवंक जाय । विविध लिपिंनी कोंकणी लिखून आसल्लीं आमी सबार प्रदेशां थावन येवन हांगासर एकठांय जाल्यांव, आमचे मायभाशेच्या मोगाक, सोभायेक आनी घटायेंक लागोन ।

स वरसां आदीं स्वीजरलंडांतल्या जिनेवांत केबल कारार प्रवास करचे वेळीं, कारांत बसल्ले टूर गायड जलिये संगीं म्हजें संभाषण चल्लें । तेदना तिणे विचारल्ल्या सवालांक लागोन कर्नाटक, मंगळूर आनी आमच्या देशांतल्या विविध भासां आनी संस्कृतायां विशीं हांवें तिका कळयलें । आनी उपरांत आमचे मायभाशे कोंकणी विषयांत—कोंकणी बरवंक वापरच्या च्यार-पांच लिपीं विषयांत—कितल्योय लिपी आसल्यारी, उलयताना एक भास भायर येता न्हय ?—असलें संभाषण आमचे मधें चल्लें ।

एक नवी जाग्रती

[इकरावो अखिल भारतीय कोंकणी साहित्य सम्मेलन, कारवार—1992 फेब्रु 8 आनी 9 तारिकेर—हाचो अध्यक्ष श्री. एडविन जे. एफ. डि'सोजा हाणें केल्ल्या भाषणाचो सारांश]

कारवारोन्तल्या इकराव्या अ. भा. कोंकणी साहित्य सम्मेलनाच्या अध्यक्ष स्थानार थावन सबार सितिमेंतां आनी उमाळयांनी भरून हांव उलयतां. पाटल्या सोळा वरसांनी हांव पर्गावांत जियेताना, हांवें लिखलेल्या वरपां मुखांत तुमचेलागीं संपर्क दवरल्लो. अखिल भारत मट्टार, ह्या सम्मेलनाचो अध्यक्ष म्हाका करताना, तुमचेलागीं म्हाका उलंवक जाय आनी पाटल्या सोळा वरसांनी केल्ली प्रगती समजून घेवंक जाय. विविध लिपिंनी कोंकणी लिखून आसल्लीं आमी सबार प्रदेशां थावन येवन हांगासर एकठांय जाल्यांव, आमचे मायभाशेच्या मोगाक, सोभायेक आनी घटायेंक लागोन ।

स वरसां आदीं स्वीजरलंडांतल्या जिनेवांत केबल कारार प्रवास करचे वेळीं, कारांत बसल्ले टूर गायड जलिये संगीं म्हजें संभाषण चल्लें । तेदना तिणे विचारल्ल्या सवालांक लागोन कर्नाटक, मंगळूर आनी आमच्या देशांतल्या विविध भासां आनी संस्कृतायां विशीं हांवें तिका कळयलें । आनी उपरांत आमचे मायभाशे कोंकणी विषयांत—कोंकणी बरवंक वापरच्या च्यार-पांच लिपीं विषयांत—कितल्योय लिपी आसल्यारी, उलयताना एक भास भायर येता न्हय ?—असलें संभाषण आमचे मधें चल्लें ।

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ ಪಾಂಚ್ ಲಿಪಿನಿ ಬರಯತಾತ್—ಕಾನಡೆ ದೇವನಾಗರಿ, ರೋಮಿ, ಮಲಯಾಳಿ ಆನಿ ಅರೆಬಿಕ (ಉರ್ದು) । ಪುಣ್ ಖ್ಯಾಚೆಂ ಲಿಪಿಂತ್ ಬರಯಿಲ್ಲೆಂ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ್ ವಾಚತಾನಾ, ಏಕಚ್ ಭಾಸ್ ಆಯ್ಕತಾ । ಏಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಿಪಿ ನಾಸಲ್ಲೆ ವರವಿಂ ಅಶೆಂ ಜಾಲಾಂ; ಪುಣ್ ಆಮಿ ಅಸಹಾಯಕ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾಂವ್ ಆನಿ ಆಮ್ಚೊ ಸಂವರ್ಕಾಂತ್ ಉಣೆಪಣ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾ. ಏಕಾಮೆಕಾಚ್ಯಾ ಉಲವ್ಣ್ಯಾನ್ ಆಮಿ ಪ್ರಭಾವಿತ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಸಕ್ತಾಂವ್. ಹೆಂ ಸತ್ ನ್ಹಯ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ತರ್, ಹೊ ಸಮ್ಮೇಳ್ ಹಾಂಗಾ ಉಲೊ ಜಾತೊಚ್ ನಾ.

ಹ್ಯಾ ಸಮ್ಮೇಳಾಚೊ ಧ್ಯೇಯ "ಕೊಂಕಣಸ್ಥಾಂ ಮಧೆಂ ನವಿ ಜಾಗ್ರತಿ—ಕೊಂಕಣಿ ಜಾಗ್ರತಿ" । ಹ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಉಲಂವ್ಚೆ ಫುಡೆ ಏಕೆ ಸಂಗತಿಚೊ ಹಾಂವ್ ವಿಚಾರ್ ಕರ್ತಾಂ. ಕಿತ್ಲೊಯ್ ತೊಂ ಡ್ವಾಶಿಂ ಸಂಪರ್ಕ್ ಆಮ್ಚೆ ಮಧೆಂ ಆಸ್ಲಾರ್ಯೊ ಆಮ್ಚೆ ಮಾಯಾಭಾಷೆಕ್ ಏಕ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಿಪಿ ಅವಶ್ಯ. ನೆಸಗಿಂಕ್ ಲಕ್ಷಣಾಂನಿ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿ ಆಮ್ಚೆ ಮಾಯಾಭಾಷೆಕ್ ಸಹಜ್ ಮ್ಹಣಪಾಚೆಂ ಚಿಂತ್ಪ್ ಆಸಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಏಕ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಭಾಸ್ ಮ್ಹಣ್ ಮಾನ್ಪ್ ಘೆತಲ್ಯಾ; ಕೊಂಕಣಿ ಗೊಂಯ್ಚಿ ರಾಜ್ಯ ಭಾಸ್ ಜಾಲ್ಯಾ, ಕೆರಳಾಚ್ಯಾ ಶಾಖಾಂನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಶಿಕಪ್ ಚಾಲ್ ಆಸಾ । १९९२ ಜನೇರ್ ४ ತಾರೀಕೆರ್ ಮಂಗಲೂರ್ ಸಾಂ ಲುವಿಸ್ ಕೋಲೆಜಿಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ್ ಉಗತಾಯಲಾ । ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಏಕ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಿಪಿ ಆಸಾಂಕ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಸರ್ವಾಂನಿ ಮಾನ್ಪ್ ಘೆತಲಾಂ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಮುಖಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿಚೆಂ ಸಂಘಟನ್ ಕರ್ನ್, ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಭಾರತಿ ಸಂವಿಧಾನಾಚೆ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ३०३(ಎ)ನ್ ಮೆಳಾಶೆಂ ಕರ್ತಲ್ಯಾಂವ್ ಮ್ಹಣ್ಚೊ ನಿರ್ಧಾರ್ ಆಮಿ ಘೆತಲಾ ।

ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಮಾಲ್ಕುಡ್ಯಾಂನಿ ಪರಿಷದೆಚ್ಯಾ ಅಧಿವೇಶನಾಂತ್ ಠರಾವಾ ಮುಖಾಂತ್ ಮಾನ್ಪ್ ಘೆತಲ್ಲ್ಯೊ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಿಪಿ ಆಮ್ಚೆ ಮಾಯಾಭಾಷೆಚೆರ್ ದೇವನಾಗರಿ ಸಬಾರ್ ಕಾಳ್ ಜಾಯ್. ಹಾಂವೆಂ ಉಲಂವ್ಚಿ ಜಾಗೃತಿ ಹ್ಯಾ ಕಾಳಾಕ್ ಸಮ್ಪಾದ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ. ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಏಕ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಿಪಿ ದಿಂವ್ಚೆ ಉಭೆಂತ್ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ३०३(ಎ)ನ್ ದಾಖಲ್ ಕರಿಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ಚೊ ಪ್ರಯತ್ನಾಂತ್ ವಾವುರ್ತಾನಾ, ಎದೊಳ್ ವಾಗಯಿಲ್ಲೆಂ ಕೊಂಕಣಿಚೆ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ್ ಆನಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಗ್ರೀಸ್ತಿಕಾಯ್ ಕಂಲ್ಪಿಂವ್ಕ್ ಸೊಡ್ಪಿ ನಾಕಾ. ಏಕೆ ಲಿಪಿಚೊ ಫಾಯ್ದೊ ಜೊಡ್ಪೊ ಮುಕ್ತಾಂ ಜನಾಂಗಾನ್ ಆನಿ ಹೆಂ ಜನಾಂಗ್ ಯುವಜಣಾಂಚ್ಯಾ ಭುಜಾಂಚೆರ್ ಆಸಲ್ಲ್ಯಾನ್, ಹೆಂ ಜಾಗೃತೆಂ ರ್ಪಾಂ ಹಾಂವ್ ಆಮ್ಚೊ ಯುವಜಣಾಂಚೆರ್ ದೆವಯ್ತಾಂ.

ಹ್ಯಾ ಸಮ್ಮೇಳಾಚೊ ಧ್ಯೇಯ "ಕೊಂಕಣಸ್ಥಾಂ ಮಧೆಂ ನವಿ ಜಾಗೃತಿ—ಕೊಂಕಣಿ ಜಾಗೃತಿ". ಹ್ಯಾ ವಿಶಿಂ ಉಲಂವ್ಚೆ ಫುಡೆ ಏಕೆ ಸಂಗತಿಚೊ ಹಾಂವ್ ವಿಚಾರ್ ಕರ್ತಾಂ. ಕಿತ್ಲೊಯ್ ತೊಂ ಡ್ವಾಶಿಂ ಸಂಪರ್ಕ್ ಆಮ್ಚೆ ಮಧೆಂ ಆಸ್ಲಾರ್ಯೊ ಆಮ್ಚೆ ಮಾಯಾಭಾಷೆಕ್ ಏಕ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಿಪಿ ಅವಶ್ಯ. ನೆಸಗಿಂಕ್ ಲಕ್ಷಣಾಂನಿ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿ ಆಮ್ಚೆ ಮಾಯಾಭಾಷೆಕ್ ಸಹಜ್ ಮ್ಹಣಪಾಚೆಂ ಚಿಂತ್ಪ್ ಆಸಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಏಕ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಭಾಸ್ ಮ್ಹಣ್ ಮಾನ್ಪ್ ಘೆತಲ್ಯಾ; ಕೊಂಕಣಿ ಗೊಂಯ್ಚಿ ರಾಜ್ಯ ಭಾಸ್ ಜಾಲ್ಯಾ, ಕೆರಳಾಚ್ಯಾ ಶಾಖಾಂನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಶಿಕಪ್ ಚಾಲ್ ಆಸಾ. 1992 ಜನೇರ್ 4 ತಾರೀಕೆರ್ ಮಂಗಲೂರ್ ಸಾಂ ಲುವಿಸ್ ಕೋಲೆಜಿಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ್ ಉಗತಾಯ್ಲಾ. ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಏಕ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಿಪಿ ಆಸಾಂಕ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಸರ್ವಾಂನಿ ಮಾನ್ಪ್ ಘೆತಲಾಂ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಮುಖಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿಚೆಂ ಸಂಘಟನ್ ಕರ್ನ್, ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಭಾರತಿ ಸಂವಿಧಾನಾಚೆ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ३०३(ಎ)ನ್ ಮೆಳಾಶೆಂ ಕರ್ತಲ್ಯಾಂವ್ ಮ್ಹಣ್ಚೊ ನಿರ್ಧಾರ್ ಆಮಿ ಘೆತಲ್.

ಆಮ್ಚೊ ಮಾಲ್ಕುಡ್ಯಾಂನಿ ಪರಿಷದೆಚ್ಯಾ ಅಧಿವೇಶನಾಂತ್ ಠರಾವಾ ಮುಖಾಂತ್ ಮಾನ್ಪ್ ಘೆತಲ್ಲ್ಯೊ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಿಪಿ ಆಮ್ಚೆ ಮಾಯಾಭಾಷೆಚೆರ್ ದೇವನಾಗರಿ ಸಬಾರ್ ಕಾಳ್ ಜಾಯ್. ಹಾಂವೆಂ ಉಲಂವ್ಚಿ ಜಾಗೃತಿ ಹ್ಯಾ ಕಾಳಾಕ್ ಸಮ್ಪಾದ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ. ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಏಕ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಿಪಿ ದಿಂವ್ಚೆ ಉಭೆಂತ್ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ३०३(ಎ)ನ್ ದಾಖಲ್ ಕರಿಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ಚೊ ಪ್ರಯತ್ನಾಂತ್ ವಾವುರ್ತಾನಾ, ಎದೊಳ್ ವಾಗಯಿಲ್ಲೆಂ ಕೊಂಕಣಿಚೆ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ್ ಆನಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಗ್ರೀಸ್ತಿಕಾಯ್ ಕಂಲ್ಪಿಂವ್ಕ್ ಸೊಡ್ಪಿ ನಾಕಾ. ಏಕೆ ಲಿಪಿಚೊ ಫಾಯ್ದೊ ಜೊಡ್ಪೊ ಮುಕ್ತಾಂ ಜನಾಂಗಾನ್ ಆನಿ ಹೆಂ ಜನಾಂಗ್ ಯುವಜಣಾಂಚ್ಯಾ ಭುಜಾಂಚೆರ್ ಆಸಲ್ಲ್ಯಾನ್, ಹೆಂ ಜಾಗೃತೆಂ ರ್ಪಾಂ ಹಾಂವ್ ಆಮ್ಚೊ ಯುವಜಣಾಂಚೆರ್ ದೆವಯ್ತಾಂ.

ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಮಾಲ್ಕುಡ್ಯಾಂನಿ ಪರಿಷದೆಚ್ಯಾ ಅಧಿವೇಶನಾಂತ್ ಠರಾವಾ ಮುಖಾಂತ್ ಮಾನ್ಪ್ ಘೆತಲ್ಲ್ಯೊ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಿಪಿ ಆಮ್ಚೆ ಮಾಯಾಭಾಷೆಚೆರ್ ದೇವನಾಗರಿ ಸಬಾರ್ ಕಾಳ್ ಜಾಯ್. ಹಾಂವೆಂ ಉಲಂವ್ಚಿ ಜಾಗೃತಿ ಹ್ಯಾ ಕಾಳಾಕ್ ಸಮ್ಪಾದ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ. ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಏಕ್ ಸಾಮಾನ್ಯ ಲಿಪಿ ದಿಂವ್ಚೆ ಉಭೆಂತ್ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ३०३(ಎ)ನ್ ದಾಖಲ್ ಕರಿಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ಚೊ ಪ್ರಯತ್ನಾಂತ್ ವಾವುರ್ತಾನಾ, ಎದೊಳ್ ವಾಗಯಿಲ್ಲೆಂ ಕೊಂಕಣಿಚೆ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ್ ಆನಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಗ್ರೀಸ್ತಿಕಾಯ್ ಕಂಲ್ಪಿಂವ್ಕ್ ಸೊಡ್ಪಿ ನಾಕಾ. ಏಕೆ ಲಿಪಿಚೊ ಫಾಯ್ದೊ ಜೊಡ್ಪೊ ಮುಕ್ತಾಂ ಜನಾಂಗಾನ್ ಆನಿ ಹೆಂ ಜನಾಂಗ್ ಯುವಜಣಾಂಚ್ಯಾ ಭುಜಾಂಚೆರ್ ಆಸಲ್ಲ್ಯಾನ್, ಹೆಂ ಜಾಗೃತೆಂ ರ್ಪಾಂ ಹಾಂವ್ ಆಮ್ಚೊ ಯುವಜಣಾಂಚೆರ್ ದೆವಯ್ತಾಂ.

हांवें कोंकणीत कादंबरी, काणियो आनी लेखनां बरयिल्ल्यान, तुमी म्हाका साहिती म्हणतात आनी साहित्य सम्मेलनाचो अध्यक्ष करतात । तर, साहित्य म्हळ्यार कितें ? साहित्य म्हळ्यार एक देवी, जिका साहिती मंदिरां बांधून पुजा करतात । आनयेके वाटेन देखल्यार, मनशाकुळच साहित्य । मनशाच्या मूळ भगणांचेर साहित्य उभें जालां । मनीस नासताना, साहित्य ना । आमी सर्व साहिती, पुण आमचे मध्ये थोडे लेखक । जिवितांत सकडांक दिसानातल्ले, ते देखतात आनी लिखतात—एक कवन, कादंबरी, नाटक इत्यादी । आमी हें वाचतांव आनी शेर्मतांव । देकुनच आमी सगळे साहिती ।

कोंकणी भाशेच्या वावरांत, एदोळ परयांत सबारांनी केल्लो वावर आनी आटयिल्ले रगत अपार । ह्या रगताचें आनी घामाचें मोल बांधूंक असाध्य । जशें गांय कोंकणिचें कुळार आनी दर्भार, तशेंच कोंकण्यांनी केल्लो वावर आमच्या मस्तकांचेर वेसांवाचो शिवोर । तर हे जाग्रतेची लक्षणां कसलीं ?

गांयांतल्या, केरळांतल्या, महाराष्ट्रांतल्या आनी केरळांतल्या कोंकण्यांनी, पांच लिपिनी लिखून आसल्ल्या साहित्याची आनी तांच्या कृतियांचीं नांवां आयकल्यांत जावयेत, पुण त्यो कृतियो वाचल्यात ? वा तीं कवनां चाकल्यांत ? कोंकणीक एक सामान्य लिपी येता परयांत बरवप्यांनी आनी वाचप्यांनी चूप रावचें ? बदलाक एक संस्थो स्थापन करयेत न्हयगी ? ह्या संस्थ्यान वरसांत एक ग्रंथ पुणी लिपियांतर केल्यार कोंकणी साहित्याची ओळख एकामेका मधें चडतेली आनी कोंकणी साहित्याचो विकास जातलो ।

देवनागरी लिपिन लिखल्ल्या कोंकणी साहित्याक राष्ट्र मट्टार प्रशस्ती मेळता देकुन म्हाका चड संतोस । कोंकणिच्यो धाराळ कृतियो हेर लिपिनीय आसत । तांकांय प्रशस्ती फावो आस्येत । प्रशस्ते खातीर कोंकणिचें साहित्य हेर लिपिनी उतपन्न करचें रावयिल्लें तर, कोंकणी साहित्याची उदरगत जाति ना । देकुन वयर मुचयिल्लो एक संघ

हांवें कौणिकान्त कादंबरी, काणियो आनी लेखनां बरयिल्ल्यां, तुमी म्हाका साहिती म्हणतात आनी साहित्य सम्मेलनाचो अध्यक्ष करतात. तर, साहित्य म्हळ्यार कितें? साहित्य म्हळ्यार एक देवी, जिका साहिती मंदिरां बांधून पुजा करतात. आनयेके वाटेन देखल्यार, मनशाकुळच साहित्य. मनशाच्या मूळ भगणांचेर साहित्य उभें जालां. मनीस नासताना, साहित्य ना. आमी सर्व साहिती, पुण आमचे मध्ये थोडे लेखक. जिवितांत सकडांक दिसानातल्ले. ते देखतात आनी लिखतात—एक कवन, कादंबरी, नाटक इत्यादी. आमी हें वाचतांव आनी शेर्मतांव. देकुनच आमी सगळे साहिती.

कौणिक भाषाशास्त्र, वाच्यार, विद्वानां पर्यांत सबारांनी केल्लो वावर आनी आटयिल्ले रगत अपार. ह्या रगताचें आनी घामाचें मोल बांधूंक असाध्य. जशें गांय कौणिकचें कुळार आनी दर्भार, तशेंच कौणिकांनी केल्लो वावर आमच्या मस्तकांचेर वेसांवाचो शिवोर. तर हे जाग्रतेची लक्षणां कसलीं ?

गांयांतल्या, केरळांतल्या, महाराष्ट्रांतल्या आनी केरळांतल्या कौणिकांनी, पांच लिपिनी लिखून आसल्ल्या साहित्याची आनी तांच्या कृतियांचीं नांवां आयकल्यांत जावयेत, पुण त्यो कृतियो वाचल्यात ? वा तीं कवनां चाकल्यांत ? कौणिकीक एक सामान्य लिपी येता पर्यांत बरवप्यांनी आनी वाचप्यांनी चूप रावचें ? बदलाक एक संस्थो स्थापन करयेत न्हयगी ? ह्या संस्थ्यान वरसांत एक ग्रंथ पुणी लिपियांतर केल्यार कौणिकी साहित्याची ओळख एकामेका मधें चडतेली आनी कौणिकी साहित्याचो विकास जातलो.

देवनागरी लिपिन लिखल्ल्या कौणिकी साहित्याक राष्ट्र मट्टार प्रशस्ती मेळता देकुन म्हाका चड संतोस. कौणिकीच्यो धाराळ कृतियो हेर लिपिनीय आसत. तांकांय प्रशस्ती फावो आस्येत. प्रशस्ते खातीर कौणिकीचें साहित्य हेर लिपिनी उतपन्न करचें रावयिल्लें तर, कौणिकी साहित्याची उदरगत जाति ना. देकुन वयर मुचयिल्लो एक संघ

स्थापित केल्यार, लेखकांक आनी कवींक आशेचें भवंश्याचें किरण लाबतलें । ह्या संघांत फामाद लेखकांक आनी दूरदृष्टेच्या वाचकांक मेळवंचें, वरसांत तीन पावटी पुणी सांगाता मेळचें आनी चटुवटिको चलवंच्यो—हें आमचेवरवीं साध्य ना ? दुडवाचो चिमटो आस्तलो खंडित, पुण करोडांनी व्यवहार चलवचे तसले आनी करोडांनी सुक भरचे तसले आमचे मधें नातंगी ?

कोंकणी लेखक, कवी, कलाविद जावन कोणेंय आपली आर्थीक स्थिती परिपूर्ण मुधरायिल्ली ना। कोंकणी भाषा मंडळ कर्नाटक हिच्या सहमिलन वेळीं “व्याप्त / वृत्ती” लिखुंक आसल्ल्या अंकणांत, आपुण कोंकणी लेखक, कवी, पत्रिकोद्यमी म्हण लिखल्लें ना, बगर गुमास्त, मेस्त्री, बँक-नौकर इत्यादी लिखलां। ही एक गमनाहं संगत। कोंकणी साहित्यांत लिखणी झरयल्यार पोटाची भुख थांबना, आर्थीक स्थिती सुधराना। नवे जाग्रतेचो परिणाम जावन धर्मिष्ठांच्या आनी कोंकणी मोगिंच्या सहकारान एक “ट्रस्ट” घडुंक साध्य जावचें ना? फुलां येवंच्या कोंकणी लेखकांक आनी कलाविदांक मानसिक आनी आर्थीक पाटिबो ह्या “ट्रस्टा” यावन मेळात जाल्यार कोंकणी साहित्याचें तुपें आनीकी गिरेस्त जावचें ना?

हो सप्तेळ कर्नाटकांत जमला । कर्नाटकांतली जाग्रती खळमित नातल्ली जायजय । कर्नाटकांत कोंकणी अकाडेमी ना । गोंयांत कोंकणी अकाडेमी आसा । थंयसर कोंकणिचीं बोंदेरां उबतात । पुण गोंयांत उतपन्न जाल्लें साहित्य मिकवोन न्हय तरी, समासम मट्टार पुणी कर्नाटकांत कोंकणी साहित्य उतपन्न जालां । कर्नाटकांत अकाडेमी ना तरी कोंकणी भाषा मंडळ आसा । देकुन कोंकणी विशीं जैताचो आवाज उटवन कर्नाटक सरकाराक कोंकणी भाषा मंडळा मुखांतर आमची मनवी धाडिजाय । आमकां फिरंग्यांनी शिकयिल्ले बरी सूट न्हेसल्यार, टाय बांधल्यार आमी आधुनिक जायनांव । आमचे मायभाषेक विसरून आनी नेगार करून आमी आधुनिक जायनांव । आमच्या युवजणां थंय कोंकणी जाग्रती उटवंक आमी कितें

ಲೇಖಕಾಂಕ್ ಆನಿ ಕವಿಂಕ್ ಆಶೆಚೆಂ ಆನಿ ಭರ್ವಶ್ಯಾಚೆಂ ಕಿರಣ್ ಲಾಬ್ಲೆಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಸಂಘಾಂತ್ ಫಾಮಾದ್ ಲೇಖಕಾಂಕ್ ಆನಿ ದೂರ್‌ದೃಷ್ಟಿಚ್ಯಾ ವಾಚ್ಪ್ಯಾಂಕ್ ಮೆಳಂವ್ಚೆಂ, ವರ್ಗಾಂತ್ ತೀನ್ ಪಾವ್ಲಿ ಪುಣೆ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳ್ಳೆಂ ಆನಿ ಚಟುಂವಟಿಕೊ ಚಲಂವ್ಚ್ಯಾಂ —ಹೆಂ ಆಮ್ಚೆ ವರ್ವಿಂ ಸಾಧ್ಲ್ಯಾ ನಾ? ದುಡ್ವಾಚೊ ಚಿವ್ಣ್ಯಾ ಆಸ್ಲೊಲೊ ಖಿಂಡಿತ್, ಪುಣ್ ಕರೋಡಾಂನಿ ವ್ಯವಹಾರ್ ಚಲಂವ್ಚೆ ತಸಲೆ ಆನಿ ಕರೋಡಾಂನಿ ಸುಂಕ್ ಭರ್ಚೆ ತಸಲೆ ಆಮ್ಚೆ ಮಧಂ ಸಾಂತ್‌ಗಿ ?

ಕೊಂಕಣಿ ಲೇಖಿಕೆ, ಕವಿ, ಕಲಾವಿದ್ ಜಾವ್ನ್ ಕೊಣೆಯ್ ಆಪ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ್ ಸ್ಥಿತಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ್ ಸುಧ್ರಾಯಿಲ್ಲೆ ನಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಳಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಹಿಚ್ಚ್ ಸಹಮಿಲನಾ ವಳಿಂ "ವ್ಯಾಪ್ತ್/ಪ್ರತ್ಯಿ" ಲಿಖಿಂಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಾ ಅಂಕಣಾಂತ್, ಆಪುಣ್ ಕೊಂಕಣಿ ಲೇಖಿಕೆ, ಕವಿ, ಪ್ರತಿಕೋದ್ಯಮಿ ಮ್ಹಣ್ ಲಿಖ್‌ಲ್ಲೆಂ ನಾ, ಬಗರ್ ಗುಮಾಸ್ತ್, ಮೆಸ್ತ್ರಿ, ಬೆಂಕ್-ನವ್ಯರ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಲಿಖ್ಲಾಂ. ಹೀ ಏಕ್ ಗಮನಾರ್ಹ್ ಸಂಗತ್. ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ ಲಿಖ್ಲಿ ರಘುರಯ್ಯಾರ್ ಪೂಟಾಚಿ ಭುರ್ ಥಾಂಬನಾ, ಆರ್ಥಿಕ್ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧ್ರಾನಾ. ನವೇ ಜಾಗೃತೆಚೊ ಪರಿಣಾಮ್ ಜಾವ್ನ್ ಧರ್ಮಿಷ್ಠಾಂಚ್ಯಾ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಮೊಗಿಂಚ್ಯಾ ಸಹಕಾರಾನ್ ಏಕ್ "ಟ್ರಸ್ಟ್" ಫಂಡಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ನಾ? ಫುಲೊನ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಲೇಖಿಕಾಂಕ್ ಆನಿ ಕಲಾವಿದಾಂಕ್ ಮಾನಸಿಕ್ ಆನಿ ಆರ್ಥಿಕ್ ಪಾಟಿಂಬೊ ಹ್ಯಾ "ಟ್ರಸ್ಟ್" ಥಾವ್ನ್ ಮೆಳಾತ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆಂ ತುಪೆಂ ಆನಿಕಿ ಗ್ರೇಸ್ತ್ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ನಾ ?

ಹೊಸಮೈತ್ರಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಜಮ್ನಾ. ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಜಾಗೃತಿ ಖಿಲ್ವತ್ ನಾತ್ಲಿ ಜಾಯ್ವಯ್. ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಆಕಾಡೆಮಿ ನಾ. ಗೊಂಯಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಆಕಾಡೆಮಿ ಆಸಾ. ಥಂಯ್ಸರ್ ಕೊಂಕಣಿಚಿಂ ಬೊಂದೆರಾಂ ಉಬ್ಜಾತ್. ಪುಣ್ ಗೊಂಯಾಂತ್ ಉತ್ಪನ್ನ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಿಕ್ಸೊನ್ ನ್ಹಯ್ ತರಿ, ಸಮಾಸಮ್ ಮಟ್ಲಾರ್ ಪುಣಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನ ಜಾಲಾಂ. ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಆಕಾಡೆಮಿ ನಾ ತರಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಳ್ ಆಸಾ. ದೆಕುನ್ ಕೊಂಕಣಿವಿಂ ಜಯ್ಬಾಚೊ ಆವಾಜ್ ಉಟವ್ನ್ ಕರ್ನಾಟಕಾ ಸರ್ಕಾರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಳ್ ಮುಖಾಂತ್, ಆಮ್ಚಿ ಮನವಿ ಧಾಡಿಜಯ್. ಆಮ್ಕಾಂ ಫಿಂಗ್ಲಾಂನಿ ಶಿಕಯಿಲ್ಲೆವಿ ಸೂಟ್ ನ್ಹೆಸ್ಲಾರ್. ಚಾಯ್ ಬಾಂಧ್ಲಾರ್ ಆಮಿ ಆಧುನಿಕ್ ಜಾಯ್ನಾಂವ್. ಆಮ್ಚಿ ಮಾಯ್ ಭಾಷೆಕ್ ವಿಸ್ತೊನ್ ಆನಿ ನೆಗಾರ್ ಕರೂನ್ ಆಮಿ ಆಧುನಿಕ್ ಜಾಯ್ನಾಂವ್. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಯಾವ ಜಣಾಂ ಥಂಯ್ ಕೊಂಕಣಿ ಜಾಗೃತಿ ಉಟವ್ನ್ ಆಮಿ ಕಿತ್ಲೆ ಕರಿ

करिजय ? तांचे थंय स्पूर्ती उटवंक, एक किटाळ उज्जवंक, एक चावी सन्द—कोंकणी म्हळ्ळो आमी तांकां कसो दिवयेत ? कोंकणी म्हणपाचो सन्द सांकेतिक रितीर पुणी खंय आनी कितलो पळेवंक मेळता ? गिरण्यो आनी कारखाने चलवन व्हरच्या आमच्या कोंकण्यांनी तांच्या सामगऱ्यांक कोंकणी नांवां दिल्लीं तर, एक सामूहिक मांत्रिकतेचो कोंकणी प्रभाव चालू जातो कोण्णा !

सद्दाम हुसनान इराकाच्या गल्ल्यांनी, धुंवड्यांनी, रसत्यांनी आनी दोंग्र्याच्या मुळांनी आपल्यो तसविच्यो आनी इभाजी उभारून इराकी लोकाचेर आपलो प्रभाव बळान थापल्लो। त्याच प्रकार "कोंकणी, कोंकणी" सन्दाचो प्रभाव आमच्या युवजणांचेर खंयचे रितीर घालयेत ? आमच्या युवजणांक "टी-शर्टांचो" भारी मोग। देकुन टी-शर्टांचेर "आय लव कोंकणी" म्हळ्ळीं उतरां छापल्यार कशें जायत ? हीं उतरां कोकणी म्हळ्ळें किटाळ उज्यतात तर ? कोंकणी बरंवच्या पांच लिपिंनी आनी आटवे वोळेरेंतल्या सगळ्या भासांनी हीं उतरां हांव लिखुंक तयार आसां, तरी असली क्रांती हांव उटयना। पुण तुमी उडास दवरा आमचे मायभाषे वरवीं आमचे संस्कृतेचें आनी सांगाताच आमचें अस्थित्व आमी जाणा जांवक सकतांव। ह्या उतरां वरवीं तुमचे थंय कांय पुणी जाग्रती जाल्या तर, युवजणांनो, तुमी उभे जाया आनी सामूहिक चलावणेक आयते जाया आनी तुमकां आसल्लो मायभाषेचो भोग ह्या लोकाजम्याक दाकया।

आमचें घोषण राज्य सरकारा परयांत पावतलें आनी राज्य सरकार आमची मनवी तजवीज करतलो आनी तेदना आमी तयार आस्तेल्यांव—२५ लाख लोकान उलवची भास—हांचे पयकी विद्यासंस्थे, व्यापार वहिवाट इत्यादी चलोवन देशाची आर्थीक स्थिती ऊर्जीत करचे कोंकणे—करोडानो सुंक भरचे कोंकणस्थ—कोंकणीच मायभास जावन उलवंचे राजकी फुडारी, समाज सेवक, दाक्तेर, इंजिनियर, विज्ञानी इत्यादी । तशेच साहित्य आनी संस्कृते विशीं—कोंकणी माद्यमा मुखांतर राष्ट्रीय साहित्याक गिरेस्त केल्ल्यो रजवाती—आमचे लेखक, पत्रिको—

ಜಯ್? ತಾಂಚೆ ಥಂಯ್ ಸ್ಪೂರ್ತಿ ಉಟಂವ್ಕ್, ಏಕ್ ಕಿಟಾಳ್ ಉಬ್ಜಂವ್ಕ್, ಏಕ್ ಚಾವಿ ಸಬ್ದ್—ಕೊಂಕಣಿ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಆಮಿ ತಾಂಕಾಂ ಕಸೊ ದಿವ್ಯೆತ್ ? ಕೊಂಕಣಿ ಮ್ಹಣ್ಪಾಚೊ ಸಬ್ದ್ ಸಾಂ ಕೇತಿಕ್ ರಿತೀರ್ ಪುಣಿ ಖಂಯ್ ಆನಿ ಕಿತ್ಲೊ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ತಾ? ಗಿಣ್ಯೊ ಆನಿ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಚಲವ್ನ್ ವ್ಹರಾಚ್ ಆಮಾಚ್ ಕೊಂ ಕ್ಲ್ಯಾಂನಿ ತಾಂಚ್ಯಾ ಸಾಮಗ್ರ್ಯಾಂಕ್ ಕೊಂಕಣಿ ನಾಂವಾಂ ದಿಲ್ಲಿಂ ತರ್, ಏಕ್ ಸಾಮೂಹಿಕ್ ಮಾಂತ್ರಿಕತೆಚೊ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರಭಾವ್ ಜಾಲಾ ಜಾತೊ ಕೊಣ್ಣಾ !

ಸದ್ವಾಮ್ ಹುಸೇನಾನ್ ಇರಾಕಾಚ್ಯಾ ಗಲ್ಲಾಂನಿ, ಘಂವ್ಡಾಂನಿ, ರಸ್ತಾಂನಿ ಆನಿ ದೊಂಗಾಚ್ಯಾ ಮುಳಾಂನಿ ಆಪ್ಲೆ ತಸ್ವಿರೊ ಆನಿ ಇಮಾಜಿ ಉಭಾರ್ ಇರಾಕೀ ಲೊಕಾಚೆರ್ ಆಪ್ಲೆ ಪ್ರಭಾವ್ ಬಳಾನ್ ಥಾಪ್ಲೊ. ತ್ಯಾಚ್ ಪ್ರಕಾರ್ “ಕೊಂಕಣಿ, ಕೊಂಕಣಿ” ಸಬ್ದಾಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ಆಮ್ಚೊ ಯುವಜಣಾಂಚೆರ್ ಖಂಯ್ಚಿ ರೀತಿರ್ ಘಾಲ್ತೆತ್? ಆಮ್ಚೊ ಯುವಜಣಾಂಕ್ “ಟಿ-ಶರ್ಟಾಂಚೊ” ಭಾರಿ ಮೋಗ್. ದೆಕುನ್ ಟೀಶರ್ಟಾಂಚೆರ್ “ಐ ಲವ್ ಕೊಂಕಣಿ” ಮ್ಹಳ್ಳಿಂ ಉತ್ರಾಂ ಛಾಪ್ಲಾರ್ ಕಶೆಂ ಜಾಯ್ತ್? ಹೀಂ ಉತ್ರಾಂ ಕೊಂಕಣಿ ಮ್ಹಳ್ಳಿಂ ಕಿಟಾಳ್ ಉಬ್ಜಯ್ತಾತ್ ತರ್? ಕೊಂಕಣಿ ಬರಂವ್ಚ್ಯಾ ಪಾಂಚ್ ಲಿಖಿಂನಿ ಆನಿ ಆಜ್ವೇ ಪೊಳೆರೆಂತ್ಲಾ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಭಾಸಾಂನಿ ಹೀಂ ಉತ್ರಾಂ ಹಾಂವ್ ಲಿಖುಂಕ್ ತಯಾರ್ ಆಸಾಂ, ತರೀ ಅಸಲಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಹಾಂವ್ ಉಟಯ್ತಾ. ಪುಣ್ ತುಮಿ ಉಡಾಸ್ ದವರಾ ಆಮ್ಚೆ ಮಾಯ್ ಭಾಷೆವರ್ದಿಂ ಆಮ್ಚೆ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚೆಂ ಆನಿ ಸಾಂಗಾತಾಚ್ ಆಮ್ಚೆಂ ಆಸ್ತಿತ್ವ್ ಆಮಿ ಜಾಣಾಂ ಜಾಂವ್ಕ್ ಸಕ್ತಾಂವ್. ಹ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂವರ್ವಿಂ ತುಮ್ಚೆ ಥಂಯ್ ಕಾಂಯ್ ಪುಣಿ ಜಾಗೃತಿ ಜಾಲಾ, ತರ್, ಯುವಜಣಾಂನೊ, ತುಮಿ ಉಭೆ ಜಾಯಾ ಆನಿ ಸಾಮೂಹಿಕ್ ಚಲಾವಣೆಕ್ ಆಯ್ತೆ ಜಾಯಾ ಆನಿ ತುಮ್ಕಾಂ ಆಸಲ್ಲೊ ಮಾಯ್ ಭಾಷೆಚೊ ಮೋಗ್ ಹ್ಯಾ ಲೊಕಾಜಮ್ಯಾಕ್ ದಾಕಯಾ.

ಆಮ್ನಂ ಘೋಷಣಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಾ ಪರ್ಯಂತ ಪಾವ್ತ
ಲಿಂ ಆನಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ್ ಆಮ್ನಿ ಮನವಿ ತಜ್ಜಿಜ್ ಕರ್ತಲೊ
ಆನಿ ತೆದ್ನಾ ಆಮಿ ತಯಾರ್ ಆಸ್ತೆಲ್ಯಾಂವ್—25 ಲಾಖ್ ಲೊ
ಕಾನ್ ಉಲಂವ್ಚಿ ಭಾಸ್—ಹಾಂಚೆಪಯ್ಕಿ ಎದ್ನಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ವ್ಯಾ
ಪಾರ್ ವಹಿವಾಟಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಚಲವ್ನ್ ದೇಶಾಚಿ ಆರ್ಥಿಕ್ ಸ್ಥಿತಿ
ಊರ್ಜಿತ್ ಕರ್ಚೆ ಕೊಂಕ್ಣೆ—ಕರೋಡಾಂನಿ ಸುಂಕ್ ಭರ್ತೆ ಕೊಂಕ
ಣಿಸ್ತ್—ಕೊಂಕಣಿಂಚ್ ಮಾಯ್ ಭಾಸ್ ಜಾವ್ ಉಲಂವ್ಚೆ
ರಾಜಕೀ ಫುಡಾರಿ, ಸಮಾಜ್ ಸೇವಕ್, ದಾಕ್ತರ್, ಇಂಜಿನಿಯರ್
ಎಜ್ಞಾನಿ ಇತ್ಯಾದಿ. ತಶೆಂಚ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆವಿಶಿಂ—
ಕೊಂಕಣಿ ಮಾದ್ಯಮಾ ಮುಖಾಂತ್, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಕ್
ಗ್ರೇಸ್ತ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯೊ ರುಜ್ಞಾತಿ—ಆಮ್ನಿ ಲೀಖಕ್, ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿ

द्यमी, कवी, नाटकस्त, कलाकार, कलाविदांच्या नांवांची आनी तांणीं केल्ल्या कामांची पट्टी—आनी संस्कृती? ह्या “कोंकणी” तावांचेर चडोतंच हे संस्कृतेची रूच पळेंवची। राज्य सरकारान कोंकणी खातीर कितेंच करचे आदीं, आमी मांडल्लीं योजनां आनी कोंकणी मोगिंच्या आदारान आसा केल्लीं तसलीं बरोप्यांचो संध, कविंचो संध, कलाविदांचो संध, नाटकस्तांचो संध, आमचें जनपद दायज आनी संगीत जमावंचो संध—ह्या सर्वांक आर्थिक पाटिबो दिवंचो एक ट्रस्ट—सरकारा मुकार दवरचीं। राज्यांतल्या रेडियो आनी टीवी केंद्रांनी कोंकणी कार्यक्रमां दीवंचे तयार आसलें आमचें दायज विवरावचें, प्रकटनांंची एक समिती—वरसाक एक पुणी ग्रंथ विंचुन राज्य सरकाराच्या विद्या समिती सामकार दवरचो आनी हांतलो विषय विश्वविद्यालयांनी शिकवच्याक शिपारस करची—विश्वविद्यालयांनी कोंकणिक विभाग मेळोसो प्रयतन करचें। कोंकणी लेक्सिकोनाचें काम मुकारून व्हरचें आनी कोंकणी—इंग्लिश शब्दकोशाचें थोजन मांडून हाडचें।

इतलें प्रयतन करताना सरकारान आमचे मनवेक तिरस्कार करून तेवशीन पळेंवक साध्य जावचें ना। तबळ एके सामान्य लिपिचो उपयोग शाळांनी येवन तरन्यां—धाकटयांचेर चरतलो। तेदना प्रशसत्यो लिपीक न्हय बगर साहित्याक म्हळळें चितप बळ जावन केंद्र साहित्य अकाडेमी परयांत पावतलें आनी ह्या अकाडेमींत विविध लिपिंनी कोंकणी लिखतेल्यांक दामाशयाचेर होंदोन प्रतिनिधी उबे करचो अवकास लाबतलो। तेदना नागरी सोडून हेर लिपिंनी साहित्य उतपन्न करतेल्यांचीं मनां दुखचीं नांत आनी उर्भा निवचि ना।

आदल्या महिच्यांत चल्लेल्या पत्रिका गोष्टी वेळार एकल्यान विचारलें—हो सम्मेळ यशस्वी जायत म्हण तुमी चितात? हेंच सवाल हांव आतां विचारतां। हांवें लांब भाषण केल्ल्यान, ग्रंथांचें प्रदर्शन केल्ल्यान, तर्क वितर्क चलयिल्ल्यान, मेमोरांडम नोंदिल्ल्यान हो सम्मेळ यशस्वी जायत? हो सम्मेळ एक नाटक न्हय। सम्मेळ आखेर जांबच्यांत आपलें मिसांव आरंभ करता। हांवें

कवि, नाबिकस्, कलाकार, कलाविदांभा, नांवांभा आनी तान्ठो केल्ल्या वाव्राचें पळेंव—आनी संस्कृती? ह्या “कोंकण कर्ण” तारवांचेर चडोतंच हे संस्कृतेची रूच पळेंवची. राज्य सरकारान कोंकणी खातीर कितेंच करचे आदीं, आमी मांडल्लीं योजनां आनी कोंकणी मोगिंच्या आदारान आसा केल्लीं तसलीं बरोप्यांचो संध, कविंचो संध, कलाविदांचो संध, नाबिकस्तांचो संध, आमचें जनपद दायज आनी संगीत जमावंचो संध—ह्या सर्वांक आर्थिक पाटिबो दिवंचो एक ट्रस्ट—सरकारा मुकार दवरचीं। राज्यांतल्या रेडियो आनी टीवी केंद्रांनी कोंकणी कार्यक्रमां दीवंचे तयार आसलें आमचें दायज विवरावचें, प्रकटनांंची एक समिती—वरसाक एक पुणी ग्रंथ विंचुन राज्य सरकाराच्या विद्या समिती सामकार दवरचो आनी हांतलो विषय विश्वविद्यालयांनी शिकवच्याक शिपारस करची—विश्वविद्यालयांनी कोंकणिक विभाग मेळोसो प्रयतन करचें। कोंकणी लेक्सिकोनाचें काम मुकारून व्हरचें आनी कोंकणी—इंग्लिश शब्दकोशाचें थोजन मांडून हाडचें।

इतलें प्रयतन करताना सरकारान आमचे मनवेक तिरस्कार करून तेवशीन पळेंवक साध्य जावचें ना। तबळ एके सामान्य लिपिचो उपयोग शाळांनी येवन तरन्यां—धाकटयांचेर चरतलो। तेदना प्रशसत्यो लिपीक न्हय बगर साहित्याक म्हळळें चितप बळ जावन केंद्र साहित्य अकाडेमी परयांत पावतलें आनी ह्या अकाडेमींत विविध लिपिंनी कोंकणी लिखतेल्यांक दामाशयाचेर होंदोन प्रतिनिधी उबे करचो अवकास लाबतलो। तेदना नागरी सोडून हेर लिपिंनी साहित्य उतपन्न करतेल्यांचीं मनां दुखचीं नांत आनी उर्भा निवचि ना।

आदल्या महिच्यांत चल्लेल्या पत्रिका गोष्टी वेळार एकल्यान विचारलें—हो सम्मेळ यशस्वी जायत म्हण तुमी चितात? हेंच सवाल हांव आतां विचारतां। हांवें लांब भाषण केल्ल्यान, ग्रंथांचें प्रदर्शन केल्ल्यान, तर्क वितर्क चलयिल्ल्यान, मेमोरांडम नोंदिल्ल्यान हो सम्मेळ यशस्वी जायत? हो सम्मेळ एक नाटक न्हय। सम्मेळ आखेर जांबच्यांत आपलें मिसांव आरंभ करता। हांवें

सुचयिल्ली जाग्रती आतां सुरु जायजय । आमचे ध्येय, धोरणां आनी उद्देश ज्यारी जांवचे दिसोन येताना ह्या सम्मेलनाक यशस्वेचो विलो दिवयां ।

परत हांवें सुचयिल्ले ध्येय उडासाक हाडचे जाल्यार: लिपियेच्या नांवीं विविंगड रावनास्ताना हरयेके लिपींत जांवची कोंकणीची उदरगत एका-मेकाक कळित करची । अशें जांवच्याक हरयेके लिपितल्या लेखकांचो, संपादकांचो आनी दूरदृष्टी आसल्ल्यांचो संघ- बरीप्यांक, कविक, पत्रिकोद्यमींक, नाटकस्तांक आर्थीक पाटिबो दिवचें ट्रस्ट-कर्नाट-कांत कोंकणी अकाडेमी आनी विश्वविद्यालयांत कोंकणीक बसका आसा करचें योजन-कसल्याय राजकी कारणा खातीर वा घुस्पड आसा करचे खातीर न्हय, बगर कोंकणी भास एक करूंक आनी तिची गिरेस्तकाय एकठांय करून संविधानाचे आटवे बांळोरेत तिका स्थान मेळचे खातीर कोंकणीक एक लिपिचें अवश्य । तसली लिपी येताना आनी ती प्रचलित जाताना कोंकणस्थ संसारांतच पर्जळुंदीत । असलो प्रजळ येता परयांत विविध लिपिनी फुलोन आसल्लें साहित्य माजवना जांव, तशेंच आपलो वेग आनी तेज निवयना जांव ।

हांवें तुमचे मुकार दवरल्ली नवे जाग्रतेचीं सुचनां थोड्या मट्टाक पुणी विभिन्न म्हण पातयेतां । हांवें कोंकणी भाशेची चरित्रा तुमचे मुखार दवरूंक ना बगर मालवड्या साहित्याचो उल्लेख मात्र केला, कित्याक तांणी भाशे खातीर केल्लो त्याग आनी समर्पण हांव चितुक सकाना । ह्या सम्मेलनाच्या अध्यक्ष स्थानार थावन युवजणां थंय कोंकणी भाशेची जाग्रती उठवंक हांवें प्रयतन केलां । हें प्रयतन यशस्वी करचे खातीर आतांच आमी वावर आरब करयां ।

१९९० सप्टेंबर २७ वेर कुर्वेट थावन हांव पाटी येताना म्हजो पुस्तक संग्रह, साहित्यीक वावराचीं पानां-फोलियो, विदेशी प्रवासाचे अनुभव आनी कुरहु हाडुंक सकींक ना । हाडल्ले जाल्यार, पाटल्या सोळा वरसांनी कोंकणी खातीर करूंक नासल्ले हांव करतलो म्हळें योजन म्हजे मतींत

ह्याचें सुरुवाती जोग्य अतां सुरु जायजय. आमचे ध्येय, धोरणां आनी उद्देश ज्यारी जांवचे दिसोन येताना ह्या सम्मेलनाक यशस्वेचो विलो दिव्यां ।

परत ह्याचें सुरुवाती ध्येय उडासाक हाडचे जाल्यार: लिपियेच्या नांवीं विविंगड रावनास्ताना हरयेके लिपींत जांवची कोंकणीची उदरगत एका-मेकाक कळित करची । अशें जांवच्याक हरयेके लिपितल्या लेखकांचो, संपादकांचो आनी दूरदृष्टी आसल्ल्यांचो संघ- बरीप्यांक, कविक, पत्रिकोद्यमींक, नाटकस्तांक आर्थीक पाटिबो दिवचें ट्रस्ट-कर्नाट-कांत कोंकणी अकाडेमी आनी विश्वविद्यालयांत कोंकणीक बसका आसा करचें योजन-कसल्याय राजकी कारणा खातीर वा घुस्पड आसा करचे खातीर न्हय, बगर कोंकणी भास एक करूंक आनी तिची गिरेस्तकाय एकठांय करून संविधानाचे आटवे बांळोरेत तिका स्थान मेळचे खातीर कोंकणीक एक लिपिचें अवश्य । तसली लिपी येताना आनी ती प्रचलित जाताना कोंकणस्थ संसारांतच पर्जळुंदीत । असलो प्रजळ येता परयांत विविध लिपिनी फुलोन आसल्लें साहित्य माजवना जांव, तशेंच आपलो वेग आनी तेज निवयना जांव ।

हांवें तुमचे मुकार दवरल्ली नवे जाग्रतेचीं सुचनां थोड्या मट्टाक पुणी विभिन्न म्हण पातयेतां । हांवें कोंकणी भाशेची चरित्रा तुमचे मुखार दवरूंक ना बगर मालवड्या साहित्याचो उल्लेख मात्र केला, कित्याक तांणी भाशे खातीर केल्लो त्याग आनी समर्पण हांव चितुक सकाना । ह्या सम्मेलनाच्या अध्यक्ष स्थानार थावन युवजणां थंय कोंकणी भाशेची जाग्रती उठवंक हांवें प्रयतन केलां । हें प्रयतन यशस्वी करचे खातीर आतांच आमी वावर आरब करयां ।

1990 सप्टेंबर 27 वेर कुर्वेट थावन हांव पाटी येताना म्हजो पुस्तक संग्रह, साहित्यीक वावराचीं पानां-फोलियो, विदेशी प्रवासाचे अनुभव आनी कुरहु हाडुंक सकींक ना । हाडल्ले जाल्यार, पाटल्या सोळा वरसांनी कोंकणी खातीर करूंक नासल्ले हांव करतलो म्हळें योजन म्हजे मतींत

आसल्लें । जाल्यारी आतां म्हाका म्हजे बावळे पाटीं मेळळयात । म्हजे आवयच्या गोपांत आतां पाटीं आयिल्लेबरी म्हाका भगता । म्हजे लिखणेंत नवें चेतन, नवी संपूर्ती उदेल्या । ही लिखणी झरतेली कोंकणी खातीर पुण ती सुकचिना ।

आमींच साहित्य, आमींच साहिती । आज आमकां चडीत नवे बावळे मेळळयात । आमच्या उद्देशां थंय, जाग्रते थंय आनी आमचे मायभाशे थंय आमी हात मेळवयां । एकामेकाचे हात धरन पाशार जांवदी ती सकत, तो मिरमिरो मायभाशेच्या मोगाचो । एकामेकाचे हात धरून आमी उभे जावयां आनी एका ताळयान म्हण्यां —

जै कोंकणी, जै हिंद ।

—एडविन जे. एफ. डि'सोजा

ಮತೀಂತ್ ಆಸ್ಲೆಂ. ಜಾಲ್ಯಾರೀ ಆತಾಂ ಮ್ಹಾಕಾ ಮ್ಹಜೆ ಬಾವ್ಣೆ ಪಾಟಿಂ ಮೆಳ್ತಾತ್. ಮ್ಹಜೆ ಆವಯ್ಚ್ಯಾ ಗೊಪಾಂತ್ ಆತಾಂ ಪಾಟಿಂ ಆಯಿಲ್ಲೆಬರಿ ಮ್ಹಾಕಾ ಭಗ್ತಾ. ಮ್ಹಜೆ ಲಿಖ್ಣೆಂತ್ ನವೆಂ ಚೇತನ್, ನವೀ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಉದೆಲ್ಯಾ. ಹೀ ಲಿಖ್ಣಿ ರುರುಲಿ ಕೊಂಕಣಿ ಖಾತಿರ್ ಪುಣ್ ತೀ ಸುಕಚಿ ನಾ.

ಆಮಿಂಚ್ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಆಮಿಂಚ್ ಸಾಹಿತಿ. ಆಜ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಚಡಿತ್ ನವೆ ಬಾವ್ಣೆ ಮೆಳ್ತಾತ್. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಉದ್ದೇಶಾಂ ಥೆಂ. ಜಾಗೃತೆ ಥೆಂ ಆನಿ ಆಮ್ಚೆ ಮಾಯ್ ಭಾಶೆ ಥೆಂ ಆಮಿ ಹಾತ್ ಮೆಳವ್ಣಾಂ. ಎಕಾಮೆಕಾಚೆ ಹಾತ್ ಧರ್ನ್ ಪಾಶಾರ್ ಜಾಂವ್ಪಿ ತೀ ಸಕತ್. ತೊ ಮಿರ್ಮಿರೊ ಮಾಯ್ ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ಮೊಗಾಚೊ. ಎಕಾಮೆಕಾಚೆ ಹಾತ್ ಧರನ್ ಆಮಿ ಉಭೆ ಜಾವ್ಣಾಂ ಆನಿ ಎಕಾ ತಾಳ್ಕಾನ್ ಮ್ಹಣ್ಣಾಂ —

ಜೈ ಕೊಂಕಣಿ, ಜೈ ಹಿಂದ್.

— ಎಡ್ವಿನ್ ಜೆ. ಎಫ್. ಡಿ'ಸೋಜಾ

मन्शा जिवीत

दादलो-स्त्री लगना द्वारी
एकवटतात ह्या संसारीं;
तांच्या पवित्र प्रेमा द्वारी
अचर्ये तिचे उदरी ।

नवा जीव एक क्षणान उदेवन
स्त्रीयेच्या त्या कुशींत लिपता;
नोवे महिने कष्टान व्हावून
आवय बाळाक जल्म दिता ।

हेरांचेरच होंदोन रांवचें
भारिच किर्कोळ अबल बाळशें
शरीरान तें कितलें ल्हानशें
सर्वांक आपणा थंय वोडचें ।

भुरग्यापणार शाळाक वचून
चेरक्यां-चेडवां संगीं मेळोन
शिकपांत जायतो वेळ खर्चून
वाडतात भुरगीं हासोन-खेळोन ।

ಮನ್ಶಾ - ಜಿವಿತ್

ದಾದ್ಲೊ-ಸ್ತ್ರೀ ಲಗ್ನಾದ್ವಾರಿಂ
ಎಕ್ವಟಾತ್ ಹ್ಯಾ ಸಂಸಾರಿಂ ;
ತಾಂಚ್ಯಾ ಪವಿತ್ರ್ ಪ್ರೇಮಾದ್ವಾರಿಂ
ಅಚರ್ಯೆಂ ತಿಚೆ ಉದರಿಂ !

ನವೊ ಜೀವ್ ಏಕ್ ಕ್ಷಣಾನ್ ಉದೆವ್ನ್
ಸ್ತ್ರೀಯೆಚ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಕುಶಿಂತ್ ಲಿಪ್ತಾ;
ನೋವ್ ಮಹಿನೆ ಕಷ್ಟಾನ್ ವ್ಹಾವ್ನ್
ಆವಯ್ ಬಾಳಾಕ್ ಜಲ್ಮ ದಿತಾ.

ಹೆರಾಂಚೆರ್ಚ್ ಹೊಂದೊನ್ ರಾಂವ್ಡೆಂ
ಭಾರಿಚ್ ಕಿರ್ಕೊಳ್ ಅಬಲ್ ಬಾಳ್ಶೆಂ
ಶರೀರಾನ್ ತೆಂ ಕಿತ್ಲೆಂ ಲ್ಹಾನ್ಶೆಂ
ಸರ್ವಾಂಕ್ ಆಪ್ಣಾ ಥಂಯ್ ವೊಡ್ಲೆಂ !

ಭುರ್ಗ್ಯಾಪಣಾರ್ ಶಾಳಾಕ್ ವಚುನ್
ಚೆರ್ಕ್ಯಾಂ-ಚೆಡ್ವಾಂ ಸಂಗಿಂ ಮೆಳೊನ್
ಶಿಕ್ಪಾಂತ್ ಜಾಯ್ತ್ಯೊ ವೇಳ್ ಖರ್ಚುನ್
ವಾಡ್ತಾತ್ ಭುರ್ಗಿಂ ಹಾಸೊನ್-ಖೆಳೊನ್.

ತರುಣಪಣಾಕ ಪಾವತಚ ಭುರಗಿಂ
ಭಾರಿಚ್ ಖುಶಾಲ ತಾಂಚೆ ಜಿವಿತ;
ಮನಾ ಜೊಕತಿ ಮೆಲತಚ್ ಜೊಡಿ,
ಲಗನಾ ಮುಖಾಂತ್ ತಿಂ ಏಕ್ ಜಾತಿತ ।

ರಂಗಾಡ ದಿಸತಾ ಸಗಲೊ ಸಂಸಾರ
ಸಾಂಗಾತ ತಾಂಕಾಂ ಮೆಳ್ಳಾ ನಂತರ್
ಸುಖಾಡ್ ಘಡ್ತೆ ಪಡೊನ್ ವಿಸರ್
ಮೋಗಾಚೆ ಮೊವ್ ವಾಂಟುನ್ ಚಾಕ್ರಾತ್ ।

ಆಪಲ್ಯಾ ಮೆಸಾಂತ್ ಬಾಡಾಂಕ್ ಜಲ್ಮ ದೀವನ್
ಕುಟ್ಮಾ-ಜುಂವಾಕ್ ತಿಂ ಖಾಂದ್ ದಿತಾತ್;
ದೀಸ-ರಾತ್ ಭುರ್ಗಾಂಕ್ ಜತನೇನ್ ವಾಗವನ್
ಹಾಸೊನ್-ರಡೊನ್ ತಿಂ ಜಿಯೆತಾತ್ ।

ಸಾಂಜೆ ಬೆಡಾಕ ಪಾವತಚ್ ಜಿವಿತ
ಪುಜಾವನ್ ವಿವಿಧ್ ಅನಭೋಗ ಸಬಾರ್,
ಜಿವಿತಾಚಿ ತೃಪ್ತಿ ದೆಕತೀತ್
ದೇವಾಕ್ ಅರ್ಗಾ ದೀವುನ್ ಅಪಾರ್ ।

ರಡತಾ ಬಾಡಾಂಕ್ ಜಲ್ಮತಾನಾ
ಉಡತಾತ್ ಹೆರಾಂ ಉಲ್ಲಾಸಾನ್;
ವಾಡೊನ್, ತೊ ವ ತಿಂ ಮೋರತಾನಾ
ರಡೊನ್ ಬಸತಾತ್ ಹೆರಾಂ ದುಖಾನ್ ।

ಲಾಂಬ್ ವ ಮಡ್ವೆ ಮನ್ಶಾ-ಜಿವಿತ
ಸಮರಪಣಾಚೆ ತೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್
ಮರಣಾವರವಿಂ ಜಾಂವ್ಚೆನಾ ಅಂತ್ಯ
ಬಗರ್ ಉರತಾ ಸಾಸಣಾಕ್ ಅಮರ್ ।

— ಸಿಲ್ವೆಸ್ಟರ್ ಡಿ'ಸೋಜಾ, ಮೆಸೂರ್

ತರುಣಪಣಾಕ್ ಪಾವ್ತಚ್ ಭುರ್ಗಿಂ
ಭಾರಿಚ್ ಖುಶಾಲ್ ತಾಂಚೆಂ ಜಿವಿತ್;
ಮನಾಜೊಕ್ತಿ ಮೆಳ್ಳಚ್ ಜೊಡಿ,
ಲಗ್ನಾ ಮುಖಾಂತ್ ತಿಂ ಏಕ್ ಜಾತಿತ್.

ರಂಗಾಳ್ ದಿಸ್ತಾ ಸಗ್ಳೊ ಸಂಸಾರ್
ಸಾಂಗಾತ್ ತಾಂಕಾಂ ಮೆಳ್ಳಾ ನಂತರ್
ಸುಖಾಳ್ ಘಡ್ತೆ ಪಡೊನ್ ವಿಸರ್
ಮೋಗಾಚೆಂ ಮೊವ್ ವಾಂಟುನ್ ಚಾಕ್ರಾತ್.

ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಭೆಸಾಂತ್ ಬಾಳ್ಕಾಂಕ್ ಜಲ್ಮ್ ದೀವ್ನ್
ಕುಟ್ಮಾ-ಜುಂವಾಕ್ ತಿಂ ಖಾಂದ್ ದಿತಾತ್;
ದೀಸ್-ರಾತ್ ಭುರ್ಗಾಂಕ್ ಜತ್ನೆನ್ ವಾಗವ್ನ್
ಹಾಸೊನ್-ರಡೊನ್ ತಿಂ ಜಿಯೆತಾತ್.

ಸಾಂಜೆ ವೆಳಾಕ್ ಪಾವ್ತಚ್ ಜಿವಿತ್
ಪುಂಜಾವ್ನ್ ವಿವಿಧ್ ಅನ್ನೋಗ್ ಸಬಾರ್,
ಜಿವಿತಾಚಿ ತೃಪ್ತಿ ದೆಕ್ತೀತ್
ದೇವಾಕ್ ಅರ್ಗಾಂ ದಿವುನ್ ಅಪಾರ್.

ರಡ್ತಾ ಬಾಳ್ಕೆಂ ಜಲ್ಮತಾನಾ
ಉಡ್ತಾತ್ ಹೆರಾಂ ಉಲ್ಲಾಸಾನ್;
ವಾಡೊನ್ ತೊ ವ ತಿಂ ಮೋರ್ತಾನಾ
ರಡೊನ್ ಬಸ್ತಾತ್ ಹೆರಾಂ ದುಖಾನ್.

ಲಾಂಬ್ ವ ಮಡ್ವೆ ಮನ್ಶಾ-ಜಿವಿತ್
ಸಮರ್ಪಣಾಚೆಂ ತೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್,
ಮರ್ಣಾವರ್ವಿಂ ಜಾಂವ್ಚೆನಾ ಅಂತ್ಯ,
ಬಗರ್ ಉರಾ ಸಾಸ್ಣಾಕ್ ಅಮರ್.

— ಸಿಲ್ವೆಸ್ಟರ್ ಡಿ'ಸೋಜಾ, ಮೆಸೂರ್

ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ

[೧೯೯೨ ಫೆಬ್ರೆರ ೮ ಆನಿ ೯ ತಾರಿಕೆರ ಜಮಲೆಲ್ಯಾ ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಾಂತ, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಲ ಕರ್ನಾಟಕ, ಹಾಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ. ಪಿಲ್ ಮೊರಾಸ ಹಾಣೆ ದಿಲ್ಲೆಲ್ಯಾ ಭಾಷಣಾಚಿ ಪ್ರತಿ]

[1992 ಫೆಬ್ರೆರ 8 ಆನಿ 9 ತಾರಿಕೆರ್ ಜಮೆಲ್ಲಾ, ಅಖಿಲ್ ಭಾರತೀಯ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಾಂತ, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಲ್ ಕರ್ನಾಟಕ, ಹಾಚೊ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಪಾವ್ಲ ಮೊರಾಸ್ ಹಾಣೆ ದಿಲ್ಲೆಲ್ಯಾ ಭಾಷಣಾಚಿ ಪ್ರತಿ]

ಆಯ್ಕೆ ಸಾಂಜೆ ಕಾರವಾರಾಂತಲ್ಯಾ ಏಕಾ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ದಿಸಾಚಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಂಜೆ; ಇಕ್ವಾಂ ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳ ಹಾಂಗಸರ್ ಜಮಲಾ ಆನಿ ತೆವಿ ಅಖಿಲ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಪಾಂವ್ಡಾರ್ ಮ್ಹಣತಾನಾ ಹಿ ಸಾಂಜೆ ಖಂಡಿತ ಜಾವನ್ ಅವ್ವಲ ಮ್ಹಣತೆ ಆಮಕಾಂ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಂ.

ಆಯ್ಕೆ ಸಾಂಜೆ ಕಾರವಾರಾಂತಲ್ಯಾ ಏಕಾ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ದಿಸಾಚಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಂಜೆ; ಇಕ್ವಾಂ ಅಖಿಲ್ ಭಾರತೀಯ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳ ಹಾಂಗಸರ್ ಜಮಲಾ ಆನಿ ತೆವಿ ಅಖಿಲ್ ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ಪಾಂವ್ಡಾರ್ ಮ್ಹಣತಾನಾ ಹಿ ಸಾಂಜೆ ಖಂಡಿತ ಜಾವ್ನ್ ಅವ್ವಲ ಮ್ಹಣ್ತೆ ಆಮಕಾಂ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕಾಂ.

ಖರೆಂಚ್ ಹ್ಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಾಚೊ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ಆಮಚ್ಯಾ ಮೊಗಾಡ್ ಮಾಯ ಭಾಷೆಕ್ ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನಾಚೆ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ೨೭೦ರೊ ಸೊಬಂವ್ಚೆ ಕುಶಿನಂಚ್ ಆಸಾ; ಸಾಂಗಾತಾಚ್ ಆನಿ ಮಧ್ಯೆ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿಯಾಂನಿ ತಾಂಚೆಂ ಏಕತ್ವ್ ಖರೆಂ ಪ್ರಾರ್ಥನ್ ಹಾಂಗಸರ್ ವೇದೀರ ಆಸಲ್ಲ್ಯಾಂ ಸಾಮಕಾರ ಹಕ್ತಾಂ ದವರ್ಚೆ ವಾಜಬಿ ಮ್ಹಣ್ ಹಾಂವ್ ಪಾತಯೆತಾಂ ಆನಿ ಹೆಂ ಪ್ರಾರ್ಥನ್ ಅಶೆಂ ಆಸಾ—ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಏಕ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಸಾ ಕರ್ಚಿ.

ಖರೆಂಚ್ ಹ್ಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಾಚೊ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ಆಮಚ್ಯಾ ಮೊಗಾಡ್ ಮಾಯ ಭಾಷೆಕ್ ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನಾಚೆ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ೨೭೦ರೊ ಸೊಬಂವ್ಚೆ ಕುಶಿನಂಚ್ ಆಸಾ; ಸಾಂಗಾತಾಚ್ ಆನಿ ಮಧ್ಯೆ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿಯಾಂನಿ ತಾಂಚೆಂ ಏಕತ್ವ್ ಖರೆಂ ಪ್ರಾರ್ಥನ್ ಹಾಂಗಸರ್ ವೇದೀರ ಆಸಲ್ಲ್ಯಾಂ ಸಾಂವ್ಡಾರ್ ಹಕ್ತಾನ್ ದವರ್ಚೆಂ ವಾಜ್ ಮ್ಹಣ್ ಹಾಂವ್ ಪಾತಯೆತಾಂ ಆನಿ ಹೆಂ ಪ್ರಾರ್ಥನ್ ಅಶೆಂ ಆಸಾ—ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಏಕ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಸಾ ಕರ್ಚಿ.

ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸಾಂಗಾತಾ ಪ್ರಯತನ ತಶೆಂಚ್, ಪ್ರಯತನಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸಮಂಜಸ್. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಲ ಕರ್ನಾಟಕಾ, ಹ್ಯಾ ಸಂಘಾನ ದೊಂ ವರಸಾಂ ಆದಿಂ ಪೆಡ್ತೆ, ಗೊಂಯಾಂನಿ ಮಂಜೂರ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಠರಾವಾ ಪ್ರಕಾರ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಸಾಂನಿ ಮ್ಹಣತಾನಾ ಮಂಜೂರ್ತೆ ಸಂಗಿಂ “ಅಸಲಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಿತ್ಯಾಕ್?” — ಹ್ಯಾ ಸವಾಲಾಚೆರ್ ವಿಚಾರ್ ಗೊಂಯಾಂನಿ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಲಿ. ಹಾಚೊ ಪರಿಣಾಮ ಜಾವನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿಚೆ ಮನವಿ ದಸ್ತಾವಿಜ್ ತಯಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಲ್ ಕರ್ನಾಟಕಾ, ಹಿಂ ಏಕ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ವಾವುರ್ಪಿ ಸಮಿತಿ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಲಿ, ಹ್ಯಾ ಆಸಾಂನಿ ೧೯೯೧ ಜನೇರ್ ೨೭ ತಾರಿಕೆರ್ ಕುಮಟಾಂ ಜಮಲೆಲ್ಯಾ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಮ್ಮೇಳನಾ ವೆಲೆಂ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಲ್ ಕರ್ನಾಟಕಾ, ಹಿಂ ಆಧ್ಯಕ್ಷಾಂ (ಹಾಂವೆಂ) ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ವಿಷಯಾಚೆರ್ ಪ್ರಬಂಧ್ ಮಂಡನ್ ಕೆಲ್ಲಿ. ಪಾಟಾಪಾಟಾಂ

ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸಾಂಗಾತಾ ಪ್ರಯತ್ನ ತಶೆಂಚ್ ಪ್ರಯತ್ನಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಪ್ರಾರ್ಥನ್ ಸಮಂಜಸ್. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಲ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಹ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥಾನ್ ದೋನ್ ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ ಪೆಡ್ತೆ, ಗೊಂಯಾಂನಿ ಮಂಜೂರ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಠರಾವಾ ಪ್ರಕಾರ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಸಾಂನಿ ಮ್ಹಣತಾನಾ ಮಂಜೂರ್ತೆ ಸಂಗಿಂ “ಅಸಲಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಿತ್ಯಾಕ್?” — ಹ್ಯಾ ಸವಾಲಾಚೆರ್ ವಿಚಾರ್ ಗೊಂಯಾಂನಿ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಲಿ. ಹಾಚೊ ಪರಿಣಾಮ ಜಾವ್ನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿಚೆ ಮನವಿ-ದಸ್ತಾವಿಜ್ ತಯಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಲ್ ಕರ್ನಾಟಕಾ, ಹಿಂ ಏಕ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪಾವ್ಲು ಸಮಿತಿ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಲಿ, ನ್ಹಯ್ ಆಸಾಂನಿ 1991 ಜನೇರ್ 27 ತಾರಿಕೆರ್ ಕುಮಟಾಂ ಜಮೆಲ್ಲಾ, ಅಖಿಲ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಮ್ಮೇಳನಾ ವೆಲೆಂ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಮಂಡಲ್ ಕರ್ನಾಟಕಾ ಹಿಂ ಆಧ್ಯಕ್ಷಾನ್ (ಹಾಂವೆಂ) ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ವಿಷಯಾಚೆರ್ ಪ್ರಬಂಧ್ ಮಂಡನ್ ಕೆಲ್ಲಿ. ಪಾಟಾಪಾಟಾಂ

पाटापाट १९९१ आगस्त ११ तारिकेर मंगळूरच्या फातीमा रेतिय मंदिरांत चल्लेल्या घणगणीत सहमिलना वेळीं विविध क्षेत्रांनी कोंकणी लोकाची सेवा म्हळळ्या विषयाचेर वावुरपी समितेन तयार केल्लीं प्रबंधां कोंकणी भाषा मंडळान स्वीकार केलीं । आतां हीं प्रबंधां सां लुविस कोलेजिच्या कोंकणी अध्यापकांचे हातीं संपादीत जावन सरकाराक पाटवंचे खातीर तयार जातात ।

कर्नाटकांत कोंकणी अकाडेमी जाय :

१५९८ इस्वेंत प्रकट जाल्लें कोंकणिचें व्याकरण भारती भासांच्या व्याकरणां पयकी प्रथम म्हणुयेंत, म्हळयार ताचाकी आदल्या कालार थावन कोंकणिचें साहित्य उतपादन जालां आनी वाडलां म्हळळें खंडित । १९७५ इस्वेंत केंद्र साहित्य अकाडेमीन कोंकणी भाषेक स्वतंत्र आनी साहित्यीक भास म्हण मान्यता दिल्ली आनी १९८७ इस्वेंत तिका गोंयची राज्य भास म्हण मानून घेतल्या । गोंयांत आनी केरळांत शाळांनी कोंकणी भास शिकयतात । बोंबयच्या विश्वविद्यालयांत पदवी शिक्षणाक कोंकणी भास एक अयचिक विषय जावन थारायला । मंगळूर विश्वविद्यालयांत कोंकणीक स्थान मेळ्ळां आनी मंगळूरच्या सां लुविस कोलेजींत कोंकणी विभाग उगतो जावन थंयसर कोंकणी डिपलोमा खातीर शिक्षण चालू आसा ।

कोंकणी उलंवच्या ५० लाख लोका पयकी २५ लाख कर्नाटकांत जियेता तरी कर्नाटका सरकारा थावन कोंकणिचे अभिवृद्धेक कसलीच मजत मेळना । सरकारा थावन अनुदान मेळता तसले — कन्नड साहित्य अकाडेमी आनी हेर संस्थे आसात, तांचे थावनयी कोंकणीक कसलीच मजत वा प्रोत्साव मेळना ।

देहलींत आसा त्या केंद्र साहित्य अकाडेमीन कोंकणी एक स्वतंत्र साहित्यीक भास म्हण मानून घेतल्या तरी देवनागरी लिपित बरवन उजवाडायल्ल्या कोंकणी पुस्तकांक मात्र ती अकाडेमी प्रगस्ती दिता

1991 अगस्त 11 तारिकेर मंगळूरच्या फातीमा रेतिय मंदिरांत चल्लेल्या घणगणीत सहमिलना वेळीं विविध क्षेत्रांनी कोंकणी लोकाची सेवा म्हळळ्या विषयाचेर वावुरपी समितेन तयार केल्लीं प्रबंधां कोंकणी भाषा मंडळान स्वीकार केलीं । आतां हीं प्रबंधां सां लुविस कोलेजिच्या कोंकणी अध्यापकांचे हातीं संपादीत जावन सरकाराक पाटवंचे खातीर तयार जातात ।

कर्नाटकांत कौणिक अकाडेमी जाय :

1598 अगस्त 11 तारिकेर मंगळूरच्या फातीमा रेतिय मंदिरांत चल्लेल्या घणगणीत सहमिलना वेळीं विविध क्षेत्रांनी कोंकणी लोकाची सेवा म्हळळ्या विषयाचेर वावुरपी समितेन तयार केल्लीं प्रबंधां कोंकणी भाषा मंडळान स्वीकार केलीं । आतां हीं प्रबंधां सां लुविस कोलेजिच्या कोंकणी अध्यापकांचे हातीं संपादीत जावन सरकाराक पाटवंचे खातीर तयार जातात ।

कोंकणी उलंवच्या ५० लाख लोका पयकी २५ लाख कर्नाटकांत जियेता तरी कर्नाटका सरकारा थावन कोंकणिचे अभिवृद्धेक कसलीच मजत मेळना । सरकारा थावन अनुदान मेळता तसले — कन्नड साहित्य अकाडेमी आनी हेर संस्थे आसात, तांचे थावनयी कोंकणीक कसलीच मजत वा प्रोत्साव मेळना ।

देहलींत आसा त्या केंद्र साहित्य अकाडेमीन कोंकणी एक स्वतंत्र साहित्यीक भास म्हण मानून घेतल्या तरी देवनागरी लिपित बरवन उजवाडायल्ल्या कोंकणी पुस्तकांक मात्र ती अकाडेमी प्रगस्ती दिता

शिवाय कन्नड लिपित उवाडायल्ल्या पुस्तकांक ती प्रगस्ती दीना ।

कर्नाटका राज्याच्या तशेंच भारत देशाच्या शिक्षण, वैद्यकीय, वाणिज्य, व्यांकिंग, कौगारिक, कला, समाज सेवा आनी, क्रीडा क्षेत्रांनी कोंकण्यांनी भर्पूर सेवा दिल्या । जनसंख्याच्या दामाशयार कोंकणी लोकाचो संखो उणो जाल्यारी कोंकण्यांनी राज्या खातीर आनी देशा खातीर केल्लो वावर, स्थापित केल्ले संस्थे, कारखाने, बेंकां, कोलेज्यो, आस्पत्रयो इत्यादी लेखताना, देशाचे सेवे खातीर कोंकणे सर्व वाटांनी हेरां परस पाटीं नांत म्हणपाची रुजवात मेळताना, कोंकणीक अकाडेमी विचारल्ल्यांत कसली चूक आसा ? कोंकणी अकाडेमी स्थापन केल्ल्यांत कोणाक कितें नश्ट जाता ? हरयेका क्षेत्रांत कोंकण्यांच्या वावरान सरकाराच्या खजानाक वजन दिताना कोंकण्यांचे मायभाषेक कुराड कित्याक ?

आमची कोंकणी भास खंयचेय संस्कृतेची उप-संस्कृती न्हय; आमकां आमचीच विशिष्टाय तशेंच गिरेस्तकाय आसा आनी ह्या मुखांन आमी कर्नाटकाक गिरेस्त केलां । फिरंग्यां थावन आनी पुर्तुगेजां थावन स्वतंत्र जोडताना आमचे बराबर आमचे मायभाषेकी स्वतंत्र मेळटां । अशें आसतां, परत कित्याक गुलामगिरी ? कोंकण्यांनो, पोटा खातीर भाशेक आनी संस्कृतेक विक्रित करून जियेवचें सार्थकगी ? कोंकण्यांनी उदरगतेच्या निबान कोंकणिक नेगार करचें सोबतागी तुमकां ? कोंकण्यांनो, साहितिनो काडा तुमची लिखणी — उटया जाग्रती, ना तर लागतेली पणवती ! — त्या देकुन :

सरकार म्हणताना आमकां भव लागीं आसल्लो म्हळयार आमचोच राज्य सरकार । कर्नाटकांतले कोंकणे खंडित जावन कर्नाटकाचे खरोखर नागरिक आनी तांचें साहित्य, संस्कृती, कला आनी प्रगती कर्नाटकाचेंच आस्त बदीक, आनी ह्या आस्त बदकाक फावो ती मान्यता मेळना जाल्यार आमी कोणाचो आसरो सोदचो ? — देकुन आज हांगासर

शिवाय कन्नड लिपिंत उवाडायल्ल्या पुस्तकांक ती प्रगस्ती दीना.

कर्नाटक राज्याच्या तशेंच भारत देशाच्या शिक्षण, वैद्यकीय, वाणिज्य, व्यांकिंग, कौगारिक, कला, समाज सेवा आनी, क्रीडा क्षेत्रांनी कोंकण्यांनी भर्पूर सेवा दिल्या. जनसंख्याच्या दामाशयार कोंकणी लोकाचो संखो उणो जाल्यारी कोंकण्यांनी राज्या खातीर आनी देशा खातीर केल्लो वावर, स्थापित केल्ले संस्थे, कारखाने, बेंकां, कोलेज्यो, आस्पत्रयो इत्यादी लेखताना, देशाचे सेवे खातीर कोंकणे सर्व वाटांनी हेरां परस पाटीं नांत म्हणपाची रुजवात मेळताना, कोंकणीक अकाडेमी विचारल्ल्यांत कसली चूक आसा ? कोंकणी अकाडेमी स्थापन केल्ल्यांत कोणाक कितें नश्ट जाता ? हरयेका क्षेत्रांत कोंकण्यांच्या वावरान सरकाराच्या खजानाक वजन दिताना कोंकण्यांचे मायभाषेक कुराड कित्याक ?

अम्बि कोकिल भासो म्हाय्येय संस्कृतेचो लुप्त-संस्कृति न्हय; अम्बि अम्बिचो विशिष्टाय तशेंच गिरेस्तकाय आसा आनी ह्या मुखांन आमी कर्नाटकाक गिरेस्त केलां. फिरंग्यां थावन आनी पुर्तुगेजां थावन स्वतंत्र जोडताना आमचे बराबर आमचे मायभाषेकी स्वतंत्र मेळटां । अशें आसतां, परत कित्याक गुलामगिरी ? कोंकण्यांनो, पोटा खातीर भाशेक आनी संस्कृतेक विक्रित करून जियेवचें सार्थकगी ? कोंकण्यांनो, साहितिनो काडा तुमची लिखणी — उटया जाग्रती, ना तर लागतेली पणवती ! — त्या देकुन :

सरकार म्हणताना आमकां भव लागीं आसल्लो म्हळयार आमचोच राज्य सरकार । कर्नाटकांतले कोंकणे खंडित जावन कर्नाटकाचे खरोखर नागरिक आनी तांचें साहित्य, संस्कृती, कला आनी प्रगती कर्नाटकाचेंच आस्त बदीक, आनी ह्या आस्त बदकाक फावो ती मान्यता मेळना जाल्यार आमी कोणाचो आसरो सोदचो ? — देकुन आज हांगासर

जमलेल्या कोंकणी वावराड्यांलागीं हांवें विचारचें —

कोंकणी भाषेक आटवे वोळेरेंत स्थान दीजय, ना जाल्यार आटवी वोळेरेंच रद्द करिजय। अल्प संख्यातांक संविधानांत दिल्ल्या हक्कां प्रमाणे कोंकणी भाषेक आपलें हक्काचें स्थान मेळोंक जायच। तशेंच हेर भासांक मेळल्ल्यो सवलतायो लाबाजय। कर्नाटका राज्यांत कोंकणिक एक अकाडेमी हक्कान आमकां लाबाजय। तुमच्या सर्वांचरा प्रयतनांनी आनी वेदिके वयर आसलल्या गौरवस्थांच्या आश्रिवादान हें सपण ज्यारी जांवदी म्हण अपेक्षितां।

— पौल मोरास

ಜಮ್ಲೆಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ವಾವ್ರಾಡ್ಯಾಂಲಾಗಿಂ ಹಾಂವೆಂ ವಿಚಾರ್ಚೆಂ—

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಕ್ ಅಟ್ವೇ ವೊಳೆರೆಂತ್ ಸ್ಥಾನ್ ದೀಜಾಯ್, ನಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಅಟ್ವೆ ವೊಳೆರಿಚ್ ರದ್ದ್ ಕರಿಜಾಯ್. ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತಾಂಕ್ ಸಂವಿಧಾನಾಂತ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಹಕ್ಕಾಂ ಪ್ರಮಾಣೆ, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಕ್ ಅಪ್ಲೆಂ ಹಕ್ಕಾಚೆಂ ಸ್ಥಾನ್ ಮೆಳೊಂಕ್ ಜಾಯಿಚ್. ತಶೆಂಚ್ ಹೆರ್ ಭಾಸಾಂಕ್ ಮೆಳ್ತಲ್ಲ್ಯೊ ಸವ್ಲೆ ತಾಯೊ ಲಾಭಾಜಾಯ್. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಏಕ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಹಕ್ಕಾನ್ ಅಮ್ಮಾಂ ಲಾಭಾಜಾಯ್. ತುಮ್ಮಾ ಸರ್ವಾಂಚ್ಯಾ ಪ್ರಯತ್ನಾಂನಿ ಆನಿ ವೇದಿಕೆ ವಯ್ರ್ ಆಸ್ಲೆಲ್ಯಾ ಗೌರವಸ್ಥಾಂಚ್ಯಾ ಆಶೀರ್ವಾದಾನ್ ಹೆಂ ಸ್ವಪಣ್ ಜ್ಯಾರಿ ಜಾಂವ್ಪಿ ಮ್ಹಣ್ ಅಪೇಕ್ಷಿತಾಂ.

— ಸಾನ್ಸ್ ಮೊರಾಸ್

कोंकणी अकाडेमी - कर्नाटक सरकाराक मनवी

[१९९२ फेब्रवरी ८ आनी ९ तारिकेर कावारांत जमलेल्या इकराव्या अखिल भारतीय कोंकणी साहित्य सम्मेलना वेळार गोंय, महाराष्ट्र आनी केरळ राज्यांच्या प्रतिनिधि मंगी कर्नाटकांतल्या कोंकणी लोकांच्या प्रतिनिधिनी कर्नाटक सरकारा लागीं केल्ली मनवी।]

कोंकणी एक पुरातन इंडो-आर्यन वर्गाची भास। ही सुरवेर गोमांतकांत प्रचलित जावन उपरांत गुजरात थावन कोच्ची परयांत विस्तारून आसलल्या कोंकण किनाराचेर घोळोंक लागली। चारित्र्यीक कारणां वरवीं ही भास मुख्य जावन च्यार राज्यांच्या कोंकण्यां मधें घोळोन आसा। भारतांत कोंकणी भास उलयतल्या सुमार ५० लाख लोका पयकी अर्धो वांटो, म्हळ्यार सुमार २५ लाख लोक कर्नाटकांत जियेता। हो कोंकणी लोक कर्नाटकाचे अभिवृद्धे खातीर तशेंच जेराल थरान भारती भासांच्या साहित्या खातीर आपलो भरपूर वांटो दीवनंच आयला।

ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ— ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರಾಕ್ ಮನವಿ

[1992 ಫೆಬ್ರವರಿ 8 ಆನಿ 9 ತಾರೀಕ್ ಕಾರವಾರಾಂತ್ ಜಮ್ಲೆಲ್ಯಾ ಇಕ್ರಾವ್ಯಾ ಅಖಿಲ್ ಭಾರತೀಯ್ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಾ ವೆಳಾರ್ ಗೊಂಯ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಆನಿ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಂ ಸಂಗಿಂ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಂನಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರಾಲಾಗಿಂ ಕೆಲ್ಲಿ ಮನವಿ.]

ಕೊಂಕಣಿ ಏಕ್ ಪುರಾತನ್ ಇಂಡೊ-ಆರ್ಯನ್ ವರ್ಗಾಚಿ ಭಾಸ್. ಹೀ ಸುರ್ದೆರ್ ಗೋಮಾಂತಕಾಂತ್ ಪ್ರಚಲಿತ್ ಜಾವ್ನ್ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಗುಜರಾತ್ ಥಾವ್ನ್ ಕೊಚ್ಚಿ ಪರ್ಯಾಂತ್ ವಿಸ್ತಾರುನ್ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಕಿಮಾರಾಚೆರ್ ಫೊಳೊಂಕ್ ಲಾಗ್ಲಿ. ಚಾರಿತ್ರಿಕ್ ಕಾರಣಾಂ ವರ್ವಿಂ ಹೀ ಭಾಸ್ ಮುಖ್ಯ ಜಾವ್ನ್ ಚ್ಯಾರ ರಾಜ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಕೊಂಕಣ್ಣಾಂ ಮಧೆಂ ಫೊಳೊಂಕ್ ಆಸಾ. ಭಾರತಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ್ ಉಲಯ್ತಲ್ಯಾ ಸುಮಾರ್ 50 ಲಾಖ್ ಲೊಕಾ ಪಯ್ಲಿ ಅರ್ಧೊ ವಾಂಟೊ, ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಸುಮಾರ್ 25 ಲಾಖ್ ಲೋಕ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಜಿಯೆತಾ. ಹೊ ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಖಾತಿರ್ ತಶೆಂಚ್ ಜೆರಾಲ್ ಥರಾನ್ ಭಾರತೀ ಭಾಸಾಂಚ್ಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಆಪ್ಲೊ ಭರ್ಪೂರ್ ವಾಂಟೊ ದೀವ್ಚೆಂಚ್ ಆಯ್ಲಾ.

ह्याच कारणां वरवीं राज्यांतल्या हेर भयण-भासांनी जाल्लेल्या प्रमाणार कोंकणी भाषेंतयी साहित्याची आनी संस्कृतेची अभिवृद्धी जांवक ना म्हळळी पश्चात्तापाची संगत । तरी गोंयच्या लोकांच्या प्रयतनान आनी वावरान, गोंय स्वतंत्र राज्य जांवक पावलें आनी कोंकणी गोंयची राज्य भास म्हण मानून घेतली । कोंकण्यांचे मायभाशेच्या अभिवृद्धे खातीर कोंकणी शाळां स्थापन केलीं आनी कोंकणी भाषेक सम्मंद जाल्ल्यो इतर चटुवटिको आरंभ केल्यो । कोंकणिच्या विकासा खातीर गोंयचो राज्य सरकार, सगळ्यो सवलतायो दीवनंच आसा ।

केरळ आनी महाराष्ट्र राज्यांनी कोंकणीक मान्यता मेळल्लेकडे प्राथमीक मट्टा थावन विश्वविद्यालया परयांत कोंकणी भाषेच्या अध्ययना खातीर विविध सवलतायो लाबतात । कोंकणीक भारती संविधानाचे आठवे वांटेकरेंत स्थान दिवपाची अधिक गरज आसा म्हणपाच्या विषयाक महत्व दीवन ह्या खातीर निरंतर प्रयतन चलोनंच आसा ।

कर्नाटक राज्यांत नागरीक, वाणिज्य, सांस्कृतिक, वैध्यकीय, शैक्षणिक, आडळित, संपर्क आनी छाप्याच्या क्षेत्रांनी कोंकणी उलयतल्या लाकान दिल्लो वांटो भरपूर आसा म्हण धयरेन सांगयेत तरी कर्नाटक सरकारान कोंकणो भाषेक कसलीच मान्यता दीवक ना, देकुन कोंकणिचे अभिवृद्धे खातीर अगत्य आसल्ल्यो कसल्योच सवलतायो आसा करुंक नांत । कोंकण्यांनी भारताच्या भासांच्या अभिवृद्धे खातीर समर्पिल्लो भरपूर वांटो लेखताना, कोंकणी भाषेन आपल्या भयण भासां मधें आपलें हक्काचें स्थान जोडून घेवंचे खातीर आनी आपली स्वतंत्रता सांबाळन व्हरचे खातीर, सरकारान कोंकणिचे अभिवृद्धेक प्रोत्साव दिवचो स्वाभाविक न्हयगी ?

कोंकणी उलवंचो लोक सर्ब संगतिनी राज्याक विधेय जावन चलता आनी राज्याच्या हरयेका क्षेत्राचे अभिवृद्धे खातीर आपलो विशिष्ट वांटो दीवनंच आयला । कर्नाटक राज्याचे एळिगे खातीर आनी जेराल थरान भारताचे एळिगे खातीर हरयेका क्षेत्रांत आपलो महत्वाचो वांटो अर्पिल्ले आनी आतांय

ह्याच कारणां वरवीं राज्यांतल्या हेर भयण-भासांनी जाल्लेल्या प्रमाणार कोंकणी भाषेंतयी साहित्याची आनी संस्कृतेची अभिवृद्धी जांवक ना म्हळळी पश्चात्तापाची संगत । तरी गोंयच्या लोकांच्या प्रयतनान आनी वावरान, गोंय स्वतंत्र राज्य जांवक पावलें आनी कोंकणी गोंयची राज्य भास म्हण मानून घेतली । कोंकण्यांचे मायभाशेच्या अभिवृद्धे खातीर कोंकणी शाळां स्थापन केलीं आनी कोंकणी भाषेक सम्मंद जाल्ल्यो इतर चटुवटिको आरंभ केल्यो । कोंकणिच्या विकासा खातीर गोंयचो राज्य सरकार, सगळ्यो सवलतायो दीवनंच आसा ।

केरळ आनी महाराष्ट्र राज्यांनी कोंकणीक मान्यता मेळल्लेकडे प्राथमीक मट्टा थावन विश्वविद्यालया परयांत कोंकणी भाषेच्या अध्ययना खातीर विविध सवलतायो लाबतात । कोंकणीक भारती संविधानाचे आठवे वांटेकरेंत स्थान दिवपाची अधिक गरज आसा म्हणपाच्या विषयाक महत्व दीवन ह्या खातीर निरंतर प्रयतन चलोनंच आसा ।

कर्नाटक राज्यांत नागरीक, वाणिज्य, सांस्कृतिक, वैध्यकीय, शैक्षणिक, आडळित, संपर्क आनी छाप्याच्या क्षेत्रांनी कोंकणी उलयतल्या लाकान दिल्लो वांटो भरपूर आसा म्हण धयरेन सांगयेत तरी कर्नाटक सरकारान कोंकणो भाषेक कसलीच मान्यता दीवक ना, देकुन कोंकणिचे अभिवृद्धे खातीर अगत्य आसल्ल्यो कसल्योच सवलतायो आसा करुंक नांत । कोंकण्यांनी भारताच्या भासांच्या अभिवृद्धे खातीर समर्पिल्लो भरपूर वांटो लेखताना, कोंकणी भाषेन आपल्या भयण भासां मधें आपलें हक्काचें स्थान जोडून घेवंचे खातीर आनी आपली स्वतंत्रता सांबाळन व्हरचे खातीर, सरकारान कोंकणिचे अभिवृद्धेक प्रोत्साव दिवचो स्वाभाविक न्हयगी ?

कोंकणी उलवंचो लोक सर्ब संगतिनी राज्याक विधेय जावन चलता आनी राज्याच्या हरयेका क्षेत्राचे अभिवृद्धे खातीर आपलो विशिष्ट वांटो दीवनंच आयला । कर्नाटक राज्याचे एळिगे खातीर आनी जेराल थरान भारताचे एळिगे खातीर हरयेका क्षेत्रांत आपलो महत्वाचो वांटो अर्पिल्ले आनी आतांय

ವಾವುರನ ಆಸಾತ ತೆ ಕೊಂಕಣಿ ಆನಿ ಕೊಂಕಣ್ಯಾಂಚೆ ಸಂಸ್ಥೆ
ರಾಜ್ಯಾಂತ್ ಆನಿ ದೇಶಾಂತ್ ದರಬಸ್ತ್ ಪಳೊವ್ತಾ.

ದೇಕುನ, ಹೇರ ರಾಜ್ಯಾंनी कोंकणीक मान्यता दीवन
तिका आपलें हक्काचें स्थान दिल्लेवरिच, कर्नाटक राज्य
सरकारान कोंकणीक मान्यता आनी तिचें हक्काचें स्थान
दीजय म्हण कोंकण्यांची मनवी । भारत सरकाराचे
केंद्र साहित्य अकाडेमीन १९७५ इस्वेंत, कोंकणी
एक स्वतंत्र साहित्यीक भास म्हणपाची अधिकृत
मान्यता दिल्या आनी पाटल्या १५ वरसां थावन
भारताच्या हेर भासांच्या साहित्य कृतियांक दिल्ले
वरिच कोंकणिच्या कृतियांकयी प्रशसत्यो, केंद्र
साहित्य अकाडेमी दीवनंच आयल्या । मंगळूर
विश्वविद्यालयांत कोंकणी भाशेचें अध्ययन पदवी
आनी स्नातकोत्तर शिक्षणा मट्टार चलवन व्हेरोंक
परवणगी दिल्या । मणिपालांतलें डॉ. टी. एम. ए.
पै फौंडेशन (प्रतिष्ठान) कोंकणिच्या संशोधनाक
प्रोतसाव दीवन आनी उंचल्या कोंकणी कृतियांक
प्रशसत्यो दीवन कोंकणी भाशेची सेवा करुनंच आसा ।
मंगळूरांतल्या सां लुविस कोलेजींत एक कोंकणी
अध्ययन विभाग आरंभ केला आनी डिपलोमा मट्टार
कोंकणी भाशेविशीं शिक्षण मेळतच आसा । कोंकण्यांचे
माय भाशेक मान्यता दीवन, तिचे अभिवृद्धेक प्रोतसाव
मेळचे खातीर, कर्नाटक राज्यांत एक कोंकणी
अकाडेमी तुर्तान स्थापन करिजय म्हण कर्नाटक
सरकारालागी कोंकणी लोकाची विनोवणी ।

[कारवारातल्या इकराव्या अ. भा. कोंकणी साहित्य
सम्मेलनाच्या, अटराव्या अ. भा. कोंकणी परिषदेच्या
तशेंच कर्नाटक आनी गोंयच्या कोंकणी भाषा मंडळांच्या
हुद्देदारांच्यो दस्कत्यो (सही) आसात]

माव्वुरां असोत ते कोंकणें आनी कोंकण्यांಚें सोंस
राज्यांंत आनी देशांत दारबस्त पळोवता.

देकुन, हेर राज्यांनी कोंकणीक मान्यता दीव्
तिका आपलें हक्काचें स्थान दिल्लेवरिच, कर्नाटक राज्या
सरकारान कोंकणीक मान्यता आनी तिचें हक्काचें स्थान
दीजय म्हण कोंकण्यांची मनवी. भारत सरकाराचे
केंद्र साहित्य अकाडेमीन १९७५ इस्वेंत, कोंकणी
एक स्वतंत्र साहित्यीक भास म्हणपाची अधिकृत
मान्यता दिल्या आनी पाटल्या १५ वरसां थावन
भारताच्या हेर भासांच्या साहित्य कृतियांक दिल्ले
वरिच कोंकणिच्या कृतियांकयी प्रशसत्यो, केंद्र
साहित्य अकाडेमी दीवनंच आयल्या । मंगळूर
विश्वविद्यालयांत कोंकणी भाशेचें अध्ययन पदवी
आनी स्नातकोत्तर शिक्षणा मट्टार चलवन व्हेरोंक
परवणगी दिल्या । मणिपालांतलें डॉ. टी. एम. ए.
पै फौंडेशन (प्रतिष्ठान) कोंकणिच्या संशोधनाक
प्रोतसाव दीवन आनी उंचल्या कोंकणी कृतियांक
प्रशसत्यो दीवन कोंकणी भाशेची सेवा करुनंच आसा ।
मंगळूरांतल्या सां लुविस कोलेजींत एक कोंकणी
अध्ययन विभाग आरंभ केला आनी डिपलोमा मट्टार
कोंकणी भाशेविशीं शिक्षण मेळतच आसा । कोंकण्यांचे
माय भाशेक मान्यता दीवन, तिचे अभिवृद्धेक प्रोतसाव
मेळचे खातीर, कर्नाटक राज्यांत एक कोंकणी
अकाडेमी तुर्तान स्थापन करिजय म्हण कर्नाटक
सरकारालागी कोंकणी लोकाची विनोवणी ।

[कारवारातल्या इकराव्या अ. भा. कोंकणी साहित्य
सम्मेलनाच्या, अटराव्या अ. भा. कोंकणी परिषदेच्या
तशेंच कर्नाटक आनी गोंयच्या कोंकणी भाषा मंडळांच्या
हुद्देदारांच्यो दस्कत्यो (सही) आसात.]

कोंकणी लोक, भास, साहित्य

(आदल्या अंक्या थावन)

पदां घडच्यांत आनी गांवच्यांत विल्फी रेबिबस मगळया कोंकण प्रदेशांत आनी हेरकडेन लोकामोगाळ जाला। ताणे आपले पतिणे मीना आनी हेर गायकां सांगाता मेळोन येदोळ शेंभरां वयर 'संगीत साज' कार्यक्रमां सादर केल्यांत, मात्र न्हय पदांच्यो सबार क्यासेटी मुद्रित केल्यात। तुळु भाशेच्यो क्यासेटीय मुद्रित केल्यात आनी तुळु संगीत कार्यक्रमांय चलयल्यांत। "कोंकण कोगुळ" म्हळळें बिरुद ताका मेळ्ळां—मंगळूरच्या "रूपराग" संघटनान ताका हो मान दिल्यार, ताची पतिण मीनाक "वेनार" पंगडान "कोंकण मैना" म्हळळें बिरुद दीवन सनमान केला।

पदां घडून, संगीत रचून, संगीताचीं कार्यक्रमां सादर करून, पदांच्यो क्यासेटी काडून आनी त्यो प्रकटून नांव व्हेल्ले हेर व्यक्ती श्रीयुत जेरोम डि'सोजा, लॉरेन्स सल्दात्र, मेलविन पेरिस, हेनरी डि'सोजा, क्लोड डि'सोजा, तिमोती सेरावो, विक्टर कोनसेसो, एरिक ओजेरियो आनी हेर थोडे।

भारतांतलो नाचपी याजक म्हण नांवाडललो भरत नाट्याचो दोतोर फा. फ्रानसिस बारबोजा, एस. वी. डी. एक श्रेष्ठ नाट्य कलाकार। भारतांत आनी सबार विदेशी राष्ट्रांनी ताणे कार्यक्रमां दिल्यांत। त्याच एस. वी. डी. ओडदिचो फादर चार्ल्स वास हाचो "प्रेम-रागिणी" संगीत-नाट्य पंगडयो देश-विदेशांनी नांवाडला।

कन्नड लिपितल्या कोंकणींत उंचल्या वाक-चातुर्याचें विनोदिक आनी विडंबनात्मक साहित्य (इंग्लीश आनी हेर थोडया भासांनी आसल्लेबरी) फायस जाल्लें अपरूप म्हण्येत। पुण सामान्य विनोदिक (Humorous) लिखितां बरवन आमच्या माझ्या वाचप्यांक मनोरजन दिवच्यांत थंय हांगा थोडयाच बरवप्यांनी प्रयतन केलां। तांचे पयकी

कौंकणी लोक, भास, साहित्य

(अद्व्या अंक्या थाव्वा)

पदाम फुड्यांत आनी गान्वांत विष्णु रंजिबसा 'सग्या कौंकणी' प्रदीशान्त लोकांमोगाळ जाला. ताणें अज्जे पळिं मीना आनी हेर गायकां सांगाता मेळोन येदोळ 100 वयस, 'संगीत साज' कार्याक्रमान दिव्यांत, मात्र न्हय पदांच्यो सबार क्यासेटी मुद्रित केल्यात. तुळु भाशेच्यो क्यासेटीय मुद्रित केल्यात आनी तुळु संगीत कार्यक्रमांय चलयल्यांत. "कोंकण कोगुळ" म्हळळें बिरुद ताका मेळ्ळां—मंगळूरच्या "रूपराग" संघटनान ताका हो मान दिल्यार, ताची पतिण मीनाक "वेनार" पंगडान "कोंकण मैना" म्हळळें बिरुद दीवन सनमान केला।

पदाम फुड्या, संगीत रचून, संगीताचीं कार्यक्रमां सादर करून, पदांच्यो क्यासेटी काडून आनी त्यो प्रकटून नांव व्हेल्ले हेर व्यक्ती श्रीयुत जेरोम डि'सोजा, लॉरेन्स सल्दात्र, मेलविन पेरिस, हेनरी डि'सोजा, क्लोड डि'सोजा, तिमोती सेरावो, विक्टर कोनसेसो, एरिक ओजेरियो आनी हेर थोडे.

भारतांतलो नाचपी याजक म्हण नांवाडललो भरत नाट्याचो दोतोर फा. फ्रानसिस बारबोजा, एस. वी. डी. एक श्रेष्ठ नाट्य कलाकार। भारतांत आनी सबार विदेशी राष्ट्रांनी ताणे कार्यक्रमां दिल्यांत। त्याच एस. वी. डी. ओडदिचो फादर चार्ल्स वास हाचो "प्रेम-रागिणी" संगीत-नाट्य पंगडयो देश-विदेशांनी नांवाडला।

कन्नड लिपितल्या कोंकणींत उंचल्या वाक-चातुर्याचें विनोदिक आनी विडंबनात्मक साहित्य (इंग्लीश आनी हेर थोडया भासांनी आसल्लेबरी) फायस जाल्लें अपरूप म्हण्येत। पुण सामान्य विनोदिक (Humorous) लिखितां बरवन आमच्या माझ्या वाचप्यांक मनोरजन दिवच्यांत थंय हांगा थोडयाच बरवप्यांनी प्रयतन केलां। तांचे पयकी

सिरिल जी. सिक्वेरा (सिज्येस) आनी पी. डी. वाज (पिडवाज) प्रमुख म्हण्येत। पिडवाजाचीं "पाटे नातलीं रैलां" आनी "सिज्येसाच्यो फुगेटयो", "फोकणां" "सुरसुरयो", "कुचिल्यो", "मस्किरयो"—म्हणपाचीं विनोदिक वरपांचीं संग्रहां (पुस्तकां) उजवाडाक आयल्यांत।

कोंकणी साहित्याच्या हेर प्राकारांक सरी केल्यार लोक साहित्याक (जनपद साहित्याक) आपली सेवा अर्पिल्ले मंगळूरी व्यक्ती उणे म्हण्येत। तांचे पयकी फा. लुविस जुवांव डि'सोज पयलो। कोंकणी हुमिण्यो, गादी, व्होव्यो, वेर्स आनी पदां एकठांय करून १९१४ इस्वेंत ताणे प्रकटलीं। ताचे उपरांत जुवांव जुजे रेगान लोका मोगाळ पदांचो संग्रह करून "चालती पदां" पुस्तक १९३५ इस्वेंत प्रकट केलें। इजयच्या श्री. आलेस लुविस पिरेरान आनी ताच्या पुतान श्री. जोकिम पिरेरान, गुमटांची पदां, वांव्यो, वेर्स इत्यादी आपल्या गुमटांच्या सस्कृते द्वारीं जिवीं दवरल्यांत। स्वामी सुप्रियान सबार वरसां वावर करून कोंकणी हुमिण्यो जमो केल्यो आनी त्यो तीन लिपिनी वरवन ७६० पानांचो अपूर्व ग्रंथ प्रकट केलो, मात्र न्हय, हुमिण्यांची हेर ल्हान पुस्तकांय उजवाडायल्यांत आनी ससारांतल्यो जानपद काणियो जमो करून सबार "घोस काणियो" दादोन लिपिनी ताणे प्रकटल्यात। सिल्वेस्तर डि'सोजा मैसूर—हाणे ल्हानपणार तांडपागीं आयकल्ल्यो जानपद काणियो उगडासान लिखून, पाटल्या सुमार सात-आठ वरसांनी तीत कोंकणी (राकणो, आमची माय, झेलो) पत्रां द्वारीं प्रकटल्यात। तांचे पयकी ताच्यो "आबाच्यो काणियो", "व्हडलिमांयच्यो काणियो" आनी "हेड्डा दुमगाच्यो काणियो" नांवांचो येदोळ लगभग १५० काणियो प्रकट जावन लोका मोगाळ जाल्यात। श्री. दिनेश पैन "अर्थाभरित सांगण्यो" संग्रह करून तांकां संबध जाल्ल्या रुचिक काणियो संगीं ताणे विवर दिल्ल्यो, मंगळूरच्या सां लुविस कोलेजिच्या कोंकणी संस्थान उजवाडायल्यात। ह्याच संस्थान प्रकटललें आन्येक पुस्तक प्रां. आलबन कास्तेलिन हाणे संपादिल्ल्यो "बोवियो आनी वेर्स"। ह्या कोंकणी संस्थान श्री. आलबन

सिरी जे. अक्वेरा (सिज्येस) आनी पी. डी. वाज (पिडवाज) प्रमुखां म्हण्येत. पिडवाजाचीं "पाटे नातलीं रैलां" आनी सिज्येसाच्यो "फुगेटयो", "फोकणां", "सुरसुरयो", "कुचिल्यो", "मस्किरयो"—म्हणपाचीं विनोदिक वरपांचीं संग्रहां (पुस्तकां) उजवाडाक आयल्यांत.

कोरडे साहित्याच्या हेर प्राकारांक सरी केल्यार लोक साहित्याक (जनपद साहित्याक) आपली सेवा अर्पिल्ले मंगळूरी व्यक्ती उणे म्हण्येत. तांचे पयकी फा. लुविस जुवांव डि'सोज पयलो. कोरडे हुमिण्यो, गादी, व्होव्यो, वेर्स आनी पदां एकठांय करून १९१४ इस्वेंत ताणे प्रकटलीं. ताचे उपरांत जुवांव जुजे रेगान लोका मोगाळ पदांचो संग्रह करून "चालती पदां" पुस्तक १९३५ इस्वेंत प्रकट केलें. इजयच्या श्री. आलेस लुविस पिरेरान आनी ताच्या पुतान श्री. जोकिम पिरेरान, गुमटांची पदां, वांव्यो, वेर्स इत्यादी आपल्या गुमटांच्या सस्कृते द्वारीं जिवीं दवरल्यांत। स्वामी सुप्रियान सबार वरसां वावर करून कोंकणी हुमिण्यो जमो केल्यो आनी त्यो तीन लिपिनी वरवन ७६० पानांचो अपूर्व ग्रंथ प्रकट केलो, मात्र न्हय, हुमिण्यांची हेर ल्हान पुस्तकांय उजवाडायल्यांत आनी ससारांतल्यो जानपद काणियो जमो करून सबार "घोस काणियो" दादोन लिपिनी ताणे प्रकटल्यात। सिल्वेस्तर डि'सोजा मैसूर—हाणे ल्हानपणार तांडपागीं आयकल्ल्यो जानपद काणियो उगडासान लिखून, पाटल्या सुमार सात-आठ वरसांनी तीत कोंकणी (राकणो, आमची माय, झेलो) पत्रां द्वारीं प्रकटल्यात। तांचे पयकी ताच्यो "आबाच्यो काणियो", "व्हडलिमांयच्यो काणियो" आनी "हेड्डा दुमगाच्यो काणियो" नांवांचो येदोळ लगभग १५० काणियो प्रकट जावन लोका मोगाळ जाल्यात। श्री. दिनेश पैन "अर्थाभरित सांगण्यो" संग्रह करून तांकां संबध जाल्ल्या रुचिक काणियो संगीं ताणे विवर दिल्ल्यो, मंगळूरच्या सां लुविस कोलेजिच्या कोंकणी संस्थान उजवाडायल्यात। ह्याच संस्थान प्रकटललें आन्येक पुस्तक प्रां. आलबन कास्तेलिन हाणे संपादिल्ल्यो "बोवियो आनी वेर्स"। ह्या कोंकणी संस्थान श्री. आलबन

कास्तेलिन हाच्या संपादकपणाखाल प्रकटुंचे "अमर कोंकणी" षणमासिक पत्र विविध लेखकांचीं जानपद साहित्या विषयांतलीं लेखनां, कविता इत्यादी, सांगाताच देवनागरी आनी कानडी लिपिनी प्रकटुन आसा ।

गद्य साहित्याच्या प्रबंध क्षेत्रांत म्हळ्यार प्रसंग, संशोधनातमक लेखनां, साहित्यीक विमर्श इत्यादी लिखल्ल्या/लिखुन आसल्ल्यां पयकी थोडे हे : चडावत धार्मीक विषयांचेर फा. विशंत वितोर मिनेज आनी कार्मेलित फा. डोमिनिक वास (दोमेला) । चडावत सामाजिक विषयांचेर फा. जॉन मोनिस, आनी फा. रुडोल्फ डि'सोज—दोगी कार्मेलित, जेजवित फा. प्रशांत माडता, तशेंच फा. एस. डि'कुन्हा, फा. मावरिस पावला, फा. एल. ए. फुतिन्हो; कानून विषयांचेर माहेत दिल्लो—वकील शिताडी विलियम पिटो; चडावत शिक्षण, वृत्ती, मुखेलपण आनी युवजणां विषयांत बरयिल्लो जेराल्ड पिटो, निड्डोडी आनी एच. आर. आळव, पांगळा—हे दोगी उत्तिम भाषणगार । भलायके विषयांत डॉ. एडवर्ड नजरेत, राजकीय परिशीलन करून लेखनां बरंवच्यांत प्रां. जे. एम. रेबेल्लो, एडि नेट्टो आनी हेर थोडे; चडावत वैज्ञानिक लेखनां बरंवच्यांत नांवाडल्लो प्रां. आलबन कास्तेलिन; विविध विषयांचेर (जेराल) लेखनां बरंवचो ए. एक्स. पत्रावो, फ्रानसिस दांती, भाव स्याम बोळिये, ओसटिन डि'सोजा प्रभु आनी हेर थोडे; कोंकणी भास, साहित्य, पत्रिकोद्यम इत्यादी विषयांचेर विमर्षातमक लेखनां बरंवचो फा. मार्क वालडार (आदलो "राकणो" संपादक) आनी हेर थोडे आसात ।

मंगळूरांत आयलेवारच्या कोंकणी व्याकरणकारां पयकी फा. फिलिप नजरेत प्रमुख । श्री. दिनेश पै—च्या सहकारान ताणें लिखल्लें एक व्याकरण उजवाडाक आयल्यार, बेंगळूर थावन फा. ए. एफ. एक्स. रोड्रिगसान लिखल्लें व्याकरण प्रकट जालां । कर्नाटकांत कोंकणी शिक्षणाची बुन्याद घालच्याक तीं उपकारतलीं म्हळळें खांडित ।

दक्षिण कन्नडांतलो कोंकणी क्रिस्तांव लोक नाटक कलेक प्रोत्साव दिता । १९४३ थावन मंगळूरांत

संपादक पॅन्नामाळ प्रकट्टिं "अमर कोकणी" षण्मासिक पत्र, विविध लेखकांचो जानपद साहित्या विषयांतलीं लेखनां, कविता इत्यादी सांगाताच देवनागरी आनी कन्नड लिपिनी प्रकटुन आसा.

गद्य साहित्याच्या प्रबन्ध क्षेत्रांत म्हळ्यार प्रसंग, संशोधनातमक लेखनां, साहित्यीक विमर्श इत्यादी लिखल्ल्या/लिखुन आसल्ल्यां पयकी थोडे हे : चडावत धार्मीक विषयांचेर फा. विशंत वितोर मिनेज आनी कार्मेलित फा. डोमिनिक वास ('दोमेला'); चडावत सामाजिक विषयांचेर फा. जॉन मोनिस आनी फा. रुडोल्फ डि'सोज—दोगी कार्मेलित, जेजवित फा. प्रशांत माडता, तशेंच फा. एस. डि'कुन्हा, फा. मावरिस पावला, फा. एल. ए. फुतिन्हो; कानून विषयांचेर माहेत दिल्लो—वकील शिताडी विलियम पिटो; चडावत शिक्षण, वृत्ती, मुखेलपण आनी युवजणां विषयांत बरयिल्लो जेराल्ड पिटो, निड्डोडी आनी एच. आर. आळव, पांगळा—हे दोगी उत्तिम भाषणगार । भलायके विषयांत डॉ. एडवर्ड नजरेत, राजकीय परिशीलन करून लेखनां बरंवच्यांत प्रां. जे. एम. रेबेल्लो, एडि नेट्टो आनी हेर थोडे; चडावत वैज्ञानिक लेखनां बरंवच्यांत नांवाडल्लो प्रां. आलबन कास्तेलिन; विविध विषयांचेर (जेराल) लेखनां बरंवचो ए. एक्स. पत्रावो, फ्रानसिस दांती, भाव स्याम बोळिये, ओसटिन डि'सोजा प्रभु आनी हेर थोडे; कोंकणी भास, साहित्य, पत्रिकोद्यम इत्यादी विषयांचेर विमर्षातमक लेखनां बरंवचो फा. मार्क वालडार (आदलो "राकणो" संपादक) आनी हेर थोडे आसात ।

मंगळूरांत आयलेवारच्या कोंकणी व्याकरणकारां पयकी फा. फिलिप नजरेत प्रमुख । श्री. दिनेश पै—च्या सहकारान ताणें लिखल्लें एक व्याकरण उजवाडाक आयल्यार, बेंगळूर थावन फा. ए. एफ. एक्स. रोड्रिगसान लिखल्लें व्याकरण प्रकट जालां । कर्नाटकांत कोंकणी शिक्षणाची बुन्याद घालच्याक तीं उपकारतलीं म्हळळें खांडित ।

दक्षिण कन्नडांतलो कोंकणी क्रिस्तांव लोक नाटक कलेक प्रोत्साव दिता. 1943 थावन मंगळूरांत

एक कोंकणी नाटक सभा अस्थित्वांत आसोन १९५१ थावन तिका आपलेंच म्हळळें "डॉन बॉसको होल" आसा। वरसा मधल्या चडावत आयतारांचे सांजेर हांगा कोंकणी नाटक, संगीत सांज इत्यादी कार्यक्रमां चलयतात। नाटक बरयणारां पयकी श्रीयुत एम. पी. डेसा, एस. एस. प्रभु, फ्रेड फर्नांडिस, जि. जे. पी. सलदाज, चा. फ्रा. दे कोस्ता, जो. सा. आल्वरीस, जे. बी. रास्कीज, ए. टी. लोबो, श्री. गव्हु, वेन्ना रुजाय, डोल्फी लोबो, क्लोड डि'सोजा, जे. बी. डि'सोजा, टोनी रुजाय, ऑस्टिन डि'सोज प्रभु, त्यान्सी पिटो नायक, लुवी नेट्टो, विल्फी रेब्रिवस, हेन्री डि'सिल्वा, श्री. गिरी, सिज्येस ताकोडे, एडी पडवळ आनी हेर सवार आसात। श्री. एम. पी. डेसान लिखल्ल्या 'सोमयाचो पाशांव' नाबकत ७० परस चडित पात्रधारी आसोन, तो भारिच लोकांमोगाळ जाला। देकुनंच हो नाटक सवार दशकां थावन परत आनी परत प्रदर्शित जाला। मंगळूरांत "कोंकणी नाटक सभा" म्हय आसतां, "कला संपत्", "युनायटेड यंगस्ट्स", "रूपराग", "वेनार", "रंग तरंग", "मांड सोबाण" इत्यादी संस्थेय आसोन, तांणी नाटकां आनी संगीता तसलीं विविध कोंकणी कार्यक्रमां आनी स्पर्धे चलयल्यात। आपल्या उंचल्या नटना द्वारीं लोकां मोगाळ जाल्ले इतले अमख्यात कलाकार आसात की, तांचीं सकडांची नांवां हांगा दीवक असाध्य।

बांबयंत आसात त्या मंगळूरगारां पयकी नांव जोडल्ले नाटक बरयणार म्हळयार जी. एम. बी. रोड्रिगस, फ्रानसिस फेर्नांडिस, सन्नी ए. डि'सोजा, वावतिस मेन्डोन्सा, मात्रिस काब्राल, विलफ्रेड कुमार, लोरी आंद्रादे, ए. जे. आर. पायस, ज्यो डि'सोजा, श्रीमती राज कारवार स्ट्रीट आनी हेर थोडे।

ग्रहविज्ञान क्षेत्रांत रांदपा विषयांत माहेत दिवचे खातीरयी थोड्याच व्यक्तींनी तरी गरजेचें साहित्य उपपन्न केलां। तांचे पयकी श्री. आय. जे. एस. पिटो हाच्या "रुचिक रांदपा" पुस्तकाचे सवार पुनर छापे जाल्यात। तशेंच बांबय थावन इजिदोर कुवेल हाचे पयले इंग्लेजींत आनी उपरांत

राउन्ट विल् कोकणे नाबक सभा अस्तित्वांत असोन् 1951 ढाव्न् तिका अफ्ळेंच म्हुळ्ळें 'दोन्सो बीसोसो दोल्' असा. दसोन्तल् चडावत अय्योरांचे सान्जो दोगा कोकणे नाबक, संगीत सान्ज, श्रुति कायक्यमो चलय्तात्. नाबक बरय्ता रां पय्ति श्रियुत् एम. पी. डेसा, एस. एस. प्रभु, फ्रेड फेर्नान्डिस, वि. जे. वि. सलदाज, चा. फ्रा. देकोस्ता, जे. सा. अल्वरीस, जे. बी. रास्कीज, ए. टी. लोबो, श्री. गव्हु, वेन्ना रुजाय, डोल्फी लोबो, क्लोड डि'सोजा, जे. बी. डि'सोजा, टोनी रुजाय, ऑस्टिन डि'सोज प्रभु, त्यान्सी पिटो नायक, लुवी नेट्टो, विल्फी रेब्रिवस, हेन्री डि'सिल्वा, श्री. गिरी, सिज्येस ताकोडे, एडी पडवळ आनी हेर सवार आसात। श्री. एम. पी. डेसान लिखल्ल्या 'सोमयाचो पाशांव' नाबकत ७० परस चडित पात्रधारी आसोन, तो भारिच लोकांमोगाळ जाला। देकुनंच हो नाटक सवार दशकां थावन परत आनी परत प्रदर्शित जाला। मंगळूरांत "कोंकणी नाटक सभा" म्हय आसतां, "कला संपत्", "युनायटेड यंगस्ट्स", "रूपराग", "वेनार", "रंग तरंग", "मांड सोबाण" इत्यादी संस्थेय आसोन, तांणी नाटकां आनी संगीता तसलीं विविध कोंकणी कार्यक्रमां आनी स्पर्धे चलयल्यात। आपल्या उंचल्या नटना द्वारीं लोकां मोगाळ जाल्ले इतले अमख्यात कलाकार आसात की, तांचीं सकडांची नांवां हांगा दीवक असाध्य।

बांबयंत आसात त्या मंगळूरगारां पयकी नांव जोडल्ले नाटक बरयणार म्हळयार जी. एम. बी. रोड्रिगस, फ्रानसिस फेर्नांडिस, सन्नी ए. डि'सोजा, वावतिस मेन्डोन्सा, मात्रिस काब्राल, विलफ्रेड कुमार, लोरी आंद्रादे, ए. जे. आर. पायस, ज्यो डि'सोजा, श्रीमती राज कारवार स्ट्रीट आनी हेर थोडे।

ग्रहविज्ञान क्षेत्रांत रांदपा विषयांत माहेत दिवचे खातीरयी थोड्याच व्यक्तींनी तरी गरजेचें साहित्य उपपन्न केलां। तांचे पयकी श्री. आय. जे. एस. पिटो हाच्या "रुचिक रांदपा" पुस्तकाचे सवार पुनर छापे जाल्यात। तशेंच बांबय थावन इजिदोर कुवेल हाचे पयले इंग्लेजींत आनी उपरांत

“ರಾಂದಿ” ಮ್ಹಳಲೆ ಪುಸ್ತಕ ಕೊಂಕಣಿ ಕನ್ನಡ ಆನಿ ರೋಮಿ ಲಿಪಿನಿ ವಿವಿಗಡ ಪ್ರಕಟ ಕೆಲ್ಯಾಂತೆ । ತಾಣೆ “ಘರದಾರ್”, “ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಕ ನಾಗರಿ ಲಿಪಿ” ಇತ್ಯಾದಿ ಲ್ಹಾನ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಪ್ರಕಟಲ್ಯಾಂತೆ ಮಾತ್ರ ನ್ಹಯ ಪತ್ರಾಂನಿ ಲೆಖನಾಂ ಬರಯಲ್ಯಾಂತೆ । ಆಯಲೆವಾರ್ಚಾ ವರಸಾಂನಿ ಶ್ರೀ. ಜೆ. ಬಿ. ಲಾಂಬೋ ಹಾಣೆ “ಸಾಂಬಾಡೊ” ಮ್ಹಳಲೆಂ ಗ್ರಂಥ ಉಜವಾಡಾಯ್ಲಾ ।

1980 ಇಸವೆಂ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಜಿಜ್ಞಾಸುಚಿ ಭಗಲ್ ಸಾ ಲುವಿಮ ಕಾಲೇಜಿಚೊ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಚಲಯಲೊ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಅಮರ್ ಉಗ್ತಾಸಾ ಖಾತಿರ್ ತಾಂಚಿಂ ಏಕ್ “ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಥಾ” ಉಗತಾಯಲೊ ಮಾತ್ರ ನ್ಹಯ, “ಅಮರ್ ಕೊಂಕಣಿ” ಮ್ಹಳಲೆಂ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಚೆ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚೆ ಪತ್ರ್ 1981 ಥಾವ್ನ್ ಷಣ್ಮಾಸಿಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಪ್ರಕಟಾಂಕ್ ಸುರು ಕೆಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಪತ್ರ್ಚೊ ಪಯ್ಲೊ ಸಂಪಾದಕ್ ವಿ. ಜೆ. ಪಿ. ಸಲ್ವಾಡ್; ಸಂಸ್ಥಾಚೊ ಪ್ರಥಮ ನಿರ್ದೇಶಕ ಶ್ರೀ. ಅಲಬನ ಕಾಸ್ತೆಲಿನ । ಆತಾಂ ಫಾ. ಎಚ್. ಜೆ. ನೊರೊನ್ಹಾ, ಜೆ. ಸ., ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಥಾಚೊ ನಿರ್ದೇಶಕ ಆನಿ ಶ್ರೀ ಅಲಬನ ಕಾಸ್ತೆಲಿನ “ಅಮರ್ ಕೊಂಕಣಿ” ಪತ್ರಾಚೊ ಸಂಪಾದಕ್ ಜಾವನ ವಾವುರತಾತೆ । ಕೊಂಕಣಿ ಲೊಕಾ ಆನಿ ಭಾಷೆ ವಿಷಯಾಂತ್ ಸಂಶೋಧನ ಚಲವಂಚೆ; ವಾಕ್ಸರೀ, ಶಬ್ದಕೋಶ, ಉತ್ಪಾದ್ತೆ, ಪುರಾತನ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಪಾದ್ತೆ ಉಜವಾಡಾಕ್ ಹಾಡ್ತೆ; ಕೊಂಕಣಿ ವಿವಿಧ ಲಿಪಿನಿ ಪ್ರಕಟಲೆಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲಿಪಯಂತರ ಕರುಂ ಪ್ರಕಟ ಕರ್ತೆ; ಸಮ್ಮೇಲ, ಜಮಾಲ್ಯಾ, ಸಭಾ, ಪ್ರದರ್ಶನಾಂ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಡುನ್ ಹಾಡ್ತೆ; ಕೊಂಕಣಿ ಥಾವನ ಹೆರ ಭಾಷಾಂತ್ ಆನಿ ಹೆರ ಭಾಷಾಂತ್ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಭಾಷಾಂತರ ಕರ್ತೆ; ಕೊಂಕಣಿ ಪುಸ್ತಕಾಂ ತಯಾರ್ ಕರ್ತೆ; ಪುಸ್ತಕಾಲಯ ಆನಿ ವಾಚಪಾಠರ ಸ್ಥಾಪನ ಕೆಲಾ । ಕೊಂಕಣಿ ಸಮ್ಮೇಲ, ಜಮಾಲ್ಯಾ ಮಾಡುನ್ ಹಾಡ್ತಾತೆ; ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಲೆಖನಾಂ ಆನಿ ಉತ್ಪಾದ್ತೆ, ವ್ಯಾಕರಣಾ ವಿಶಿ ಲೆಖನಾಂ, ಗಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ “ಅಮರ್ ಕೊಂಕಣಿ” ದೆವನಾಗರಿ ಆನಿ ಕಾನಡ್ಲಿ ಲಿಪಿನಿ ಪ್ರಕಟಿತ್ ಜಾತಾತೆ ।

ಉಪ್ರಾಂತ್ ‘ರಾಂದಿ’ ಮ್ಹಳಲೆಂ ಪುಸ್ತಕ್ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ಕನ್ನಡ ಆನಿ ರೋಮಿ ಲಿಪಿನಿ ವಿವಿಗಡ್ ಫಾಯ್ಸ್ ಕೆಲ್ಯಾಂತ್. ತಾಣೆ ‘ಘರದಾರ್’, ‘ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಕ ನಾಗರಿ ಲಿಪಿ’—ಇತ್ಯಾದಿ ಪುಸ್ತಕಾಂಯೊ ಪ್ರಕಟಲ್ಯಾಂತ್. ಮಾತ್ರ ಸ್ವಯಂ ಪತ್ರ್ಚೊ ಲೇಖನಾಂಯೊ ಬರಯ್ಲ್ಯಾಂತ್. ಆಯ್ಲೆವಾರ್ಚ್ಯಾ ವರ್ಸಾಂನಿ ಲೇ.ಜೆ.ಬಿ.ಲೋಂಬೋನ್ ‘ಸಾಂಬಾಡೊ’ ಮ್ಹಳಲೊ ಗ್ರಂಥ ಉಜ್ವಾಡಾಯ್ಲಾ.

1980 ಇಸವೆಂತ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಜಿಜ್ಞಾಸುಚಿ ಭಗಲ್ ಸಾಂ ಲುವಿಮ್ ಕೊಂಕಣಿ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ್ ಚಲಯ್ಲೊ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಅಮರ್ ಉಗ್ತಾಸಾ ಖಾತಿರ್ ತಾಂಚಿಂ ಏಕ್ ‘ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಥಾ’ ಉಗ್ತಾಯ್ಲೊ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಯಂ ‘ಅಮರ್ ಕೊಂಕಣಿ’ ಮ್ಹಳಲೆಂ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಚೆಂ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚೆಂ ಪತ್ರ್ 1981 ಥಾವ್ನ್ ಷಣ್ಮಾಸಿಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಪ್ರಕಟಾಂಕ್ ಸುರು ಕೆಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಪತ್ರ್ಚೊ ಪಯ್ಲೊ ಸಂಪಾದಕ್ ವಿ. ಜೆ. ಪಿ. ಸಲ್ವಾಡ್; ಸಂಸ್ಥಾಚೊ ಪ್ರಥಮ ನಿರ್ದೇಶಕ್ ಪ್ರೊ. ಆಲ್ವಿನ್ ಕಾಸ್ತೆಲಿನ್. ಆತಾಂ ಆಲ್ವಿನ್ ಕಾಸ್ತೆಲಿನ್ ‘ಅಮರ್ ಕೊಂಕಣಿ’ಚೊ ಸಂಪಾದಕ್ ಆನಿ ಫಾ. ವಿ.ಜೆ. ನೊರೊನ್ಹಾ, ಜೆ. ಸ. ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಥಾಚೊ ದಿರೆಕ್ಟರ್ ಜಾವ್ನ್ ವಾವುರತಾತೆ. ಕೊಂಕಣಿ ಲೊಕಾ ಆನಿ ಭಾಷೆ ವಿಷಯಾಂತ್ ಸಂಶೋಧನ್ ಚಲವಂಚೆ ವಾಕ್ಸರಿ, ಶಬ್ದಕೋಶ, ಉತ್ಪಾದ್ತೆ, ಪುರಾತನ್ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಪಾದ್ತೆ ಉಜ್ವಾಡಾಕ್ ಹಾಡ್ತೆ; ಕೊಂಕಣಿಚೆ ವಿವಿಧ ಲಿಪಿನಿ ಪ್ರಕಟಲೆಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲಿಪಯಂತರ ಕರುನ್ ಫಾಯ್ಸ್ ಕರ್ತೆ; ಸಮ್ಮೇಲೆ, ಜಮಾಲ್ಯಾ, ಸಭಾ, ಪ್ರದರ್ಶನಾಂ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಡುನ್ ಹಾಡ್ತೆ; ಕೊಂಕಣಿ ಥಾವ್ನ್ ಹೆರ ಭಾಷಾಂತ್ ಆನಿ ಹೆರ ಭಾಷಾಂತ್ ಥಾವ್ನ್ ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಭಾಷಾಂತರ ಕರ್ತೆ; ಕೊಂಕಣಿ ಪುಸ್ತಕಾಂ ತಯಾರ್ ಕರ್ತೆ; ಪುಸ್ತಕಾಲಯ ಆನಿ ವಾಚಪಾಠರ ಸ್ಥಾಪನ ಕೆಲಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಸಮ್ಮೇಲೆ, ಜಮಾಲ್ಯಾ ಮಾಡುನ್ ಹಾಡ್ತಾತೆ; ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಲೇಖನಾಂ ಆನಿ ಉತ್ಪಾದ್ತೆ, ವ್ಯಾಕರಣಾ ವಿಶಿ ಲೇಖನಾಂ, ಗಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ‘ಅಮರ್ ಕೊಂಕಣಿ’ಂತ್ ದೇವನಾಗರಿ ಆನಿ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿನಿ ಪ್ರಕಟಿತ್ ಜಾತಾತೆ.

ಹೇರ ಭಾಸಾಂಚೆಂ ಗುಡ ಅಧ್ಯಯನ ಕೆಲೆಲೆ ಥೋಡೆ ಕೊಂಕಣಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆಸಾತ್. ತಾಂಚೆ ಪಯ್ಕಿ ಸ್ವಾಮಿ ಸುಪ್ರಿಯ, ಜೆ. ಸ., ಆನಿ ಹಾಚೆ ಆದಿಂ ಉಲ್ಲೇಖ್ ಕೆಲ್ಲೆ ಹೆರ್ ಸ್ವಯಂ ಆಸ್ತಾಂ. ಡಾ. ರೋಕಿ ಮಿರಾಂಡಾ, ಡಾ. ಜುಜೆ ಪಿರೇರಾ, ಡಾ. ವಿಲಿಯಮ್ ಮಾಡತಾ, ಡಾ. ವಿಲ್ಲಿ ಡಿ'ಸಿಲ್ವಾ ಮುಖ್ಯ ಮ್ಹಣುಯೆತ್. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಚ್ಯಾ ಪತ್ರಾಂ ದ್ವಾರಿ ಕಥಾ ಕಾದಂಬರಿ ಪರವಚ್ಯಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ "ಶ್ರೀ. ನಾ. ಡಿ'ಸೋಜಾ" ನಾಂವಾಡ್ಲಾ.

ಹೆರ್ ಭಾಸಾಂಚೆಂಯ್ ಗೂಂಡ್ ಅಧ್ಯಯನ್ ಕೆಲ್ಲೆ ಫೊಡೆ ಕೊಂಕಣಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆಸಾತ್. ತಾಂಚೆ ಪಯ್ಕಿ ಸ್ವಾಮಿ ಸುಪ್ರಿಯಾ ಜೆ. ಸ. ಆನಿ ಹಾಚೆ ಆದಿಂ ಉಲ್ಲೇಖ್ ಕೆಲ್ಲೆ ಹೆರ್ ಸ್ವಯಂ ಆಸ್ತಾಂ. ಡಾ. ರೋಕಿ ಮಿರಾಂಡಾ, ಡಾ. ಜುಜೆ ಪಿರೇರಾ, ಡಾ. ವಿಲ್ಲಿ ಯಮ್ ಮಾಡತಾ, ಡಾ. ವಿಲ್ಲಿ ಡಿ'ಸಿಲ್ವಾ ಮುಖ್ಯ ಮ್ಹಣುಯೆತ್. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಚ್ಯಾ ಪತ್ರಾಂ ದ್ವಾರಿ ಕಥಾ-ಕಾದಂಬರಿ ಬರಂವ್ಪಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ 'ಶ್ರೀ ನಾ. ಡಿ'ಸೋಜಾ' ನಾಂವಾಡ್ಲಾ.

ಮಂಗ್ಲೂರ್‌ಚ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ವ್ಯಕ್ತಿಂನಿ ಆಪ್ಲಿಂ ಪ್ರಕಾಶನಾಂ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕರ್ನ್, ತಾಂತ್ಲಿಂ ಫೊಡಿಂ ಕಾಳಾ ನುಸಾರ್ ಬಂಧ್ ಪಡ್ಲ್ಯಾರ್‌ಯೊ ಹೆರ್ ಫೊಡಿಂ ಆನಿಕೆ ಬರಾ, ಧರಾನ್ ಚಲೊನ್ ಆಸಾತ್. ಹಾಂಚೆ ಮುಖಾಂತ್, ಸಬಾರ್ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಪ್ರಕಟಲ್ಯಾಂತ್. ತ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಪ್ರಕಾಶನಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಹೆಂ ಮುಖ್ಯ: ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ (ರಾಯಮಂದಿ ಮಿರಾಂಡಾ); ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರಕಾಶನ (ಜೆ. ಸಾ. ಆಲ್ವರಿಸ); ಸಾಡಕ ಪ್ರಕಾಶನ (ಜೆ. ಸಿ. ವೆಗಸ್); ಪುನವ ಪ್ರಕಾಶನ (ಡಾಲ್‌ಫಿ ಲೊಬೊ); "ರಾಕಣೊ" ಪ್ರಕಾಶನ; "ಆಮಚಿ ಮಾಯ" ಪ್ರಕಾಶನ; ಪ್ರಕಾಶಾಲಯ (ಮಂಗ್ಲೂರ್‌ಚಿ ಸೆಮಿನರಿ); "ಶತಾಬ್ದಿ" ಪ್ರಕಾಶನ (ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಜೆಜುಜಿತ್); ಪ್ರಗತಿ ಪ್ರಕಾಶನ (ವಿಲ್ಲಿ ಡಿ'ಸಿಲ್ವಾ) ಆನಿ ಹೇರ ಥೊಡಿಂ.

ಮಂಗ್ಲೂರ್‌ಚ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ವ್ಯಕ್ತಿಂನಿ ಆಪ್ಲಿಂ ಪ್ರಕಾಶನಾಂ ಸ್ಥಾಪನ್ ಕರ್ನ್, ತಾಂತ್ಲಿಂ ಫೊಡಿಂ ಕಾಳಾ ನುಸಾರ್ ಬಂಧ್ ಪಡ್ಲ್ಯಾರ್‌ಯೊ ಹೆರ್ ಫೊಡಿಂ ಆನಿಕೆ ಬರಾ, ಧರಾನ್ ಚಲೊನ್ ಆಸಾತ್. ಹಾಂಚೆ ಮುಖಾಂತ್, ಸಬಾರ್ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಪ್ರಕಟಲ್ಯಾಂತ್. ತ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಪ್ರಕಾಶನಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಹೆಂ ಮುಖ್ಯ: ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ (ರಾಯಮಂದಿ ಮಿರಾಂಡಾ); ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರಕಾಶನ (ಜೆ. ಸಾ. ಆಲ್ವರಿಸ); ಸಾಳಕ್ ಪ್ರಕಾಶನ (ಜೆ. ಸಿ. ವೆಗಸ್); ಪುನವ ಪ್ರಕಾಶನ (ಡಾಲ್‌ಫಿ ಲೊಬೊ); "ರಾಕೊ" ಪ್ರಕಾಶನ; "ಆಮಿಚ್ ಮಾಯಾ" ಪ್ರಕಾಶನ; ಪ್ರಕಾಶಾಲಯ (ಮಂಗ್ಲೂರ್‌ಚಿ ಸೆಮಿನರಿ); ಶತಾಬ್ದಿ ಪ್ರಕಾಶನ (ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಜೆಜುಜಿತ್); ಪ್ರಗತಿ ಪ್ರಕಾಶನ (ವಿಲ್ಲಿ ಡಿ'ಸಿಲ್ವಾ); ಆನಿ ಹೆರ್ ಫೊಡಿಂ.

(ಚಾಲ್ ಆಸಾ)

(ಚಾಲೊ ಆಸಾ)

(ಸೂಚನ:—ವಿವಿಧ ಮುಟಾಂ ಥಾವನ್ ಮಾಹೆತ್ ಆರಾವನ್ १९८९ ಆಗಸ್ಟ್ ಮಹಿನ್ಯಾಂತ್ ಹೆಂ ಲೇಖನ ಲಿಖಲೆಲೆ)

(ಸೂಚನ:—ವಿವಿಧ ಮುಟಾಂ ಥಾವನ್ ಮಾಹೆತ್ ಆರಾವ್ನ್ 1989 ಆಗಸ್ಟ್ ಮಹಿನ್ಯಾಂತ್ ಹೆಂ ಲೇಖನ ಲಿಖಲೆಲೆ)

— ಸಿಲ್ವೆಸ್ಟರ್ ಡಿ'ಸೋಜಾ, ಮೈಸೂರು

— ಸಿಲ್ವೆಸ್ಟರ್ ಡಿ'ಸೋಜಾ, ಮೈಸೂರು

ಕನ್ನಡ ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಬಂಧ

ಕನ್ನಡ—ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಬಂಧ

ಕೊಂಕಣಿ ಪರಂಪರಾ :

ಕೊಂಕಣಿ ಪರಂಪರಾ :

ಭಾರತಾಚೆ ಅಸ್ತಮತೆ ಕರಾವಳೆರ ಲಾಂಚಾಯೆಕ್ ವಿಸ್ತಾರೊನ್ ಆಸಾ ತ್ಯಾ ಕೊಂಕಣ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಜಿಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾನ್ ಉಲಂವ್ಚಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಸ — ಕೊಂಕಣಿ । ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಂತ್ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಿ ಪ್ರಾಕೃತಾ ಥಾವ್ನ್ ಜಲ್ಮ ಪೆತಲ್ಯಾ ಇಂಡೋ-ಆರ್ಯನ್ ಭಾಸಾಂ ಪಯ್ಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಏಕ್ । ಬೊಂಬಾಯೆ ದಕ್ಷಿಣಾಕ್ ಗೊಯ್, ಮಂಗಲೂರ್, ಕಾಸರ್‌ಗೌಡ, ಕೊಳ್ಳಿಕೊಡ್ ಆನಿ ಕೊಚ್ಚಿ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲಂವ್ಚಿ ಲೋಕ್ ಆಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾನ್ ಜಿಯೆತಾ. ಹ್ಯಾ ವಿಸ್ತಾರ ಕೊಂಕಣಿ ರಾಜ್ಯಾಂತ್ ಪೊಳೊನ್ ಆಸ್ಲೆ ಕೊಂಕಣಿಚೆಂ ಪಾಳಾಂ-ಮಾಳಾಂ ರೊಂಬ್ಯಾಂತ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ಹೀ ಭಾಸ ಉಲಂವ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾನ್ ಆಪ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ವಾಡಯ್ಲಾ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿಚೊ ವಿಕಾಸ್ ಜಾಯ್ನೆ ಕೆಲಾ. ಆಯ್ಲೆ ವಾರ್ಡ್ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಪ್ರಕಾರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಲೊಕಾಚೊ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ 25 ಲಾಖ್, ಗೊಯಾಂತ್ 9 ಲಾಖ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಂತ್ 8 ಲಾಖ್ ಕರಳಾಂತ್ 4 ಲಾಖ್ ಆನಿ ಹೆರಕಡೆನ್ 4 ಲಾಖ್ — ಆರೆಂ ಒಟ್ಟು 50 ಲಾಖ್ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲಂವ್ಚಿ ಲೋಕ್ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ಲೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್, ಹಿಂದು, ಸಾರಸ್ವತ್ ಆನಿ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಸಗ್ಳೆ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲಯ್ತಾತ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ತಾಂಚೆ ಮಾಯ್ ಭಾಸ್ ಕೊಂಕಣಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಸಾಂಚ್ಯಾ ಪ್ರಭಾವಾಕ್ ಲಾಗೊನ್ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಾಂನಿ ವೆವ್ಗ್ಲಾ ಲಿಪಿಂನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಬರಯ್ತಾತ್. ಗೊಯಾಂತ್ ರೊಮಿ ಆನಿ ದೇವನಾಗರಿ, ಮಂಗಲೂರಾಂತ್ ಕಾನಡಿ, ಕೊಚ್ಚಿಂತ್ ಮಲಯಾಳಿ ಆನಿ ಭಟ್ಟಳ್ಳಿ ನವಾಯತ್ ಅರೆಬಿಕ್ ಲಿಪಿಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಬರಯ್ತಾತ್. ಆಖ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಪಾಂಚ್ ಲಿಪಿಂನಿ ಬರಂವ್ಚಿ ಭಾಸ್ ಹೆರ್ ಬಿಂಯ್ಚ್ಯಾ ಯ್ ನಾ ಮ್ಹಣುಂಯೆತ್.

ಭಾರತಾಚೆ ಅಸ್ತಮ್ತೆ ಕರಾವಳೆರ ಲಾಂಚಾಯೆಕ್ ವಿಸ್ತಾರೊನ್ ಆಸಾ ತ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ಜಿಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾನ್ ಉಲಂವ್ಚಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಸ — ಕೊಂಕಣಿ. ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಂತ್ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಿ ಪ್ರಾಕೃತಾ ಥಾವ್ನ್ ಜಲ್ಮ ಪೆತಲ್ಯಾ ಇಂಡೋ-ಆರ್ಯನ್ ಭಾಸಾಂ ಪಯ್ಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ಏಕ್. ಬೊಂಬಾಯೆ ದಕ್ಷಿಣಾಕ್ ಗೊಯ್, ಮಂಗಲೂರ್, ಕಾಸರ್‌ಗೌಡ, ಕೊಳ್ಳಿಕೊಡ್ ಆನಿ ಕೊಚ್ಚಿ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲಂವ್ಚಿ ಲೋಕ್ ಆಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾನ್ ಜಿಯೆತಾ. ಹ್ಯಾ ವಿಸ್ತಾರ ಕೊಂಕಣಿ ರಾಜ್ಯಾಂತ್ ಪೊಳೊನ್ ಆಸ್ಲೆ ಕೊಂಕಣಿಚೆಂ ಪಾಳಾಂ-ಮಾಳಾಂ ರೊಂಬ್ಯಾಂತ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್, ಹೀ ಭಾಸ ಉಲಂವ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾನ್ ಆಪ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹ್ಯಾ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ ವಾಡಯ್ಲಾ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿಚೊ ವಿಕಾಸ್ ಜಾಯ್ನೆ ಕೆಲಾ. ಆಯ್ಲೆ ವಾರ್ಡ್ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಪ್ರಕಾರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಲೊಕಾಚೊ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ 25 ಲಾಖ್, ಗೊಯಾಂತ್ 9 ಲಾಖ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಂತ್ 8 ಲಾಖ್ ಕರಳಾಂತ್ 4 ಲಾಖ್ ಆನಿ ಹೆರಕಡೆನ್ 4 ಲಾಖ್ — ಆರೆಂ ಒಟ್ಟು 50 ಲಾಖ್ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲಂವ್ಚಿ ಲೋಕ್ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಾಂತ್ಲೆ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್, ಹಿಂದು, ಸಾರಸ್ವತ್ ಆನಿ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಸಗ್ಳೆ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲಯ್ತಾತ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ತಾಂಚೆ ಮಾಯ್ ಭಾಸ್ ಕೊಂಕಣಿ. ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಸಾಂಚ್ಯಾ ಪ್ರಭಾವಾಕ್ ಲಾಗೊನ್ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಾಂನಿ ವೆವ್ಗ್ಲಾ ಲಿಪಿಂನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಬರಯ್ತಾತ್. ಗೊಯಾಂತ್ ರೊಮಿ ಆನಿ ದೇವನಾಗರಿ, ಮಂಗಲೂರಾಂತ್ ಕಾನಡಿ, ಕೊಚ್ಚಿಂತ್ ಮಲಯಾಳಿ ಆನಿ ಭಟ್ಟಳ್ಳಿ ನವಾಯತ್ ಅರೆಬಿಕ್ ಲಿಪಿಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಬರಯ್ತಾತ್. ಆಖ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಪಾಂಚ್ ಲಿಪಿಂನಿ ಬರಂವ್ಚಿ ಭಾಸ್ ಹೆರ್ ಬಿಂಯ್ಚ್ಯಾ ಯ್ ನಾ ಮ್ಹಣುಂಯೆತ್.

ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ದೇಶಿ ಭಾಸಾಂ ಪಯ್ಲೆ ಕೊಂಕಣಿಚೆಂ ವ್ಯಾಕರಣ ಪಯ್ಲೆ ಲಾಪುನ್ ಉಜಾಡಾಯ್ಲೆ. ಹ್ಯಾ ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥಾ ವರವಿಂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಚಿ ವ್ಯಾಕರಣಾಂ ಬರವೆಂ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ವಾಡ್ತಾತ್ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಂತ್ಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ವಾಡ್ತಾತ್. ಫಾದರ್ ಎಸ್ತೆವಾಂವ್ (Father Thomas Stephens) ಹಾಣೆ ಬರಯ್ಲೆಲ್ಯಾ “ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಪುರಾಣ” ಮಹಾಕಾವ್ಯಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಆನಿ ಮರಾಠಿ ಸಬ್ದ ಸರಾಸರಿ ಭರಸುನ್ ಆಸಾತ್. ತೆದನಾಂಚಿ ಉತ್ತರ ಕೊಂಕಣಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ ಪ್ರಭಾವಿತ್.

ಭಾರತಾಚ್ಯಾ ದೇಶಿ ಭಾಸಾಂ ಪಯ್ಲೆ ಕೊಂಕಣಿಚೆಂ ವ್ಯಾಕರಣ ಪಯ್ಲೆ ಲಾಪುನ್ ಉಜಾಡಾಯ್ಲೆ. ಹ್ಯಾ ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥಾವರ್ವಿಂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಚೆಂ ವ್ಯಾಕರಣಾಂ ಬರಂವ್ಚೆ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ವಾಡ್ತಾತ್ ಉತ್ತರ ಭಾರತಾಂತ್ಲೆ ಕೊಂಕಣಿ ವಾಡ್ತಾತ್. ಫಾದರ್ ಎಸ್ತೆವಾಂವ್ (Father Thomas Stephens) ಹಾಣೆ ಬರಯ್ಲೆಲ್ಯಾ “ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಪುರಾಣ” ಮಹಾಕಾವ್ಯಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಆನಿ ಮರಾಠಿ ಸಬ್ದ ಸರಾಸರಿ ಭರಸುನ್ ಆಸಾತ್. ತೆದನಾಂಚಿ ಉತ್ತರ ಕೊಂಕಣಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ ಪ್ರಭಾವಿತ್.

जावन घोळताली म्हणपाक हो एक दाखलो । कोंकणी आनी मराठी एकाच मुळा थावन उदजल्ल्यो भासो । कोंकणिन जल्म घेतल्ल्या सुमार तीन शेकड्यां उपरांत मराठी जनमल्ली म्हण अंदाज करतात । देकुनूच जाव्येत संत क्षानेश्वरान लिखल्ल्या “चानेश्वरी” महान ग्रंथांत समासम कोंकणी आनी मराठी सब्द वापरल्यात, म्हणतच हो ग्रंथ बरवंच्या कालार कोंकणी भास प्रभावित थरान घोळताली जावयेत ।

भारती पुराण “महाभारत” हाचें प्रथम भाषांतर कोंकणींत जाल्लें म्हणतात । ह्या भाषांतराचो प्रभाव कानडी लोकांचेर पडलो आनी “महाभारत” काव्याचे थोडे भाग कन्नडाक भाषांतर करूंक तांकां प्रांत्साव लावलो । पुर्विल्या कालार आयुरवेदाचें पंडित संस्कृत वापरताले जाल्लेवरवीं औषधिच्या वनस्पतिची (आल्यापाल्याचीं आनी रुकाझाडांचीं) नांवां संस्कृतांत घोळतालीं । कोंचि-तल्या कोंकणी आयुरवेद पंडितांनी असल्या सगळ्या वनोषधिचो संग्रह करून वर्पिनिशीं घालूंक कुमक केली । गोंयां थावन वचून कोंचिंत वस्ती केल्ल्या रंग भट, विनायक पंडित आनी अप्पु भट नांवांच्या तेग सारस्वत वैद्यांनी फुमदार आंडीकी फांडे (Henricus Van Rheede) नांवाच्या डच नौकाधिकारीक मलबाराच्या वनोषधिचो विवर आटापचें पुस्तक बरवन दिल्या उपरांत ताका नागरी लिपि बरयिल्लें कोंकणी भाषेचें प्रमाण पत्र दिल्लें । ताची प्रती आजूनय पळेवंक मेळता । गोंयांत बांदारां म्हणचेकडे विजयनगराचो पयलो देवरायु हाचो १४ व्या शतकांत नागरी लिपि बरयल्लो कोंकली लेख मेळटा ।

कन्नड लिपित कोंकणी :

पुर्विल्या कालार थावन कोंकणी उलवंचो लोक खंयसर जियेवंक लागला थंयच्या प्रादेशिक भासांचो प्रभाव कोंकणिचेर पडला । गोंयां आनी ताचे भंवतणिच्या प्रदेशानी मराठी आनी पुर्तुगेज भासांचो, उत्तर आनी दक्षिण कन्नड जिल्ल्यांनी कन्नड भाषेचो, तशेंच केरळांत मलयाळी भाषेचो

फोव्तालो म्हण्टात. हो एक दाखलो. कोंकणी आनी मराठी एकाच मुळा थावन उदजल्ल्यो भासो. कोंकणीन जल्म घेतल्ल्या सुमार तीन शेकड्यां उपरांत मराठी जनमल्ली म्हण अंदाज करतात. देकुनूच जाव्येत संत क्षानेश्वरान लिखल्ल्या “चानेश्वरी” महान ग्रंथांत समासम कोंकणी आनी मराठी सब्द वापरल्यात, म्हणतच हो ग्रंथ बरवंच्या कालार कोंकणी भास प्रभावित थरान घोळताली जावयेत.

भारती पुराण “महाभारत” हाचें प्रथम भाषांतर कोंकणींत जाल्लें म्हणतात । ह्या भाषांतराचो प्रभाव कानडी लोकांचेर पडलो आनी “महाभारत” काव्याचे थोडे भाग कन्नडाक भाषांतर करूंक तांकां प्रांत्साव लावलो । पुर्विल्या कालार आयुरवेदाचें पंडित संस्कृत वापरताले जाल्लेवरवीं औषधिच्या वनस्पतिची (आल्यापाल्याचीं आनी रुकाझाडांचीं) नांवां संस्कृतांत घोळतालीं । कोंचि-तल्या कोंकणी आयुरवेद पंडितांनी असल्या सगळ्या वनोषधिचो संग्रह करून वर्पिनिशीं घालूंक कुमक केली । गोंयां थावन वचून कोंचिंत वस्ती केल्ल्या रंग भट, विनायक पंडित आनी अप्पु भट नांवांच्या तेग सारस्वत वैद्यांनी फुमदार आंडीकी फांडे (Henricus Van Rheede) नांवाच्या डच नौकाधिकारीक मलबाराच्या वनोषधिचो विवर आटापचें पुस्तक बरवन दिल्या उपरांत ताका नागरी लिपि बरयिल्लें कोंकणी भाषेचें प्रमाण पत्र दिल्लें । ताची प्रती आजूनय पळेवंक मेळता । गोंयांत बांदारां म्हणचेकडे विजयनगराचो पयलो देवरायु हाचो १४ व्या शतकांत नागरी लिपि बरयल्लो कोंकली लेख मेळटा ।

कन्नड लिपिंत कोंकणी :

पुर्विल्या कालार थावन कोंकणी उलवंचो लोक खंयसर जियेवंक लागला थंयच्या प्रादेशिक भासांचो प्रभाव कोंकणिचेर पडला । गोंयां आनी ताचे भंवतणिच्या प्रदेशानी मराठी आनी पुर्तुगेज भासांचो, उत्तर आनी दक्षिण कन्नड जिल्ल्यांनी कन्नड भाषेचो, तशेंच केरळांत मलयाळी भाषेचो

प्रभाव कोंकणिचेर पडला आसतां, मराठी, पुर्तुगेज, कन्नड आनी मलयाळी भासांचे सव्द कोंकणी भाषेंत रिगल्यात आनी घोळोन आसात ।

इक्राव्या शतमानांत गोंयची कदंबराय (पयली जयकेशी) ताच्या आनी सारस्वत मंडळाच्या रायाच्या कुळवारां मधें काजाराची सयरीक जाली । ह्या संबंदा वरवीं जायतीं सारस्वत कुटुंबां गोंयांत वचून रावलीं । जयकेशी रायान देशांत आनी विदेशांत सबार राह्तां लागीं व्यापाराचो सोल्लो केल्लो । गोंयांक पावल्ल्या सारस्वत ब्राह्मणांनी ह्या सोल्ल्याचो फायदो आपणावन त्या राह्तां-लागीं व्यापार चलयलो आनी थोड्याच दिसां भितर गोंयचे वाणिज्य फुडारी ते जांवक पावले । गोंयां येताना तांची कोंकणी (शेणवी) मायभास ते घेवन आयिल्ले । कदंब रायाच्या कालार गोंयची राज्यभास जावन कन्नड घोळताली । आपली कोंकणी मायभास वृद्धी करचो अवकास तांकां उणो रावलो तरी, कोंकणी बरबंक कन्नड लिपी तांणी वापरली । आख्या कोंकणी करावळेर तांचो व्यापार चलतालो जाल्ल्यान, त्या प्रदेशांनी कन्नड लिपित कोंकणी विस्तारली । त्या वेळार करावळेच्या प्रदेशांनी चालू आसलले कन्नड भाषेचे जायते सव्द कोंकणींत प्रवेश जाले आनी द्राविड राज्यांत कोंकणी पुण्ठी भरली । “नेज, गादो, मेर, भात, सोप, मुलां, पावकासो” इत्यादी सव्द आमच्या पुर्वजांनी तवळच कोंकणीक हाडलले तसले आजूनी ते सव्द आमचे भाषेंत घोळोन आसात ।

गोंयांत कदंब रायांचें राज संपतच, कन्नड राज्य भास जावन उलिना । सिल्हारस रायांच्या प्रभावान मराठी गोंयांत सवकास विस्तारली । विजापुराच्या अदिलशाही रायान गोंयां जिक्तच, मराठी गोंयची राज्य भास जाली । तेदना कोंकणी कण्टांक ओळग जाली । आदीं गोंयांत जाल्यारी कन्नड, मराठी आनी मुसलमान रायांचे आळविकेंत तांचे मायभाषेक उत्तेजन मेळताना, कोंकणिचो फुडार कण्टांचो जालो तरी कोंकणी मरांक ना । सारस्वतांनी आपल्या घरांनी आनी व्यापार वहि-वाटांत कन्नड लिपित कोंकणी चालू दवरली ।

नीडेर पडला असो, मराठी, पुर्तुगेज, कन्नड आनी मलयाळी भासांय सव्द कोकणी भाषेंत रिगल्यात आनी फोर्लोन् असात.

इक्राव्या शतमानांत गोंयच्या कदंब रायां (पयली जयकेशी) ताच्या आनी सारस्वत मंडळाच्या रायाच्या कुळवारां मधें काजाराची सयरीक जाली. ह्या संबंदावयल्या जाल्यांत सारस्वत कुळुंबां गोंय्यांत वचून राव्ळीं. जयकेशी रायान दै शान्त आनी विदेशांत सबार राह्तां लागीं व्यापाराचो सोल्लो केल्लो. गोंय्यांक पावल्ल्या सारस्वत ब्राह्मणांनी ह्या सोल्ल्याचो फायदो आपणावन त्या राह्तां-लागीं व्यापार चलयलो आनी थोड्याच दिसां भितर गोंयचे वाणिज्य फुडारी ते जांवक पावले. गोंयां येताना तांची कोंकणी (शेणवी) मायभास ते घेवन आयिल्ले. कदंब रायाच्या कालार गोंयची राज्यभास जावन कन्नड घोळताली. आपली कोंकणी मायभास वृद्धी करचो अवकास तांकां उणो रावलो तरी, कोंकणी बरबंक कन्नड लिपी तांणी वापरली. आख्या कोंकणी करावळेर तांचो व्यापार चलतालो जाल्ल्यान, त्या प्रदेशांनी कन्नड लिपित कोंकणी विस्तारली. त्या वेळार करावळेच्या प्रदेशांनी चालू आसलले कन्नड भाषेचे जायते सव्द कोंकणींत प्रवेश जाले आनी द्राविड राज्यांत कोंकणी पुण्ठी भरली. “नेज, गादो, मेर, भात, सोप, मुलां, पावकासो” इत्यादी सव्द आमच्या पुर्वजांनी तवळच कोंकणीक हाडलले तसले आजूनी ते सव्द आमचे भाषेंत घोळोन आसात.

गोंय्यांत कदंब रायांचें राज संपतच, कन्नड राज्य भास जावन उलिना. सिल्हारस रायांच्या प्रभावान मराठी गोंय्यांत सवकास विस्तारली. विजापुराच्या अदिलशाही रायान गोंयां जिक्तच, मराठी गोंयची राज्य भास जाली. तेदना कोंकणी कण्टांक ओळग जाली. आदीं गोंयांत जाल्यारी कन्नड, मराठी आनी मुसलमान रायांचे आळविकेंत तांचे मायभाषेक उत्तेजन मेळताना, कोंकणिचो फुडार कण्टांचो जालो तरी कोंकणी मरांक ना. सारस्वतांनी आपल्या घरांनी आनी व्यापार वहि-वाटांत कन्नड लिपित कोंकणी चालू दवरली.

मध्यम आनी सकयल्या वर्गाच्या लोकांमध्ये तशेंच अशिकपी लोकांमध्ये कोंकणी वांचोन उरली। पुण कोंकणी भापेक रक्षण दीवन ती आळवोन वचनाशें सांबाळलेली कीर्त क्रीस्तांव मिशनरींक आनी मुख्य जावन जेजुचे सभेच्या याजकांक फावो जाता। गोंयांक स्वातंत्र्य मेळ्ळ्या नंतर मात्र गोंयच्या लोकांची मायभास कोंकणी आपले चडीत सुधारल्ले मराठी संगीं गोंयची राज्य भास जांवक पावल्या।

सोळाव्या शतकांत पुर्तुगेज भारताक येताना, गोंयांत शिकण्यां आनी व्यापारी धनिकां मध्ये कन्नड लिपिन कोंकणी व्यवहारांत आसल्ली। ही केनरीना-तल्या लोकांची भास म्हण समजोन तिका केनरीना (Canarina) म्हण पुर्तुगेजांनी नांव दिलें। उपरांत थोड्या कारणां खातीर पुर्तुगेजांनी गोंयांत कोंकणी वापरूंक नजो म्हणपाचें शासन १६८४ इसवीत ज्यारियेक हाडलें आनी पुर्तुगेज भास बलतकारान सकडांच्या मात्यार थापली। कोंकणिचें साहित्य परयांत लुटलें आनी नास केलें। इतलें जाल्यारी कोंकणी आळवालाना, बगर क्रीस्तांवां आनी अक्रीस्तांवां मध्ये ती घोळोन उरली। क्रीस्तांवांनी उलवंचे कोंकणीक पुर्तुगेजांनी “लिगवा केनरीना” आनी ब्राह्मणांनी उलवंचे कोंकणीक “लिगवा ब्राह्मणीका” म्हणपाचीं नांवां दिलीं। हे दोनी थर कन्नड लिपिच्या साहित्यांत घोळतात।

आमच्या पुर्वजांची कोंकणी :

१९ व्या शतकाचे सुरवेर ब्रिटिश सरकारान शाळांनी, दफतरांनी आनी न्यायालयांनी उत्तर कोंकणांत मराठी आनी दक्षिण कोंकणांत कन्नड चालू केली। असल्या वातावरणांत कोंकणी लोकान कन्नड लिपित कोंकणी साहित्य वाडयलें। कन्नड जिल्ल्यांनी जियेवन आसल्या कोंकणी क्रीस्तांवांनी, क्रीस्तांव समडतिचे शिक्षण, कतिगो, पदां इत्यादी कन्नड लिपित बरवंक आरंभ केलें। सुमार सातशीं-आठशीं वरसां आदी गोंयां थावन दक्षिण कन्नडाक देंवलल्या कोंकणी क्रीस्तांव कुटुंबांनी रचल्ल्या नव्या साहित्याचे पुरावे नांत, तरी तांकां कोंकणी भास आनी कन्नड लिपी कळित आसल्ली

मदुम अनी सकयल्या वर्गाच्या लोकांमध्ये तशेंच अशिकपी लोकांमध्ये कोंकणी वांचोन उरली. पुण कोंकणी भापेक रक्षण दीवन ती आळवोन वचनाशें सांबाळलेली कीर्त क्रीस्तांव मिशनरींक आनी मुख्य जावन जेजुचे सभेच्या याजकांक फावो जाता. गोंय्यांकां स्वातंत्र्य मेळ्ळ्यानंतर मात्र गोंयच्या लोकांची मायभास कोंकणी आपले चडीत सुधारल्ले मराठी संगीं गोंयची राज्य भास जांवक पावल्या।

सोळाव्या शतकांत पुर्तुगेजांचे भारताक येताना, गोंय्यांत शिकण्यां आनी व्यापारी धनिकां मध्ये कन्नड लिपिन कोंकणी व्यवहारांत आसल्ली. ही केनरीना-तल्या लोकांची भास म्हण समजोन तिका केनरीना (Canarina) म्हण पुर्तुगेजांनी नांव दिलें. उपरांत थोड्या कारणां खातीर पुर्तुगेजांनी गोंयांत कोंकणी वापरूंक नजो म्हणपाचें शासन १६८४ इसवीत ज्यारियेक हाडलें आनी पुर्तुगेज भास बलतकारान सकडांच्या मात्यार थापली। कोंकणिचें साहित्य परयांत लुटलें आनी नास केलें। इतलें जाल्यारी कोंकणी आळवालाना, बगर क्रीस्तांवां आनी अक्रीस्तांवां मध्ये ती घोळोन उरली। क्रीस्तांवांनी उलवंचे कोंकणीक पुर्तुगेजांनी “लिगवा केनरीना” आनी ब्राह्मणांनी उलवंचे कोंकणीक “लिगवा ब्राह्मणीका” म्हणपाचीं नांवां दिलीं। हे दोनी थर कन्नड लिपिच्या साहित्यांत घोळतात।

अन्ना पुर्वजांची कोंकणी :

१९ व्या शतकाचे सुरवेर ब्रिटिश सरकारान शाळांनी, दफतरांनी आनी न्यायालयांनी उत्तर कोंकणांत मराठी आनी दक्षिण कोंकणांत कन्नड चालू केली। असल्या वातावरणांत कोंकणी लोकान कन्नड लिपित कोंकणी साहित्य वाडयलें। कन्नड जिल्ल्यांनी जियेवन आसल्या कोंकणी क्रीस्तांवांनी, क्रीस्तांव समडतिचे शिक्षण, कतिगो, पदां इत्यादी कन्नड लिपित बरवंक आरंभ केलें। सुमार सातशीं-आठशीं वरसां आदी गोंयां थावन दक्षिण कन्नडाक देंवलल्या कोंकणी क्रीस्तांव कुटुंबांनी रचल्ल्या नव्या साहित्याचे पुरावे नांत, तरी तांकां कोंकणी भास आनी कन्नड लिपी कळित आसल्ली

ಜಾಲ್ಯಾನ, ಕೊಂಕಣಿ ಆನಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಸಾಂ ಮಧೆಂ ಸಂಪರ್ಕ್ ಆನಿ ಸಳಾವಳ್ ದವರುಂಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ಜಾಲೆಂ. ಗೊಂಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ದಕ್ಷಿಣಾಕ್ ಯೆತಾನಾ ಕೊಂಕಣಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ (ಪುರೋಹಿತ) ಆಪಲ್ಯಾ ಭಾರ್ಮಿಕಿ ವಿಧಿಂಕ್ ಆನಿ ಕಾರ್ಯಾವಳಿಂಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತ್ ವಾಪರತಾಲೆ. ತೆ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ದೆವತೆಚ್, ಕನ್ನಡ ವಿದ್ವಾಂಸಾಂಕ್ ಆನಿ ಪುರೋಹಿತಾಂಕ್ ತಾಂಚೆಂ ಆಕರ್ಷಣ್ ಜಾವನ್ ತಾಂಚೆರಯಿ ಪ್ರಭಾವ ಪಡಲೊ.

ಗೊಂಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಯೆತಾನಾ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಪುರ್ವಜಾಂನಿ ಪುರಾಣಾಂ, ದೇತೊರ್ನ್, ಪದಾಂ, ಕಂತಿಗೊ, ಹುಮಿಣ್ಯೊ, ಬೊವಿಯೊ, ವೆರ್ವೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರಾಂನಿ ತಾಂಚಿಂ ಬರವನ್ ದವರ್ಲಿಂ. ಕಿತ್ಯಾಕ್ ತೆದನಾ ಛಾಪಖಾನ್ಯೊ ನಾತಲೊ. ಉಪರಾಂತ್ 1784 ಥಾವ್ನ್ ಆರಂಭ್ ಜಾಲ್ಲೆ ಕೆನರಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆ ಬಂಧೆ ವೆಡಾರ್, ಕೆನರಾಂತ್ಲಿಂ ಹಾತ್ ಬರಗಾಂಚಿಂ ಸಬಾರ್ ಲಿಖಿತಾಂ ನಾಸ್ ಜಾಲಿಂ ಮ್ಹಣಪಾಕ್ ಅವಕಾಸ್ ಆಸಾ. ಮುಮಾರ್ 15 ವರ್ಸಾಂ ಉಪರಾಂತ್ ಬಂಧೆ ಥಾವನ್ ಪಾಟಿಂ ಆಯಿಲ್ಲಾಂನಿ ಆಪ್ಲೆಂ ಜಿವಿತ್ ಪರತ್ ಆರಂಭ್ ಕೆಲೆಂ. 1880 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಸಾಂ ಲುವಿಸ್ ಕೊಲೆಜ್ ಆರಂಭ್ ಜಾಲಿ ಆನಿ 1882 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲ್ ಥಾವ್ನ್ ಉಗ್ತೊ ಜಾಲೊ. ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕ್ ಕೊಲೆಜಿಚ್ಯಾ ಶಾಲಾಂತ್ ಶಿಕ್ಷಣ್ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ಪಾವ್ಲೊ ಆನಿ ಛಾಪಖಾನ್ಯಾ ಮುಖಾಂತ್ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಛಾಪುಂಕ್ ಆರಂಭ್ ಕೆಲೆಂ.

ಉಪರಾಂತ್ಲಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಮಾಗ್ಣ್ಯಾಂಚಿ, ನಿಹಾಡಾಂಚಿ, ಗಿತಾಂಚಿ, ಪದಾಂಚಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರಾಂನಿ ಛಾಪುನ್ ಉಜ್ವಾಡಾಯ್ಲಿಂ. 1912 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಮಂಗ್ಳುರಿ ಕೊಂಕಣಿಚೆಂ ಪಯ್ಲೆಂ ಪತ್ರ್ "ಕೊಂಕಣಿ ದಿವೆ" ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಂತ್ ಪರ್ಗಟ್ ಜಾಲೆಂ. ಉಪರಾಂತ್ ರಾಕಣೊ, ಮಿತ್ರ, ಪಯಣಾರಿ, ಛೇಲೊ ಇತ್ಯಾದಿ ನೆಮಾಡಿಂ ಪತ್ರಾಂ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಂತ್ ಪರ್ಗಟ್ಲಿಂ ಆನಿ ಆತಾಂಯ್ ಪರ್ಗಟ್ ಜಾತಾತ್.

ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಆನಿ ಕನ್ನಡ :

ಇಂಡೋ-ಆರ್ಯನ್ ಮುಲಾಚ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ಭಾಸಾಂ ಪಯ್ಕಿ ದಕ್ಷಿಣ ವರ್ಗಾಚಿ ಭಾಸ ಕೊಂಕಣಿ. ಗೊಂಯಾಂತ್ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತಾಂಚಿ ಭಾಸ ಜಾವನ್ ಆಯಲೆವಾರ್ ಗೊಂಯೆಚಿ ರಾಜ್ಯ ಭಾಸ ಜಾಲ್ಯಾ ತರೀ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಕರ್ನಾಟಕ ಆನಿ ಕೆರಳ ರಾಜ್ಯಾಂನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತಾಂಚಿ ಭಾಸ ಜಾವನ್ ಘೊಡತಾ. ಜಲಮಲ್ಲೆ ತವಳ್ ಥಾವನ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತಾಂಚಿ ಭಾಸ ಜಾಲ್ಯಾ

ಗೊಂಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ಯೆತಾನಾ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಪುರ್ವಜಾಂನಿ ಹಾಡ್‌ಲ್ಲಿಂ ಪುರಾಣಾಂ, ದೊತೊರ್ನ್. ಪದಾಂ, ಕಂತಿಗೊ, ಹುಮಿಣ್ಯೊ, ವೊವಿಯೊ, ವೆರ್ವೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರಾಂನಿ ತಾಂಚೆಂ ಬರವ್ನ್ ದವರ್ಲಿಂ; ಕಿತ್ಯಾಕ್ ತೆದ್ನಾ ಛಾಪುನ್ ನಾತ್ ಲೊ. ಉಪರಾಂತ್ 1784 ಥಾವ್ನ್ ಆರಂಭ್ ಜಾಲ್ಲೆ ಕೆನರಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚೆ ಬಂಧೆ ವೆಡಾರ್, ಕೆನರಾಂತ್ಲಿಂ ಹಾತ್ ಬರಗಾಂಚಿಂ ಸಬಾರ್ ಲಿಖಿತಾಂ ನಾಸ್ ಜಾಲಿಂ ಮ್ಹಣಪಾಕ್ ಅವಕಾಸ್ ಆಸಾ. ಮುಮಾರ್ 15 ವರ್ಸಾಂ ಉಪರಾಂತ್ ಬಂಧೆ ಥಾವ್ನ್ ಪಾಟಿಂ ಆಯಿಲ್ಲಾಂನಿ ಆಪ್ಲೆಂ ಜಿವಿತ್ ಪರತ್ ಆರಂಭ್ ಕೆಲೆಂ. 1880 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಸಾಂ ಲುವಿಸ್ ಕೊಲೆಜ್ ಆರಂಭ್ ಜಾಲಿ ಆನಿ 1882 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲ್ ಥಾವ್ನ್ ಉಗ್ತೊ ಜಾಲೊ. ಕೊಂಕಣಿ ಲೋಕ್ ಕೊಲೆಜಿಚ್ಯಾ ಶಾಲಾಂತ್ ಶಿಕ್ಷಣ್ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ಪಾವ್ಲೊ ಆನಿ ಛಾಪುನ್ ಮುಖಾಂತ್ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಛಾಪುಂಕ್ ಆರಂಭ್ ಕೆಲೆಂ.

ಉಪರಾಂತ್ಲಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಮಾಗ್ಣ್ಯಾಂಚಿ, ನಿಹಾಡಾಂಚಿ, ಗಿತಾಂಚಿ, ಪದಾಂಚಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರಾಂನಿ ಛಾಪುನ್ ಉಜ್ವಾಡಾಯ್ಲಿಂ. 1912 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಮಂಗ್ಳುರಿ ಕೊಂಕಣಿಚೆಂ ಪಯ್ಲೆಂ ಪತ್ರ್ "ಕೊಂಕಣಿ ದಿವೆ" ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಂತ್ ಪರ್ಗಟ್ ಜಾಲೆಂ. ಉಪರಾಂತ್ ರಾಕೊ, ಮಿತ್ರ, ಪಯಣಾರಿ, ಛೇಲೊ ಇತ್ಯಾದಿ ನೆಮಾಳಿಂ ಪತ್ರಾಂ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಂತ್ ಪರ್ಗಟ್ಲಿಂ ಆನಿ ಆತಾಂಯ್ ಪರ್ಗಟ್ ಜಾತಾತ್.

ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಆನಿ ಕನ್ನಡ :

ಇಂಡೋ-ಆರ್ಯನ್ ಮುಲಾಚ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ಭಾಸಾಂ ಪಯ್ಕಿ ದಕ್ಷಿಣ ವರ್ಗಾಚಿ ಭಾಸ ಕೊಂಕಣಿ. ಗೊಂಯಾಂತ್ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತಾಂಚಿ ಭಾಸ ಜಾವ್ನ್ ಆಯ್ಲೆವಾರ್ ಗೊಂಯೆಚಿ ರಾಜ್ಯ ಭಾಸ ಜಾಲ್ಯಾ ತರೀ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಕರ್ನಾಟಕ ಆನಿ ಕೆರಳ ರಾಜ್ಯಾಂನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತಾಂಚಿ ಭಾಸ ಜಾವ್ನ್ ಘೊಡತಾ. ಜಲಮಲ್ಲೆ ತವಳ್ ಥಾವ್ನ್ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತಾಂಚಿ ಭಾಸ ಜಾಲ್ಯಾ

कोंकणीक खंयच्याय राज कुळवारां वा सरकारा थावन आधार वा अनुदान लाबोंक ना ।

कर्नाटकांत कोंकणी मायभाम उलोवपी लोक सुमार २५ लाख आसा म्हण अंदाज । ह्या लोकान शिक्षण, व्यापार, वाणिज्य, वैद्यकीय, साहित्य, संगीत, नाटक, चलचित्र इत्यादी क्षेत्रांनी राज्याक आनी राष्ट्राक भरपूर सेवा दिल्या । तशेंच, सुंक, तीर्बो इत्यादी दीवन सरकारी खजानाक खूब फायदो उटयला । पुण हो लोक सादो आनी सोसणीक । आपले भाषे आनी संस्कृते थंय मोग आनी अभिमान तांकां आसल्यारयी तांचे खातीर झगडें करपी स्वभावाचो न्हय, बगर सर्वां संगीं सोसणिकायेन आनी समधानान जियेवंचो तसलो । कर्नाटक सरकारान आपल्या राज्यांत जियेवंच्या २५ लाख कोंकण्यांचे भाषे आनी संस्कृते खातीर मेटां काडचीं राजांविक्त न्हयगी ? आमचें भारत, प्रजाप्रभुत्वाचें राष्ट्र देकुन भारताच्या सगळ्या लोकांक जातमत वेध नास्ताना आपापलीं हक्कां पाळुंक अवकास आसा । सरकारान खंयच्याय एका समाजाच्या लोकांक दिल्ली कमलीय कुसक वा सवलताय, हेर समाजांच्या लोकांकयी विचारुंक हक्क आसा । हीं मुळावीं हक्कां भारतीय संविधानांत आटापल्यांत ।

कर्नाटक राज्यांत विविध भासो आसात तरी चडावत लोकांची मायभाम कन्नड । ही बहुसंख्यातांची कन्नड भास कर्नाटकाची राज्य भास जावन घालता । हें वाजवी आनी हाका कोणाचोय आक्षेप आसोंक नजो । पुण कन्नड बहुसंख्यातांची भास जाल्यारी कर्नाटकांतल्या सगळ्या लोकांची मायभाम न्हय । कर्नाटकांत हेर भासोय आसात । कोंकणी, तुळू आनी कोडव । ह्या अल्पसंख्यात लोकांच्यो भासो । कित्याक, ह्या भासो उलोवपी लोक, संख्यात कन्नड मायभाम उलोवपी लोका परस जायतो उणो ।

कोंकण्यांची हक्कां :

हें तत्व मांदून, राज्याच्या आडळिता खातीर कन्नड राज्य भास जावन उपयोग करचें वाजवी

भास जाव्ही कोकणीक म्ळिंय्ळ्याय राजकुळारां वा सरारा थाव्ळ् अघार वा असुदान लाबोंक ना.

कर्नाटकांत कोकणी मायभास उलोवपी लोक सुमार 25 लाख आसा म्हण अंदाज. ह्या लोकान शिक्षण, व्यापार, वाणिज्य, वैद्यकीय, साहित्य, संगीत, नाटक, चलचित्र इत्यादी क्षेत्रांनी राज्याक आनी राष्ट्राक भरपूर सेवा दिल्या. तशेंच, सुंक, तीर्बो इत्यादी दीवन सरकारी खजानाक खूब फायदो उटयला. पुण हो लोक सादो आनी सोसणीक. आपले भाषे आनी संस्कृते थंय मोग आनी अभिमान तांकां आसल्यारयी तांचे खातीर झगडें करपी स्वभावाचो न्हय, बगर सर्वां संगीं सोसणिकायेन आनी समधानान जियेवंचो तसलो. कर्नाटक सरकारान आपल्या राज्यांत जियेवंच्या 25 लाख कोंकण्यांचे भाषे आनी संस्कृते खातीर मेटां काडचीं राजांविक्त न्हयगी ? आमचें भारत, प्रजाप्रभुत्वाचें राष्ट्र देकुन भारताच्या सगळ्या लोकांक जातमत वेध नास्ताना आपापलीं हक्कां पाळुंक अवकास आसा. सरकारान खंयच्याय एका समाजाच्या लोकांक दिल्ली कमलीय कुसक वा सवलताय, हेर समाजांच्या लोकांकयी विचारुंक हक्क आसा. हीं मुळावीं हक्कां भारतीय संविधानांत आटापल्यांत.

कर्नाटक राज्यांत विविध भासो आसात तरी चडावत लोकांची मायभास कन्नड. ही बहुसंख्यातांची कन्नड भास कर्नाटकाची राज्य भास जावन घालता. हें वाजवी आनी हाका कोणाचोय आक्षेप आसोंक नजो. पुण कन्नड बहुसंख्यातांची भास जाल्यारी कर्नाटकांतल्या सगळ्या लोकांची मायभास न्हय. कर्नाटकांत हेर भासोय आसात. कोंकणी, तुळू आनी कोडव. ह्या अल्पसंख्यात लोकांच्यो भासो. कित्याक, ह्या भासो उलोवपी लोक, संख्यात कन्नड मायभास उलोवपी लोका परस जायतो उणो.

कोंकण्यांची हक्कां :

हें तत्व मांदून, राज्याच्या आडळिता खातीर कन्नड राज्य भास जावन उपयोग करचें वाजवी

तरी समाजेंत जियेतल्या मनशाक आडळिताची भास मात्र पावना । आपल्या कुटुंबांत बायल भुरग्यां संगी संभाषण कळंक, कुटुमाच्या हेर सांद्यां लागीं पत्र व्यवहार चलवंक, धार्मीक विधिनीं आनी सामाजिक कार्यक्रमांनी वापरूंक, आपली माय-भास चड सलिस आनी फायद्याभरीत । कन्नड मायभास जावन उलवंचो लोक आपल्या कार्यक्रमांनी कन्नड वापरूंक कितलो स्वतंत्र आसागी, त्याच प्रमाणार कोंकणी, तुळु वा कोडव भासो उलोवपी लोकाक आपल्या कार्यक्रमांनी आपली मायभास वापरूंचें हक्क आनी स्वातंत्र आसा । अल्पसंख्यात लोकांक आसा तें मुळावें हक्क कन्नड उलोवपी बहुसंख्यात लोकान धामोन (धमखुन) धळंक साधन चलवंचें सारकें न्हय । अशें केल्यार अल्पसंख्यातांच्या हक्कांचेर कुराड मारल्ले बरी जाता । तेदना अल्पसंख्यात लोकान, आपले भाषेच्या आनी संस्कृतेच्या हक्कां खातीर झुजचें तांचें कर्तव्य; कित्याक आपापले संस्कृतेचें प्रतीक जावनामचे मायभाशेचें रक्षण करून ती वृद्धी करची जवाबदारी स्वतंत्र भारताची प्रजा जावना-सलेल्या हरयेकल्याक आसा ।

कोंकणी उलोवपी लोक अल्पसंख्यात तरी शिक्षणांत मुकार आसोन, सर्व थरांच्या सामाजिक चटुवटिकांनी मुकार आसा । तांच्या हक्कां विषयांत तांचे थंय जाग्रती उबजल्या आनी अखिल भारत कोंकणी परिषद, कोंकणी भाषा मंडळ, कोंकणी प्रचार सभा इत्यादी संघ-संस्थां द्वारी कोंकणिचे एडिगे खातीर वावरच्या कोंकण्यांचीं सहमिलनां, परिषदेचीं अधिवेशनां इत्यादी चलवन आपले मायभाषे थंय जनजाग्रती उटयता । हांतुं वायट कितेंय ना, कित्याक तांकां मानसिक अभिवृद्धी आनी आपल्या हक्कांची समजणी मेळळया म्हण खचित चाता । अशें आसतां, सरकाराचो कन्नड भाषे आनी संस्कृतेचो विभाग, कन्नड साहित्य अकाडेमी, कन्नड कला अकाडेमी आनी सरकारा थावन अनुदान घेवपाच्या हेर संस्थ्यानी अल्प-संख्यातांचे कोंकणी भाषेचे अभिवृद्धेक आधार दिल्यार जायनांगी ? कोंकणिचीं योजनां रूपित करून तीं ज्यारियेक हाडुंक कुमक केल्यार कितें

तरी समाजेंत जियेतल्या मनशाक आडळिताची भास मात्र पावना. आपल्या कुटुंबांत बायल भुरग्यां संगी संभाषण कळंक, कुटुमाच्या हेर सांद्यां लागीं पत्र व्यवहार चलवंक, धार्मीक विधिनीं आनी सामाजिक कार्यक्रमांनी वापरूंक, आपली माय-भास चड सलिस आनी फायद्याभरीत. कन्नड मायभास जावन उलवंचो लोक आपल्या कार्यक्रमांनी कन्नड वापरूंक कितलो स्वतंत्र आसागी, त्याच प्रमाणार कोंकणी, तुळु वा कोडव भासो उलोवपी लोकाक आपल्या कार्यक्रमांनी आपली मायभास वापरूंचें हक्क आनी स्वातंत्र आसा । अल्पसंख्यात लोकांक आसा तें मुळावें हक्क कन्नड उलोवपी बहुसंख्यात लोकान धामोन (धमखुन) धळंक साधन चलवंचें सारकें न्हय । अशें केल्यार अल्पसंख्यातांच्या हक्कांचेर कुराड मारल्ले बरी जाता. तेदना अल्पसंख्यात लोकान, आपले भाषेच्या आनी संस्कृतेच्या हक्कां खातीर झुजचें तांचें कर्तव्य, कित्याक आपापले संस्कृतेचें प्रतीक जावनामचे मायभाशेचें रक्षण करून ती वृद्धी करची जवाबदारी स्वतंत्र भारताची प्रजा जावना-सलेल्या हरयेकल्याक आसा ।

कोंकणी उलोवपी लोक अल्पसंख्यात तरी शिक्षणांत मुकार आसोन, सर्व थरांच्या सामाजिक चटुवटिकांनी मुकार आसा । तांच्या हक्कां विषयांत तांचे थंय जाग्रती उबजल्या आनी अखिल भारत कोंकणी परिषद, कोंकणी भाषा मंडळ, कोंकणी प्रचार सभा इत्यादी संघ-संस्थां द्वारी कोंकणिचे एडिगे खातीर वावरच्या कोंकण्यांचीं सहमिलनां, परिषदेचीं अधिवेशनां इत्यादी चलवन आपले मायभाषे थंय जनजाग्रती उटयता । हांतुं वायट कितेंय ना, कित्याक तांकां मानसिक अभिवृद्धी आनी आपल्या हक्कांची समजणी मेळळया म्हण खचित चाता । अशें आसतां, सरकाराचो कन्नड भाषे आनी संस्कृतेचो विभाग, कन्नड साहित्य अकाडेमी, कन्नड कला अकाडेमी आनी सरकारा थावन अनुदान घेवपाच्या हेर संस्थ्यानी अल्प-संख्यातांचे कोंकणी भाषेचे अभिवृद्धेक आधार दिल्यार जायनांगी ? कोंकणिचीं योजनां रूपित करून तीं ज्यारियेक हाडुंक कुमक केल्यार कितें

जाता ? सरकारान वा सरकारी संस्थ्यांनी येवजिल्ल्या सवलतायांचो फायदो जोडून कोंकणी उन्नतेक हाडून, तिचें साहित्य वाडवन आपल्या भुरग्यांक माय भाषेंत शिक्षण दिवपाचें हक्क अल्पसंख्यात कोंकत्यांक आसा। तशें आसताना, हरयेका क्षेत्रांत प्रगतेक पावल्ल्या कोंकणी लोकान आपले भाषेचे अभिवृद्धे खातीर सरकारा थावन सवलतायो विचारल्ल्यांत चूक कसली ? बहुसंख्यात कन्नड उलोवपी लोकान अल्प-संख्यात कोंकणी उलोवपी लोकाक तांची भास आनी संस्कृती वृद्धी करूंक सहकार दिल्यार कितें ?

कोंकणिचीं योजनां सवार आसात : कोंकणी भाषेंत प्राथमीक शिक्षण कोंकण्यांच्या भुरग्यांक दिवचें, कोंकणींत विविगड लिपिनी तयार केल्लें साहित्य, सगळ्या लोकाक अर्थ जायसाकें लिपि-यांतर करचें, कोंकणित दिसाळें तशेंच सामाजिक आनी सांस्कृतीक संगती आटापचें ह्पताळें, अमल्या पत्रांची गरज आसा। पुर्विल्ल्या कोंकणी साहित्याचें संशोधन आनी अध्ययन चलवचें, लोक साहित्याचो संग्रह आनी अध्ययन चलवचें—हीं सगळीं योजनां मुफळ करचे खातीर कोंकणी अकाडेमीची गरज आसा। देकुन कर्नाटकांत कोंकणी अकाडेमी स्थापन जावचे खातीर कोंकणी संघ-संस्थ्यांनी एकवटान वावरून कर्नाटक सरकारा लागीं कोंकणिच्या हक्कां खातीर झगडोंक जाय। आमचे विनोवणेक कर्नाटक सरकार कान दीत जाल्यार, कोंकणिचो वावर भरान चलतलो, कोंकणिचो विकास जातलो आनी कोंकणी मायेच्या भुरग्यांक कोंकणी भाशेची गिरेस्तकाय कळित जातली।

रान वा सरकारी संस्थांनी येवजिल्ल्या सवलतायांचो फायदो जेन्ना कोकणी उलोवपी लोकांक, तशेंच साहित्य वाडवपाक आसा, भुरग्यांक माय भाषेंत शिक्षण दिवपाचें हक्क अल्पसंख्यात कोकण्यांक आसा. तशें आसताना, हारयेका क्षेत्रांत प्रगतेक पावल्ल्या कोकणी लोकांक आसले भाषेचे अभिवृद्धे खातीर सरकारी धाव सवलतायो विचारल्ल्यांत चूक कसली ? बहुसंख्यात कन्नड उलोवपी लोकांक आनी संख्यात कोकणी उलोवपी लोकांक तांची भास आनी संस्कृती वृद्धी करुंक सहकार दिल्यार कितें ?

कोकणीचो योजना सवार आसात; कोकणी भाषेन प्रामुखीक शिक्षण कोकण्यांक, भुरग्यांक दिवचें, कोकणींत विविगड लिपिनी तयार केल्लें साहित्य, सगळ्या लोकांक अर्थ जायसाकें लिपि-यांतर करचें, कोकणीत दिसाळें तशेंच सामाजिक आनी सांस्कृतीक संगती आटापचें ह्पताळें, अमल्या पत्रांची गरज आसा। पुर्विल्ल्या कोकणी साहित्याचें संशोधन आनी अध्ययन चलवचें, लोक साहित्याचो संग्रह आनी अध्ययन चलवचें—हीं सगळीं योजनां मुफळ करचे खातीर कोंकणी अकाडेमीची गरज आसा। देकुन कर्नाटकांत कोंकणी अकाडेमी स्थापन जावचे खातीर कोंकणी संघ-संस्थ्यांनी एकवटान वावरून कर्नाटक सरकारा लागीं कोंकणिच्या हक्कां खातीर झगडोंक जाय। आमचे विनोवणेक कर्नाटक सरकार कान दीत जाल्यार, कोंकणिचो वावर भरान चलतलो, कोंकणिचो विकास जातलो आनी कोंकणी मायेच्या भुरग्यांक कोंकणी भाशेची गिरेस्तकाय कळित जातली।

— आलबन कास्तिलिन

— अल्बन कास्तिलिन

ಕೊಂಕಣಿ ಮ್ಹಣ್ಣ್ಯೊ ವಾ ಗಾದ್ಯೊ

(ಮುಕಾರಿಲಾಂ)

- ೨೪೭೭ ಫಪ್ಪಾಸ್ತಾನಾ ಹೆಂಟೆಂತು ಘಾಲೆ ಮ್ಹಣು
ಮಾಡ್ತೊ ಜಾತುಂಚಿ ಸಾಧ್ಯವೆ ?
- ೨೪೭೮ ಫಾಟಿ ಲಾಗಿಲಿ ಸಾವಲಿಶಿ ।
- ೨೪೭೯ ಫಾಟೀರಿ ದೋ ಆಸ್ಸವೆ ?
- ೨೪೮೦ ಫೂಲ ಗುಂತಲಾವರಿ, ಸುತ ಧರಲಾವರಿ ।
- ೨೪೮೧ ಫೂಲ ಮಾಲಯೆತ ಶಿವಾಯ, ಪರಮಲೂ ಮಾಲೂಕ ಜಾತುಂಚೆ ?
- ೨೪೮೨ ಫೊಡಾಚಿ ಮಾತ್ತಿ ಫೊಡಾಕ ನುಪೊ ।
- ೨೪೮೩ ಫಲಾಂ ಪಿಕ್ಲಯಾರಿ ತೊಂಟಾಂ ಪಡತಾವಿ ?
- ೨೪೮೪ ಫಲಾ ತೆಕಿತ ಬಿಂ, ಧರಣಿ ತೆಕಿತ ಉದಕ ।
(As is the fruit, so is the seed; As is the earth, so is the water)
- ೨೪೮೫ ಫಾಟಿಂ ಆಸಲಲ್ಯಾನೆ ಫುಡೆ ಯೆವಯೆದ,
ಫುಡೆ ಆಶಿಲಲ್ಯಾನೆ ಫಾಟಿಂ ಸರನಯೆ ।
- ೨೪೮೬ ಫಾಟಿಂ ದೋ ಆಸಲಲ್ಯಾರಿ ಉಪರಾಟಿ ಚಮಕವಯೆದ ।
- ೨೪೮೭ ಫಾಟಿ ಡುಕಿಲಿ ಸಾಂಗತಾ, ಬಾಡಲೆನ ಮಾರಲೆಲೆ
ಸಾಂಗತಾ ।
- ೨೪೮೮ ಫಾಟಿಂ ಮಾರ ಪುಣ ಪೊಟಾರ ಮಾರುಂತಾಕಾ ।
(Strike on the back but not on the stomach. Do not deprive a man of earning his livelihood)
- ೨೪೮೯ ಫಾಟೀರಿ ದೆವು ಬಸಲಾ ಮ್ಹಣು ಗಾಡವಾಕ ಗರ್ವ ।
- ೨೪೯೦ ಫಾಟಿರಾ-ಮುಂಟಾಂ ಪಡಲೊ ಹಾತು ಹಲೂ ಕಾಡಕಾ ।
- ೨೪೯೧ ಫಾಟಿಂ ಪೆಂಚ್ಯಾಂ ಗೊಂಟೆ ಲಾಗಿಂ ।
(If you go to the village Fatarpem, why don't you go to Goa which is close by ?)
- ೨೪೯೨ ಫಾಟಿಂ ಪೆಂಚ್ಯಾಂ ಹಾಗೆಲೆ ಶಿವಾಯ ರಾಬತಾ ।
- ೨೪೯೩ ಫಾಟಿಂ ಮ್ಹಣ್ಣೆಂ ಫಾಟಿಂ, ಆಜಿ ಮ್ಹಣ್ಣೆಂ ಬದ್ ।
- ೨೪೯೪ ಫಾಟಿಂ ಬುಡಲೊ ತರಿ ಸಾಂಧಣ ವಿಸರತಾ ।
(The drowning man does not forget his cakes even though he is about to be drowned. There are people who do not lose hope even in danger or calamity)
- ೨೪೯೫ ಫಾಟಿಂ ಮುಡಲ ಕರ್ಟಿ ಆದಾಯು ।
- ೨೪೯೬ ಫಾಟಿಂ ಘಾಡ್ಯಾಕ ಹರಕು ಲಗಾಮು ।
- ೨೪೯೭ ಫಾಟಿಂ ಘಾಟಾರ ಗೆಲ್ಯಾರಿ ತಿನಿಂಚ ಪಾನಾಂ ।
- ೨೪೯೮ ಫಾಟಿಂ ಪೂಜಿಲೊ ದೆವ ಜಾಲೊ ।
- ೨೪೯೯ ಫಾಟಿಂ ವಾಯು ಕಾಡ್ಚಿ ಪಿರಾಯ ।
- ೨೫೦೦ ಫಾಟಿಂ ನಾಂಟಾಕ ಡೊಡು ಮೊಹೊರ ।
(A false coin has a bigger seal)
- ೨೫೦೧ ಫಾಟಿಂ ಮೊರತಲೊ ಮ್ಹಣು ಆಜಿ ಫೊಡಾಂಟು ಪಡಪ
ಆಸವೆ ?—ಆಜಿ ಫೊಡ ಕಾಡ್ಚೊ ಆಸವೆ ?
(Meet danger when it comes. Do not anticipate it)
- ೨೫೦೨ ಫಾಟಿಂ ಪಾಟಿಂ ಮೆಲೊಲೊ ।
- ೨೫೦೩ ಫಾಟಿಂ ಪಾಟಿಂ ಬಣ್ಣು ಚಡು । (ಪೊಲಾಕ ದಿಕ್ ಚಡು)
- ೨೫೦೪ ಫಾಟಿಂ ಮರತಲೆ ಮ್ಹಣು ಆಜಿ ರಾಂಕುಡ ಏಕಡೆ
ಕರಣೆಂ ಆಸವೆ ?
- ೨೫೦೫ ಫಾಟಿಂ ಸವಾಯ ತೆಂ ಫಾಟಿಂ ಮಾರಗ ।
(What is too cheap is really too dear. Dear things last longer)
- ೨೫೦೬ ಫಾಟಿಂ ಫುಗ್ಯ ಫುಗ್ಯ ಹೊಡಾ ಜಾಂವಯ ।
- ೨೫೦೭ ಫಾಟಿಂ ಫುಗ್ಯ ಫುಗ್ಯಾರಿ ಫುಡುಂ ವತ್ತಾ ।
- ೨೫೦೮ ಫಾಟಿಂ ಆಯಿಲೆ ಕಾಂ ಬಹು; ಮಾಗೀರ ಆಯಿಲೆಂ
ಶಿಂಗ್ ನಹು ।
- ೨೫೦೯ ಫಾಟಿಂ ಆಯಿಲಾ ಕಾಂ ಪರಸ ಮಾಗೀರ
ಆಯಿಲಿಂ ಶಿಂಗ್ ಜಬ್ಬೊರ ।
- ೨೫೧೦ ಫಾಟಿಂ ಉಪವಾಸು; ತಾಂಟು ಅಧಿಕ ಮಾಸು ।
- ೨೫೧೧ ಫಾಟಿಂ ಉಲ್ಲಾಸು; ತಾಂಟು ಫಾಲಗುಣ ಮಾಸು ।
- ೨೫೧೨ ಫಾಟಿಂ ಖುಶಾಲ; ತಾಂಟು ಶಿಂಗಮೊ ।
- ೨೫೧೩ ಫಾಟಿಂ ಜೆವತಲ್ಯಾಕ ವರ್ಣ; ಮಾಗೀರ ಜೆವತಲ್ಯಾಕ ತರ್ನ್ ।
- ೨೫೧೪ ಫಾಟಿಂ ಮಾಲು; ತಾಂಟು ಚಾಬಲೊ ವಿಚ್ಚು ।
- ೨೫೧೫ ಫಾಟಿಂ ಮಾಂಕಡ; ತಾಂಟು ಪಿಲ್ಲಾ ಮೊರೊ ।
- ೨೫೧೬ ಫಾಟಿಂ ರಡ್ಡಾ, ತಾಂಟು ತರ್ನ್ ಪಿಲ್ಲಾ ।
- ೨೫೧೭ ಫಾಟಿಂ ಹರವಾಡಕಾರ, ತಾಂಟು ಸೊಮಾರ
(or ಶನಿವಾರ) ।
- ೨೫೧೮ ಫಾಟಿಂ ಪಾಟಿಂ ಜಾಲೊ ।

२५१९ फुल फुल्लेले शिवाय परमळु भायर येना ।

२५२० फुल वांकडें म्हण परमळु वांकडो वे ?

२५२१ फुल चांग जाल्यार पट्टणा भायर येता ।

२५२२ फुल विकिल्या कडे बावळो विकु नये ।
(Do not sell thread or string where you sell flowers. When you lose your credit, do not mix with the people who once respected you)

२५२३ फेस्त करता गांव प्रेजिदेंतिचें नांव ।
(The town celebrates the feast, but the president is honoured during the function. Undue credit is given to authorities even though the labour is done by others)

२५२४ फुडली दोणी गेल्लेवारी माग्शीली दोणी वत्ता

२५२५ फुल गळनु पळयार फल भायर येता ।

२५२६ फुल दिवचेकडे पाकळी पुणी दी ।

२५२७ फुल्ला आइणो ।

२५२८ फोंडा माती फोंडु भरूंक पुरो जायना (पावना)

२५२९ फोंडु आशिलेकडे उदक रावता ।

२५३० फोंवु कांडतल्या पूतु चारबुरो भाजतलो ।

२५३१ फोंड्या भितरलो वेसु भायर आयल्या
शिवाय रावना ।

२५३२ फोंड्यांतुलें बोंबें, फोंड्यांतुच सोवता ।

२५३३ फोपळां सोण्णान राजू विणयेत वे ?

२५३४ फोपळ चोरल्लो हस्तयी चोरीत ।

२५३५ फाडलाचें वारें पुणी न्हय, मुडलाचें शित न्हय

२५३६ फेस्ता फुडे सन्ना खेली ।

२५३७ फोंडांत पडल्ल्याक फातर उकलून घाल्लेवरी ।

२५३८ फाल्यांचो दीस आपलो म्हणचो न्हय ।

२५३९ फाल्यां-फाल्यां म्हणतालो फालें जायसर
उरलो ना ।

२५४० बक ध्यान मासळी धरूंक, बाकला ध्यान
उंदरा धरूंक ।

२५४१ बक पक्षिसो बसला ।

२५४२ बडिये भयान खेतें नांचता ।

बडिये भीवनु मांकड नांचता ।
(The small monkey dances because of the beating cane. Anything done without heart or interest is useless)

२५४३ बग्गुल्याक बगसुवंचें चड ।

बाग्वल्ल्याक एक मूट चड ।

२५४४ बडागर पोकळ वासो ।

२५४५ बडी कातरून कुडके करुंयेत,
उदक कातरुंयेता ?

२५४६ बड्डी नास्तना पेट्टु मारचो ।

२५४७ बड्डी मोडल्यारी दारियेन बांदयेत,
मन मोडल्यार कसल्यान बांदचें ?

२५४८ बड्डी हालयल्यार तूरि खतै हालता ?

२५४९ तण्णा आयणां हालवंचाक न्हय चोंवचाक ।

२५५० बकासुराली भांडी ।

२५५१ बण्णु ओरेनु पित्तवे ? गूण चांग जावका ।

२५५२ बरपं ब्रह्मानें वाचका ।

२५५३ बरपं कान्नाडिशी, गूण भांगर ।

२५५४ बरी शेळें शीत ।

२५५५ बण्णा आइणो हालवंच्याक न्हय चोंवंच्याक ।

२५५६ बण्णु पर्तला ।

२५५७ बड्डीली माणयी एद्री रावता ।

२५५८ बऱ्या भुरग्याचो गूण, पळयेताना कळता ।

२५५९ बऱ्यांचो सांगात केल्यार बरी बूद;
खाट्यांचो सांगात केल्यार खाटी बूद ।

२५६० बरें फुल सांते भायर वचना ।

२५६१ बरो जाल्यार पाट पुणी पळोव्येत ।

२५६२ बरो म्हण पोटलून धरूंक नजो;
वायट म्हण काडून उडवूंक नजो ।

२५६३ बसोन वेल्यार आंगोरलो गुडोय खावयेत ।

२५६४ बळ आसल्ल्याचें बळकें,
उदक आमल्ल्याचें काळकें ।

२५६५ बरगालांतु भुती मेकळळी ।

२५६६ बरेरण करचो वेळ मेघा मणके धांवता ।
(Occasions to do good pass away like clouds)

೨೫೬೭ ಬರೆ ಕೆಲ್ಲೆಲೆ ವರತಾ, ಘಡ ಫಾಟಿಕ ಲಾಗತಾ ।

೨೫೬೮ ಬರೆ ಫುಲಾಂ ಬಾಜಾರಾಂತ ವ್ಹರಚಿ ಲಾಗನಾತ ।
(There is no need of taking good flowers to the market. The customers come to you for them. Good things have a ready market. Good wine needs no bush)

೨೫೬೯ ಬರೆ ವಾನ್ಯಾಂತು ಬಿಸುಡಲ್ಯಾರಿ ಮೆಲೆಕೆ ಕಸಲೆ ।

೨೫೭೦ ಬಸರೂರ ಗಾಂವ್ಚಿ ಪಂಚಾಯತಿಕಾ ।

೨೫೭೧ ಬಡಮುಯಿಲ್ಲೆ ಆಯದನ ವಾಪರಲಲೊ ಮನುಷ್ಯ
ನವ್ಯಾಕಡ ಬರೊ ।

೨೫೭೨ ಬಾಡಲಾಂಗೊಲಿ ವಿದ್ಯಾ ರಾಸ್ತ್ರಿ ಪೊಲ್ತಾತು ।

೨೫೭೩ ಬಾಡಲಾಂ ತೊಂಡಾಂತು ತೊಡು ತಿಬನಾ ।

೨೫೭೪ ಬಾಡಲೆಕ ಜಾಯನಿ ಆಡ ವರಸಾಂ, ಪಾಡಯಾ
ಖಾತೀರ ಸತಕಾರು ।

೨೫೭೫ ಬಾಡಲೆಕ ಮಾರಕಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಬಗಿಲಿ
ಮಾಣಪ ನ ಪುರೊ ವೆ ?

೨೫೭೬ ಬಾಡಲೆಮಿತಿಂ ಗರ, ಆವಮುಮಿತಿಂ ಕುಡಾರ ।

೨೫೭೭ ಬಾಡಲ ಆನಿ ಮಾತಿಯೆ ಮಡಕಿ (ಬುಡಕುಲೊ)
ಸಮಚಿ ।

೨೫೭೮ ಬಾಡಲಾಂಕಡೆ ಘುಡ ಸಾಂಗುನಾಕಾ;
ರಾಯಾಂಕಡೆ ಫಡ ಮಾರುನಾಕಾ;
ಚೊಗಾಂಚೆಂ ಉತರ ಮೊಡುನಾಕಾ ।

೨೫೭೯ ಬಾಡಲ ನಾಕಾ ಜಾಲೆಲ್ಯಾಕ ತಾಕಾಂತು ಫಾತರ ಯೆತಾ ।
(One who does not like his wife, finds stones in the buttermilk served by her. One finds fault with one's wife or with anybody whom he does not like at all times)

೨೫೮೦ ಬಾಡಲೆಕ ಮಾರಕಾ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ರಾಣಿಂತ್ ಕೊಲಿತ್
ಆಸಾ ?

೨೫೮೧ ಬಾಗಲಾಂತುಲ್ಯಾ ಮೊಗನ್ಯಾಕ ಪರಮಲು ನಾ ।

೨೫೮೨ ಬಾಗಲಾಕ ಯೆಂವ್ಚೊ ರುಕ ಖಿಡಿ ಹೊತಾತ
ಕಾತರು ನಯೆ ।

೨೫೮೩ ಬಾಗವತಲ್ಯಾಕ ಬಾಗಮುಚೆಂ ಚಡ ।

೨೫೮೪ ಬಾಣೀರ ಬೊಡ ।

(Just as a man placing his finger on the railing of a ship thinks that the ship is not moving because his finger does not move. there are people who stick to their notions in spite of changing circumstances)

೨೫೮೫ ಬಾಣು ಆಸಲ್ಯಾರಿ ಪಾವನಾ ತ್ರಾಣ ಆಸುಕಾ ।

೨೫೮೬ ಬಾಂದಿಲ್ಲೆ ಮುಢಿಕ ಲಾಖ ರೂಪಯೊ ।

೨೫೮೭ ಬಾಂದಿಲ್ಯಾಕ ಚೊವನು ಧರಲಲೊ ಮುಕಲೊ ।

೨೫೮೮ ಬರೆ ಜಾಲ್ಯಾರ ನಶಿಬ ವ್ಹಕಾಲ-ವ್ಹರೆತಾಚೆಂ,
ವಾಯೆ ಜಾಲ್ಯಾರ ಮಾಲ್ಯಾಚೆಂ ।

೨೫೮೯ ಬಾದರಾಯಣ ಸಂಬಂಧು, ತಾಗೆಲ್ಯಾ ಬೊರಾರುಕಾ ಜೆಂ
ಮಗಲ್ಯಾ ಧರಾಕ ।

೨೫೯೦ ಬಾಪಾಯಲಿಂ ವ್ಯಸನಾಂ ಪುತಾಕ, ಬಿಯೆಚ್ಯೊ ಕಿಡಿ
ಜಾಡಾಕ ।

೨೫೯೧ ಬಾಪಾಯ ತಕಿತ್ ಪುತ, ಆವಯ್ ತಕಿತ್ ಧುವ ।

೨೫೯೨ ಬಾಮಣಾಕ ನಾಕಾ ಜಾಲೊಲಿ ಬಾಡಲ ಮುನ್ಯಾಕ ನಾಕಾ ।

೨೫೯೩ ಬಾಪುಯ ಮೆಲ್ಯಾ ವರಸಾ ಆಂತ ಚಡ;
ಆವಯ ಮೆಲ್ಯಾ ವರಸಾ ಭುಖ ಚಡ ।

(The sunshine is strong during the year the father dies and there is greater hunger during the year the mother dies. The father supports or gives shelter and the mother feeds)

೨೫೯೪ ಬಾಮಣ ಬಾಯಲೆಚೊ ಉಸ್ಮೊ; ಮಧೆಂ ವೆತಲೊ ಪಿಸೊ ।

೨೫೯೫ ಬಾಮುಣಾ ಕಾಡಗತಿ ರಾಣಿ; ಪುತ್ರಾ ಕಾಡಗತಿ
ಧಾಣಿ ।

೨೫೯೬ ಬಾಕಿಮಾರ ಲುವೊಂ ಗೆಲ್ಯಾರ ಆದಿ ರಾಸ ದಿಸತಾ,
ಕುಲಂಜಿ ಲುವೊಂ ಗೆಲ್ಯಾರ ಲ್ಹಾನಶಿ ದಿಸತಾ ।

೨೫೯೭ ಬಾಪಾಯಕ ನಾಕಾ ಪುತ, ಆಜ್ಯಾಕ ಕಿತ್ಯಾಕ ನಾತು ?

೨೫೯೮ ಬಾಪುಯ ನಾತಲ್ಲೊ ಪುತ ಪಾರಪಡ, ಆವಯ ನಾತಲ್ಲೊ
ಧುವ ಪಾರಪಡ ।

೨೫೯೯ ಬಾಮಣಾಕ ಪಾಟಿ ಬೂಡ ।

೨೬೦೦ ಬಾಮಣಾಚೆಂ ಹಾಡ, ಬಾರಾ ಗಾಂವ ಪಾಡ ।

೨೬೦೧ ಬಾಯಲ ಘೊವಾಕ ಪುಣಿ ದಿತ್ ಲಾಂಕುಡ (ರಾಕುಡ)
ದಿವಚಿ ನಾ ।

೨೬೦೨ ಬಾಯಲಾಂ ದೊಂಪರಾ ಸಕಲಾ ಬೂಡ ।

೨೬೦೩ ಬಾಂಡತಿಕ್ ಖಾಣ ವೆಡಯಾರ, ಹೊಕಲೆಕ ಫುಲಾಂ
ಸಾಡಯಾರ ।

೨೬೦೪ ಬಾಲ (ಶೆಂಪಡಿ) ಧರನು ಬೊಡೆಂ ।

೨೬೦೫ ಬಾಲ ಹಾಲವನು ಬಸಚೆಂ ।

೨೬೦೬ ಬಾರಾ ವರಸಾಕ ಬಾರಕೂರ ಆಯನಂ ।

೨೬೦೭ ಬಾಪುಸು ಹೊರೆತು, ಆವಸು ಹೊಕ್ಕಲ ।

೨೬೦೮ ಬಾळांती जायनाशी व्यथा कळना,
भूख नात्तिलें रुची कळना ।

೨೬೦೯ वामणावैलो कोपु चेडांचेरी काडता ।

೨೬१० बायले बामणांक पळेल्यारी पारव्यां
जोडी शी ।

೨६११ बारा वरसां चेडानं सिद्धें उबालें ।

೨६१२ बाल बामन गेल्लें, म्होरू उबोनु गेल्लो ।

೨६१३ बापसुल्या एक रोमे (लॉवे) गूण पुत्ताक येनी ।

೨६१४ बायलां तोंडांतु गट्टु राबना,
दारल्यां हातांतु चेडु राबना ।

೨६१५ बागिल गिळतल्याक हाण्डो ईडवे ?

೨६१६ बापूसु पाट्टा देव, पूतु उतसवा मूर्ती ।

೨६१७ बाल (शेपडी) उकोलनु शेण घालुंक
कुडवा (बळ) ना ।

೨६१८ बापूसु जाल्यारीयी दुड्डु नातल्यारी
गाडये चेडो ।

೨६१९ बामणु बायलांक पण्डाण्टक ।

೨६२० बाइल जाल्यार पायांक सांकळ,
चेरडूं जाल्यार तोंडांत माती ।

೨६२१ बायिचें तोंड बान्दयेत; समुद्राचें जायना ।

೨६२२ बायितु उड्डी मारतल्याक दिवो इत्याक ?

೨६२३ बायितु आसल्यार अडसळेंतु;
तपलांतु आसल्यार दवल्यांतु ।

೨६२४ बायितुल्याक काडुनु न्हयींतु घाल्लो ।

೨६२५ बायितुल्या वेव्याक (मांडकाक)
बायींच ब्रह्मांड ।

೨६२६ बायितुलो बेवो ।
(A frog living in a well; one who has no experience of the outside world)

೨६२७ बायितु बुडल्यारी न्हयींतु ।
(To dive in a well and get out from a river. This refers to a very cunning and clever man)

೨६२८ बायितು उದಕ चवळु जाल्यारी अडसळेंतु
गोड जायत वे ।

೨६२९ बायितु पडलेल्याक सोडुनु पंचांग
पळೆचाक गेला ।

೨६३० बायितु पडलेल्याक झाड आधार ।

೨६३१ बारकूर गांवांतु बारा वरसांक पट्टण ।
(बारकूर गांवचें पट्टण)

೨६३२ बारा फोडी बामुणाक; तेरा फोडी बायलेक ।
(For a husband who eats twelve measures of rice there is a wife who eats thirteen measures. An extraordinary person sooner or later meets another still more extraordinary person)

೨६३३ बारा वसचिन घाल्लो करो;
म्हजो कुस्वासु बरो ।

(A girl of 12 years carries a small pot and the mother feels proud of her daughter's prowess)

೨६३४ बाळेचिन्न कायलयाक बाळे ।

೨६३५ बारभाई कारखानो ।

೨६३६ बारखुन्यो माफ करच्यो ।

೨६३७ बारदेसकारांली वय ।
(Two Bardeskars wanted dry sticks to light a fire. They purposely started a quarrel and began uprooting the poles from a neighbour's hedge pretending to beat one another. So they got poles to light the fire)

೨६३८ बांयीं खोंडताना भेताळु आयलो ।

೨६३९ बांदूक वरस, कोस्सोळच्याक निमिप ।

೨६४० बांयतुलो बेवो उदक पीनास्तां रावतवे ?

೨६४१ बांयतु चिक्कोल, वणटी बिक्कुंड,
वास्तव्याक हीत न्हय ।

೨६४२ बिया तकीत झाड/भात; झाडा तकीत फळ ।
(The paddy is like the seed. "As you sow, so shall you reap")

೨६४३ बिडार विगड जाल्यारी मन एक जांबच्या
नजोवे ?

೨६४४ बुक्को बिक्कल्यागेला थपराको जाय,
मासळी बिक्कल्यागेला आप्पो नाका ।

೨೬೪೫ ಬುದವಂತಾಕ ಇತೆಂ ಶಿಗಂ ಆಸತೀ,
ಪಿಶ್ಯಾಕ ಇತೆಂ ಬಾಲ ಆಸವೆ ?

೨೬೪೬ ಬುದವಂತಾಕ ತಿಣಿ ಕಡೆ ।

೨೬೪೭ ಬುದವಂತಾಕ ಬುದ್ದಿ ಸಾಂಗ್ಚಿ ರೆವೇರಿ ಉದಕ ಆನಿ
ಪಿಶ್ಯಾಕ ಬೊಧು ಸಾಂಗ್ಚೊ ಆಱವಾರಿ ಉದಕ ।

೨೬೪೮ ಬುದವಂತಾಕ ಸೊಡಕಾ ಜಾತಾ, ಪಿಸೊ ಖ್ಯೆಡ್ ಮೆಱತಾ ।

೨೬೪೯ ಬುದ್ದಿ ಆಶ್ಶಿಲ್ಲ್ಯಾಕ ಭಂಡಾರ ಜಾಯ ವೆ ?
(Does a wise man require accumulated wealth? Wisdom is more valuable than riches)

೨೬೫೦ ಬುದ್ದಿ ನಾತಿಲ್ಲೊ ಭೆದ್ ಕರ್ತಾ ।

೨೬೫೧ ಬುದವಂತಾಂ ವ್ಹಡ್ ಗುಣ ಆಪಣಾಲೆ ಮುಖಪಣ ಸೊಡ್ಚೊ ।

೨೬೫೨ ಬುದ್ದಿ ಆಸಲೆಚ್ ಮ್ಹಾಳವಡಿ ।

೨೬೫೩ ಬುರ್ಯಾ ಚೌಕ ಮಾಡೊ ನಯೆ ।

೨೬೫೪ ಬಿಯಾಕ ದವರಲೆಂ ಬಿಂ, ಭಾತಾಕಿ ಜಾಯನಾ ।

೨೬೫೫ ಬುದ್ ಆಸಲ್ಲ್ಯಾಕ ಉತರಾಚೊ ಪೆಟ್,
ಗಾಡವಾಕ ಮಾರಾಚೊ ಪೆಟ್ ।

೨೬೫೬ ಬೆಕಾರ ಮೆಸ್ತ ಗಾಂಡ್ (ಕುಲೆ) ತಾಸತಾ ।
(A carpenter without work cuts off his own buttocks. Persons who have nothing to do, go about playing mischief)
(ಕಾಮ ನಾತಿಲ್ಲೊ ಆಚಾರಿ ಕುಲೆ ತಾಸತಾಲೊ ।
ಬೆಕಾರಿ ಮೆಸ್ತಾ ಬಾಡಲೆಲೆ ಕುಲೆ ತಾಸತಾ ।)

೨೬೫೭ ಬೆದಕೆ ಕಾಮಾರಾಕ ಚೆರಡ್ವಾಂಜಿ ಗಾಂಡಿ ತಾಸಚೆಂ ಕಾಮ ।

೨೬೫೮ ಬೆತ ನಾಯಕಾಲೆ ಬಾಂದಿ ಸರ್ವಗಿಲೆ ಗಱಯಾಕ ಘಾಲಚಿ ।

೨೬೫೯ ಬೆತಾಱಾಕ ಬಾಯಲ ನಾ, ಕಾಱಕಾ ದೆವತೆಕ ಘೊವ ನಾ ।
ಬೆತಾಱಾಕ ನಾ ಬಾಯಲ, ಭಾವಕಾ ದೆವತೆಕ ನಾ ಘೊವ ।
(The Vetala and Bhavca goddess are two naked deities. They are ugly and cannot have proper matches. Hence one is considered as a match for the other. The brides and bridegrooms who do not have any qualifications have to be content with the match they procure)

೨೬೬೦ ಬೆಲಾ (ಬಿಯಾ) ಗುಣ ಕಿರಲಲ್ಯಾರ ಕಱತಾ ।

೨೬೬೧ ಬಕ್ಶಿಲೆಂ ಪೊಲೊನು ರಾಬ್ಬಿಲೊ ಸುಕಲೊ ।

೨೬೬೨ ಬೆವ್ಯಾಂ ತುಲಾಭಾರ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾವರಿ ।

೨೬೬೩ ಬೆವ್ಯಾಂತಲೆ ಧಾ ಯೆತಾನಾ, ಧಾ ಶೆಣೊ ಸಯತ್ ಪಡನಾಯೆ ।

೨೬೬೪ ಬನ್ಯಾಇತಲೆಂ ಬರೆಂ ಆಸಾ, ವಾಯಟಾ ಇತಲೆಂ ವಾಯಟ್
ಆಸಾ, ಮ್ಹಾಕಾ ದಿವ್ಚೆಂ ಆತಾಂಚ್ ದಿ ।

೨೬೬೫ ಬೆಲಾಕ (ಮ್ಹಶಿಕ) ದೊನಿ ಶಿಗಾಂ, ಗರ್ವಾಕ ಸ ।

೨೬೬೬ ಬೆಸುನ್ ಖಾತಲ್ಯಾಕ ಕುಚಿ ನಾ ।

೨೬೬೭ ಬೆಸುಚೆ ಫುಡೆ ಪಾಂಯ್ ಸೊಡನಯೆ ।

೨೬೬೮ ಬೆಲ್ ವಿಲ್ಲೊ ಮ್ಹಳಯಾರಿ ಕೊಡಗ್ಯಾಂನು ಹಾಣ್ಣು ಬಾಂದಿ ।

೨೬೬೯ ಬೆಲ್ ಮುತೊನ್ ಗೆಲ್ಲೆವರಿ ।

೨೬೭೦ ಬೆಲಾಲೆಂ ಪೊಟ್ ಪೊಲೊನು, ಬೆವ್ಯಾನ್ ಪೊಟ್
ಬಾಡಯಲ್ಲ್ಯಾವರಿ ।

೨೬೭೧ ಬೆಲಾಕ ಮುದ್ರಾ ಮಾರಲ್ಯಾರಿ ಬಸವು ಜಾತ್ವೆ ?

೨೬೭೨ ಬೆಲ್ ಹುಪಾರ ನಾತಿಲ್ಲ್ಯಾಕ ರೆಡ್ಡಯಾಕ
ತಾಪ್ಪೊನು ದವರಲ್ಲ್ಯಾವರಿ ।

೨೬೭೩ ಬಾಡಲಾಕ ಅರಡ್ಯಾ ಗಾಡವಾಚೆಂ ಗಿನ್ಯಾನ್ ।

೨೬೭೪ ಬಾಡಲೆಚಿ ನಾಡ್ ದೆವಚಾರಾ ಪರಸ ಪಾಡ್ ।

೨೬೭೫ ಬಾಡಲೆಚಿ ಜಿಬ್ ಬೊಕಡೆಚಿ ಶೆಂಮಪಡಿ ।
(A woman talks more just as a goat shakes its tail)

೨೬೭೬ ಬಾಡಲ್ ನಾಚಲಿ ಲಜ್ ಹೊಗಡಾಯಲಿ ।
(A dancing woman loses her respect. In the olden days respectable women were not accustomed to dance, although there were dancing girls in the temples—kolvantham)

೨೬೭೭ ಬಾಡಲೆಚಿ ಖುಶಿ ಪೆಲ್ಲಿ ಕಾಜಾರ್ ಜಾಂವ್ಚಿ,
ದುಸರಿ ವೆಗ್ಳಿ ಸರ್ಚಿ, ತಿಸರಿ ಭುರ್ಗೊ—
ಬಾಡ್ ಜಾಂವ್ಚಿ ।

೨೬೭೮ ಬಾಡಲ್ ಮೆಱ್ಲಯಾ ಮ್ಹೊಸ್, ಪಾತಕಾನ್ ಆಯಲಾಂ ಸೊಸ್ ।
(You have got a wife like a she-buffalo through your own fault. Now you have to put up with her)

೨೬೭೯ ಬಾಡಲ್ ಬೊರೆ ಜಿಪ್ಯೆಚಿ ಪರವಾ ಕರಿನಾ
ವಾಯಟ್ ಉಲೊವಪಾಚಿ ।

(A straight-forward woman does not care for other's gossip)

೨೬೮೦ ಬಾಡಲ್ ದಾವ್ಯಾ ಪಾಯಾಚಿ ವ್ಹಾಣ್ ।

२६८१ बाइल पळेता मठ आनी आवय पळेता पोट ।
(The wife is anxious about the purse or wealth whereas the mother is worried about the stomach)

२६८२ भुरगें जालां बाइलेक, बांध घोवाचे तकलेक ।
(The wife has delivered a child and the husband has to hide his head in shame with a bandage)

२६८६ बोकडा-गळया पात्रे ।

२६८४ बोकडा रोम थुटेली संगती ।

२६८५ बोकडेवरी चुरूकु ।

२६८६ बीशचे भित्ररी गांडो हुनु जात्र ।

२६८७ बोट दाकयल्यारी हात गीळता ।

२६८८ बोट घट्टी म्हण खडपीक धाड्ढाच्याक
जातवे ?

२६८९ बोट केल्ल्यारी परब म्हणतवे ?

२६९० बोट चिंवल्यारी पोट भरतवे ?

२६९१ बोट सुजल्यारी पोटाकड व्हड जाइदवे ?

२५९२ बोट तासल्यारी मन्यासी जातवे;
गोबरू पुसल्यारी यती जातवे ?

२६९३ बोंतगारी इतलें जाल्यार कापडाक कितलें ?
(If a woman in rags brags so much how much will she brag when she dresses in a good saree? Persons who are too proud, forget that they have no status in life.)

२६९४ बोंबोशणें करीत ती दीवाळी ।
(It is the privilege of Bomb Shenois to fix the diwali day. Big persons have their whims.)

२६९५ बोकड खातल्याक कुंकड पावना ।

२६९६ बोट खाक्यांत घालनु वे आयकुंचें ?

२६९७ बोटकेले (widow) लगनाक सतरा विघ्न ।

२६९८ बोटान वोजें व्हावयल्यार पायाक
कित्याक जाळ ?

२६९९ बोट बोटक गांटी (गांट्यो) घालनये ।

२७०० बोट बोट घाल्यार गांट्यो,
चोंवच्याक येतात लोक ।

२७०१ बोटार काडललें वोजें व्हावनूच सार्थक ।

२७०२ बोटार पीक रोकूंक ।

२७०३ बोंबेचो कोळसो ।

२७०४ बोटो पियेंवक जायत, नालं निसत्याक जायत,
आडसार कित्याक जायत ?

२७०५ बोर गुड्यार बीं पिकतागी ?

२७०६ बडाय तरी, बोलस खाली ।
(Great show, but the pocket (purse) is empty)

२७०७ बडायें ओंपत तर, दुरबळकायेक सांपडत ।
(One who sows in pride, plucks or reaps in misery)

२७०८ बडायेंच्या घरांत ना जेवण-रवाण, झाडां
किर्लतात दारांत ।

(In the house of the bragartz, there is no food, but plants grow at his door and there is nobody to cut them)

२७०९ व्हवतांचो सैरो उपाशी मेलो ।
(The guest of the rich died hungry. The rich prepare good dishes but do not eat properly because of miserliness)

२७१० बोकडो मातलो, आपल्याच तोंडांत मुतलो ।
(This refers to a boaster who talks big and not able to achieve anything.)

२७११ ब्रह्मा-मुंजी मंतिल्लो (ब्रह्मा देवाली मूज केल्लो
वा बांदिल्लो)

(One who has celebrated the thread ceremony of Brahmadeva. It means either a very old and clever man or one who is considered too clever but actually is a duffer)

२७१२ ब्रह्मपती - सो उलयता, शेणांत तोंड घालता ।

२७१३ ब्रह्मान घाल्लेली गांटी ।

२७१४ बोकडा हीडु सो मुरवले गेल्लेवरी माक्षीचे
(पाटले) य वत्ताता ।

२७१५ भक्ती नासताना मुक्ती मेळना ।

೨೭೧೬ ಭಟಕಲ ತೆರಾ (ಚೆ) ಆವಂತಣ ಆಪೊವೆಂ
ವಾಜಪಾರಿ ಸೊಡೆಂ ರಸತ್ಯಾರಿ ।

೨೭೧೭ ಭಟಣಿಕ್ ತೀರ್ಥ ಆಠವಲ್ಯಾ ಮ್ಹಣಕೆ ।

೨೭೧೮ ಭಟಾಕ್ (ಬಾಮಣಾಕ್) ಕಿತ್ಯಾಕ್ ತಾಣ್, ದಾರಜ್ಯಾಕ್
(ಗಾಬತಲ್ಯಾಕ್) ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಗೊಣ್ ?

೨೭೧೯ ಭಟಾಕ್ ಗರ್ವ್ ನಾ ಆನಿ ವಿದ್ಯಾ ನಾ ।
(The priest has neither pride nor self
respect. There are persons who are
lacking in learning and selfrespect)

೨೭೨೦ ಭಟಾಕ್ ಪುರಾಣ ಹೊಡ ಕಾಚಿಕ್ ಕುರಾಣ ಹೊಡ ।

೨೭೨೧ ಭಟೊ ಭಟೊ ಆಪಲೊ ಭಟೊ ।

೨೭೨೨ ಭಟೊ ಭಟೊ ಆಪಲ್ಯೊ ವಾಟೊ ।
(The Bhat will follow his own ways.
There are persons who care for their
own selfish ends)

೨೭೨೩ ಭಟೊ ಶಿಕ್ಶಿಲೆಂ ಮ್ಹಣಾ ।

೨೭೨೪ ಭರತೆಕ್ ಸುಕತೆ ।

೨೭೨೫ ಭರಲೆ ಕಡೆ ಭರತಾ ।

೨೭೨೬ ಭರಲೊ ಕಲಸೊ ಹಾಯಸಲನ (ಚಕಲ ನಾ) ।
(A pot which is full does not make
noise. The wise persons do not
boast of their knowledge or ability.
Deep waters make no noise. Still
waters run deep.)

೨೭೨೭ ಭರಲೆಲ್ಯಾ ಗಾಡೀಯೆಕ್ ಸುಪ್ ಜಡ್ ವೆ ?

೨೭೨೮ ಭರಲೆಲ್ಯಾ ಬಾಮಣಾಕ್ ಧಯಾಂತ ಫಾತುಣ್ ।

೨೭೨೯ ಭರಲೆಲ್ಯಾ ಬಾಮಣಾಕ್ ಧಯೆ ಕರಕರತಾ ।

(A brahmin who is full finds curds
hard. Those that have their desires
fulfilled do not care for ordinary
pleasures and are out for fault
finding.)

೨೭೩೦ ಭಸ್ಮಾಸುರಾಲೊ ವೊಣ್ (ವಣ್) ।

(The boon of demon Bhasmasura.
This boon instead of helping the
demon burnt him into cinders When
a person meets disaster by his own
actions, he is said to have got
Bhasmasura's boon.)

೨೭೩೧ ಭಸ್ಮಾಸುರಾಕ್ ವಣ್ ದಿಲೊ, ಇಶ್ವರಾ ಮಾತ್ಯಾರಿ
ಹಾತು ದವಣ್ ಗೆಲೊ ।

೨೭೩೨ ಭಟಾಚೆ ಬಾಯಲೆಕ್ ಚಿಟಾಚಿ ಚೊಡಿ ।

೨೭೩೩ ಭಲ್ಲುಕ್ ಖಾಕ್ಯಾಂತ ಘೊಲುನು ಪುರಾಣ ಆಯಕುಂಚಾಕ್
ಗೆಲಿ ।

೨೭೩೪ ಭಸ್ಮಾಸುರಾಲೊ ಹಾತ ಭಸ್ಮಾಸುರಲೆ ಮಾತ್ಯಾರ ಆಯಲೊ ।

೨೭೩೫ ಭಕ್ತೆ ನಾತ್ಲಿಲಿ ಪೂಜಾ, ವ್ಯರ್ಥ್ ಸಮಯ (ಕಾಡ್)
ವಜಾ ।

೨೭೩೬ ಭಕ್ತೆ ಗೊಡ್ಡಾ ಁಡೊ ।

೨೭೩೭ ಭರಲೆಲಿ ಚರ್ವಿ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ವಾಡುಂ ದಾಯಿ ಜಾವಕಾ ।

(ವೆಗವೆಗಲ್ಯಾ ಮುಠಾಂ ಥಾವನ)

Statement of ownership and other particulars about the journal

"AMAR KONKANI"

FORM IV (Rule 8)

- | | | | | |
|----|---|----|----|---|
| 1. | Place of Publication | .. | .. | Mangalore |
| 2. | Periodicity of its Publication | .. | .. | Half Yearly |
| 3. | Printer's Name | .. | .. | Sri Goldwyn E. J. Vaz |
| | Nationality | .. | .. | Indian |
| | Address | .. | .. | Grenville Book Mfg. Co.
Derebail, Mangalore-575 006. |
| 4. | Publisher's Name | .. | .. | Rev. Joseph C. Nelapaty, S. J. |
| | Nationality | .. | .. | Indian |
| | Address | .. | .. | St. Aloysius College,
Mangalore-575 003. |
| 5. | Editor's Name | .. | .. | Sri Alban Castelino |
| | Nationality | .. | .. | Indian |
| | Address | .. | .. | Near Kadri Tollgate,
Mangalore-575 002. |
| 6. | Name and Address of Individuals who own the journal and partners or shareholders holding more than one percent of the total capital : | .. | .. | Rev. Joseph C. Nelapaty, S. J.
St. Aloysius College,
Mangalore-575 003. |

I, Joseph C. Nelapaty, S. J., hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

MANGALORE,
1-7-1992.

Sd/- Joseph C. Nelapaty, S. J.
(Signature of the Publisher)

